

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

DIPLOMOVÁ PRÁCE
DROBNÁ CÍRKEVNÍ ARCHITEKTURA
V ROZVOJI VENKOVA

Bc. Hana Váňová

© 2015 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra humanitních věd

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Hana Vaňová

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Drobná církevní architektura v rozvoji venkova

Název anglicky

Minor Church Architecture in rural development

Cíle práce

Primárním cílem práce je zmapování drobné sakrální architektury v Mikroregionu Vlachovo Březí, DSO Věneč a DSO Šumavské podlesí. Sekundárním cílem je subjektivní posouzení těchto památek ve všech významných souvislostech – jak právní, ekonomickou, tak i z hlediska památkové péče. Součástí teoretické části práce je i představení problematiky financování, rekonstrukcí a obnovy drobných sakrálních staveb.

Metodika

Praktická část se zabývá terénním výzkumem drobných sakrálních staveb ve výše uvedených regionech včetně jejich fotodokumentace, popisu jejich stavu, vlastnických vztahů a mapové lokace. Struktura práce ve vztahu k metodice je následující:

1) studium odborné literatury 2) studium odborných článků a internetových odkazů 3) studium právních předpisů 4) terénní výzkum 5) fotodokumentace 6) analýza, hodnocení a interpretace zjištěných dat

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran

Klíčová slova

drobná sakrální stavba, kulturní památka, údržba památek, dotace, financování, dokumentace památek, mikroregion Vlachovo Březí, DSO Věneč, DSO Šumavské podlesí

Doporučené zdroje informací

HÁJEK P., NOVOTNÁ H., VINAŠOVÁ A. Obnova a údržba drobné sakrální architektury: Místní akční skupina Sdružení Růže, Borovany, 2010, ISBN 978-80-87082-18-8

HÁJEK P. Zděná boží muka v Jižních Čechách: Národní památkový ústav – územní odborné pracoviště České Budějovice, 2009, ISBN: 978-80-85033-16-8

PALOUŠOVÁ Z. Kamenná boží muka v jižních Čechách a přilehlé Moravě: Národní památkový ústav – územní odborné pracoviště České Budějovice, 2009, ISBN 978-80-85033-17-5

PEK T. Stavební památky: Specifika přípravy a financování jejich obnovy, údržby a provozu: Wolters Kluwer. 2009., ISBN 978-80-7357-46-28

Předběžný termín obhajoby

2015/06 (červen)

Vedoucí práce

PhDr. Miroslav Polišínský, CSc.

Elektronicky schváleno dne 9. 3. 2015

doc. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 11. 3. 2015

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 25. 03. 2015

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Drobná církevní architektura v rozvoji venkova" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 31.3.2015

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala PhDr.Miroslavu Polišenskému,CSc. za odborné vedení při psaní diplomové práce, panu Pavlu Hájkovi z NPÚ České Budějovice za poskytnutí cenných informací a také mému manželovi, za jeho podporu.

Drobná církevní architektura v rozvoji venkova

Minor church architecture in rural development

Souhrn

Diplomová práce se zabývá způsoby financování obnovy památek drobné církevní architektury, jejich identifikací, popisem a dokumentací. Výzkumná část obsahuje informace o stavu památek, včetně struktury vlastnických vztahů a způsob financování obnovy drobných církevních staveb jednotlivými vlastníky.

Summary

This diploma thesis deals with ways of financing renovation of sights of minor church architecture, their identification, description and documentation. Research part contains information about the state of sights including structure of proprietary relations and way of financing minor church architecture by individual owners.

Klíčová slova: drobná církevní architektura, financování, dotace, vlastníci, obnova

Keywords: minor church architecture, financing, grant, property, reconstruction

OBSAH

1.	ÚVOD	9
2.	CÍL PRÁCE A METODIKA	11
2.1.	CÍL	11
2.2.	METODIKA	11
3.	TEORETICKÁ ČÁST	12
3.1.	<i>Vymezení pojmu drobná sakrální stavba</i>	12
3.1.1.	TYPLOGIE SAKRÁLNÍCH STAVEB	13
3.1.1.1.	<i>Kaple a kapličky</i>	13
3.1.1.2.	<i>Kříže</i>	15
3.1.1.3.	<i>Boží muka</i>	15
2.1.1.3.	<i>Volně stojící plastiky</i>	17
3.1.1.4.	<i>Křížové cesty</i>	17
3.1.2.	ASPEKTY OVLIVŇUJÍCÍ STAV DROBNÝCH SAKRÁLNÍCH STAVEB	18
3.1.2.1.	<i>Právní aspekty</i>	19
3.1.2.2.	<i>Vlastnické vztahy</i>	20
3.1.2.3.	<i>Kulturní památky a význam NPÚ při jejich ochraně</i>	21
3.1.2.4.	<i>Kulturní památky a municipality</i>	23
3.1.3.	TECHNICKÉ ASPEKTY	24
3.1.3.1.	<i>Základní principy obnovy drobných sakrálních staveb</i>	24
3.1.3.2.	<i>Obnova a údržba kamenných staveb</i>	26
3.1.3.3.	<i>Obnova a údržba zděných staveb</i>	26
3.1.3.4.	<i>Obnova kovových křížů</i>	28
3.1.4.	EKONOMICKÉ ASPEKTY – FINANCOVÁNÍ OBNOVY	29
3.1.4.1.	<i>Evropské zdroje</i>	30
3.1.4.2.	<i>Zdroje ze státního rozpočtu</i>	32
3.1.4.3.	<i>Zdroje z rozpočtů krajů a obcí</i>	36
3.1.4.4.	<i>Občanské sdružení a nadace</i>	38
4.	VÝZKUMNÁ ČÁST	43
4.1.	VYMEZENÍ ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ	43
4.1.1.	<i>Mikroregion Vlachovo Březí</i>	43
4.1.1.1.	<i>Budkov</i>	45
4.1.1.2.	<i>Bušanovice</i>	46
4.1.1.3.	<i>Čepřovice</i>	48
4.1.1.4.	<i>Dub</i>	49
4.1.1.5.	<i>Dvory</i>	50
4.1.1.6.	<i>Malenice</i>	52
4.1.1.7.	<i>Litochovice</i>	53
4.1.1.8.	<i>Milejovice</i>	54
4.1.1.9.	<i>Strunkovice nad Blanicí</i>	57
4.1.1.10.	<i>Tvrzice</i>	59

4.1.1.11.	<i>Vlachovo Březí</i>	59
4.1.2.	<i>DSO Větec</i>	62
4.1.2.1.	<i>Čkyně</i>	63
4.1.2.2.	<i>Bošice</i>	65
4.1.2.3.	<i>Lčovice</i>	66
4.1.2.4.	<i>Svatá Máří</i>	69
4.1.2.5.	<i>Radhostice</i>	70
4.1.2.6.	<i>Zálezly</i>	72
4.1.3.	<i>Svazek obcí Šumavského podlesí</i>	73
4.1.3.1.	<i>Čestice</i>	75
4.1.3.2.	<i>Drážov</i>	77
4.1.3.3.	<i>Dřešín</i>	78
4.1.3.4.	<i>Hoslovice</i>	79
4.1.3.5.	<i>Němčice</i>	80
4.1.3.6.	<i>Němčice</i>	82
4.1.3.7.	<i>Nihošovice</i>	82
4.1.3.7.	<i>Nišovice</i>	83
4.1.3.8.	<i>Úlehle</i>	85
4.1.3.9.	<i>Přechovice</i>	86
4.1.3.10.	<i>Vacovice</i>	87
4.1.3.11.	<i>Volyně</i>	88
5.	VÝSLEDKY A DISKUSE	92
5.1.	TYPY STAVEB	92
5.2.	STRUKTURA VLASTNÍKŮ STAVEB	93
5.3.	TECHNICKÝ STAV STAVEB	94
5.4.	FINANCOVÁNÍ OBNOVY STAVEB	96
5.5.	SHRNUTÍ A DOPORUČENÍ	98
6.	ZÁVĚR	101
7.	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	102
8.	PŘÍLOHY	106

1. ÚVOD

Sakrální památky dotvářejí po celou historii osídlení našeho území tvář českých sídel. V období před druhou světovou válkou bylo možno prakticky v každé obci nalézt kostel či kapli a česká krajina byla protkána jednou z nejhustších sítí kapliček, křížů, soch světců či božích muk v celé Evropě. Podle starého rčení by měl mít poutník možnost v naší volné krajině vždy, když se ohlédne, spatřit věž kostela. Tam, kde již mizí za horizontem věž jednoho, objevuje se jinde kostel vedlejší vesnice. Kostely či kaple jsou snad nejtypičtějším a nejčastěji zobrazovaným objektem na pohlednicích, fotografiích a obrazech, na nichž je zachycena vesnice. Oproti kostelům, kam se docházelo na mši zpravidla jednou týdně, vznikaly podél cest mezi obcemi či na přístupových cestách k poutním místům kapličky, kříže či boží muka, aby poskytly duchovní útěchu obyvatelům i při každodenním životě. Změnu ve využívání sakrálních staveb, bohužel přinesla dělnická revoluce v roce 1948. Ateistickému přístupu nových komunistických vládců byly tyto památky přímo solí v očích. Kostely, kapličky, kříže či sochy svatých byly symbolem náboženského tmářství, jež bylo třeba vykořenit. Postupná devastace sakrálních památek, či v lepším případě nezáměr o ně, trvala dlouhých 40 let.

Listopad 1989 zachytil českou krajinu ochuzenou o tisíce památek, z mnoha set dalších zbyla torza nebo se nacházely v havarijním stavu. V tomto stavu však nebyly jen památky, ale i celkový stav státu. Jak se postupně napravoval stav věcí veřejných, tak docházelo i ke zlepšení stavu těchto drobných sakrálních památek. Obnova je však velmi složitá, i v současnosti zůstává mnoho sakrálních památek ať už kostelů, kaplí a kapliček, božích muk, křížů a soch ve velmi špatném až kritickém stavu. Situace se stavem památek není v celé zemi stejná. V religióznějších oblastech jižní Moravy, Vysočiny a východních Čech jsou sakrální památky v mnohem lepším stavu než ve zbytku republiky. Naopak v bývalých Sudetech je stav památek, tedy těch, které zbyly podstatně horší.

Památky jsou sice chápány jako důležitý fenomén při znovuvytvoření násilně přetrženého kulturního a historického sepětí lidí s krajinou, ve které žijí, v neposlední řadě také jako důležitá součást rozvoje turistiky, nicméně investice do jejich obnovy jsou nedostatečné a většinou se neobejdou bez spoluúčasti obcí. Právě přístup obecních

zastupitelstev je pro obnovu sakrálních památek rozhodující. Mnoha obcím se daří vrátit všem památkám na svém území důstojnou tvář, bohužel je stále řada takových, které v tomto směru úspěšné nejsou. Radnice obcí, kde se obnova nedaří, argumentují většinou nedostatkem finančních prostředků a skutečností, že nejsou vlastníky zchátralých památek. Odkazy na chybějící finance či spleť vlastnícké vztahy jsou v naprosté většině případů jen výmluvou, existuje dost možností, jak se s oběma problémy vypořádat což by také mělo být cílem této práce.

2. CÍL PRÁCE A METODIKA

2.1. Cíl

Cíl identifikovat a zhodnotit způsob zabezpečení péče o drobné sakrální stavby v řešeném území v závislosti na vlastnictví a zabezpečení financování jejich obnovy.

- dílčí cíle - zpracovat teoretická východiska
- charakterizovat jednotlivé aspekty ovlivňující drobnou sakrální architekturu
  - zhodnotit možnosti financování obnovy

2.2. Metodika

Diplomová práce je složena ze dvou částí – teoretické a výzkumné

Teoretická východiska práce budou zpracována na základě analýzy sekundárních zdrojů. Pomocí analytických metod bude realizováno studium odborné literatury, související s drobnou sakrální architekturou, geografických a turistických publikací týkající se Jihočeského kraje, podkladů z internetových serverů. Budou rovněž využity interní materiály Národního památkového ústavu, mapové materiály a dále informační materiály mikroregionů.

Diplomová práce v teoretické části vymezuje problematiku drobné církevní architektury, stručně se věnuje základní typologii drobných sakrálních staveb, a sleduje právní, technické a především ekonomické aspekty ovlivňující stav nynější i budoucí těchto staveb.

Druhá část práce je zaměřena na praktický výstup z terénního výzkumu, tj. výsledek mapové rešerše, identifikace památek drobné církevní architektury v Mikroregionu Vlachovo Březí, DSO Věneč a Mikroregionu Svazek obcí Šumavského podlesí, vytvoření soupisu a konkretizace rekonstrukcí a architektonických úprav a zdrojů financování na jednotlivých objektech drobné sakrální architektury v těchto mikroregionech.

Metodou výzkumné části práce je terénní výzkum v jednotlivých obcích daných mikroregionů při použití základní empirické metody pozorování a dotazování.

3. TEORETICKÁ ČÁST

3.1. Vymezení pojmu drobná sakrální stavba

Drobné sakrální památky, mezi které se řadí boží muka, kříže, kapličky, sochy a obrázky svatých, jsou roztroušené po všech koutech české krajiny. Tyto objekty jsou zajímavé nejen jako specifický projev zbožnosti minulých generací, ale fascinují také svou vlastní historií, ať již známou či dávno zapomenutou, vždy však provázanou s místem. Reflektují tedy paměť místa a jeho *genius loci* – skrze svou prostou přítomnost, ale také skrze vzpomínky lidí, díky kterým se nám dodnes zachovaly příběhy, pověsti či jen krátké historky.

Pokud chceme z církevních staveb vymežit pojem drobné či malé, určujícím znakem bude jistě prostorová dimenze, dalším bude různé architektonické ztvárnění, a také rozdílná velikost.

Stejně jako velké církevní stavby plní i tyto „drobné“ různé funkce. Jejich původní funkce náboženská stojí již v dnešní době v pozadí. Málokdo pracuje na poli a má potřebu se při práci pomodlit. Do popředí se dostala funkce environmentální a regionální. Drobné sakrální stavby jsou různě zastoupeny jak v zastavěném území, tak v krajině.¹ Jejich nedílnou součástí jsou výsadby stromových solitérů, které objekty zdůrazňují a tyto skupinky mnohdy tvoří krajinnou dominantu. Ve většině míst, kde stojí mariánské či morové sloupy, jsou vedle nich vysazeny do čtverce vzrostlé stromy, převážně lípy. V závislosti na péči o tyto prostory vypadají některá místa kompozičně dokonale, ale jindy naprosto nevhodným ořezem těchto stromů, kdy z krásných košatých stromů zbydou jen torza, jsou projevem neschopnosti a neodbornosti, jejich majitelů, převážně radnic. Křížové cesty jsou většinou postaveny v nějakém kopci a jejich nedílnou součástí bývají vzrostlé aleje stromů. Regionální funkce těchto drobných staveb souvisí jednak s vlastnictvím, většinou patří obcím a také s rozvojem turistického ruchu. Mnoho z těchto míst je zaneseno do regionálních turistických průvodců, okolo těch známějších vedou turistické cesty či cyklotrasy.

---

¹ ROZEHNALOVÁ E., TOMÍŠKOVÁ M., Církevní stavby, str. 117

3.1.1. Typologie sakrálních staveb

Podkladem pro typologické zařazení drobné sakrální architektury jsou jednotlivé charakteristiky typologických druhů

3.1.1.1. Kaple a kapličky

Kapličky jsou vývojově mladší skupinou drobných sakrálních památek. Výraz kaple je odvozen z latinského slova *capella* / plášť/, významově je tento pojem spjat se svatyní francouzských králů, ve které byl uložen plášť sv. Martina². Jedná se zpravidla o zděné stavby, vykazující ve srovnání s kostely menší obestavěný prostor a jednodušší prostorovou skladbu. Pokud jsou umístěny na venkově, ladí většinou architektonicky s koloritem lidových staveb daného území.³ Svě uplatnění zde nachází i slohové vlivy – zpravidla prvky baroka. Začaly se v naší krajině objevovat jako jeden ze symbolů protireformační obnovy zbožnosti v pobělohorské době a především od počátku 18. století. Ve vnitřním prostoru kapliček je umístěn oltář se sochou, nebo obrazem patrona, kterému byl objekt zasvěcen, vchod uzavírají většinou dřevěné dveře s mřížkou nebo pouze ozdobná mříž. Byly významným prvkem barokní krajiny a byly zřizovány až do I. světové války. Stavěla je vrchnost, měšťané, někdy i sedláci. Existovala také návaznost na místa, na nichž stály kříže, které právě kapličky někdy nahrazovaly, někdy stály společně. Jindy, především když byly vybudovány před domem nebo pozemky svého zřizovatele, stávaly se zejména kapličky symbolem sociálního statutu svého majitele, podobně jako dnes luxusní auto. Také z toho důvodu se často nacházejí před kdysi nejbohatšími statky. Vypovídaly proto nezřídka o ekonomické úrovni obce

Návesní kaple jsou ze všech typů sakrálních staveb nejmladší. První návesní kaple byly stavěny za panování Marie Terezie⁴ v první polovině 18. století v souvislosti s jejím nařízením povinné obecní výstavby zvonice pro ohlášení případného požáru. Původní

---

2 Sv. Martin byl římský voják, poustevník a biskup v Tours. Je znám díky legendě, kdy se rozdělil se žebrákem o svůj plášť.

3 ROZEHNALOVÁ E., TOMÍŠKOVÁ M., Církevní stavby, str. 117

4 Marie Terezie, z rodu Habsburků byla arcivévodkyně rakouskou, královnou uherskou (1740–1780), českou (1743–1780).

dřevěné stavby, byly postupem času nahrazovány zděnými a začaly vedle funkce ochranné plnit i funkci liturgickou. Pro Jihočeský kraj jsou typické kaple čtvercovitého či mírně obdélníkovitého tvaru, ze kterého vyrůstá zvonice. Z hlediska výtvarného byli autoři ve většině místní řemeslníci nebo z nejbližšího okolí. Často vznikla v jejich podání kaple jako miniatura nejbližšího kostela. Pokud neměla stavba bohatého mecenáše, který by zaplatil umělce k provedení vnitřního prostoru kaple, vymaloval ji prostě místní naivní umělec. Začátkem devatenáctého století, se i na návesních kaplích objevily zjednodušené prvky selského baroka a od poloviny 19. století se stále více uplatňuje vliv pseudoslohů, především románského a gotiky.⁵ Návesní kaple různých velikostí najdeme dodnes téměř v každé vesnici. V těch větších z nich, se po roce 1989 obnovily církevní obřady- přinejmenším jednou do roka, je v nich sloužena mše a to většinou při výročí místní poutě. Ani za vlády komunistů nebyla přerušena tradice zvonění umíráčku při úmrtí občana vesnice.

Další podkapitolu kaplí můžeme nazvat tzv. kaple výklenkové. Výklenkové kapličky jsou drobné stavby, s výklenkem uvnitř kterého se nejčastěji nachází malý oltářík s obrazem zobrazujícím převážně část Kristovy cesty nebo sochou konkrétního světece předměty. Tyto kapličky byly převážně zasvěceny Janu Nepomuckému⁶, sv. Václavu⁷, sv. Vojtěchu⁸, sv. Anně⁹, sv. Antonínovi¹⁰ a Panně Marii. Mecenáši těchto kapliček byli především sami obyvatelé vesnic. Tento druh kaplí můžeme najít přímo zabudován v oplocení domu, může se klenout přes místní potok či být umístěna ve volné krajině, u cest a u polí. Tyto kapličky především sloužily ke krátké modlitbě právě při cestě za prací, za obchodem, lidé většinou prosili svatého za dobrou úrodu, za zdraví, déšť či se jen chvíli zastavili k rozjímání. Specifikou úlohu hrály také při procesích ať už v rámci cesty k poutnímu místu nebo jako zastavení pohřebního průvodu.¹¹

---

⁵ MAS SDRUŽENÍ RŮŽE, *Obnova a údržba drobné sakrální architektury*, str. 1

⁶ Jan z Pomuku se narodil někdy kolem roku 1340 v Pomuku, byl generálním vikářem pražského arcibiskupa, katolickým mučedníkem

⁷ Český kníže, asi 907 až 935, patron české země

⁸ Svatý Vojtěch (okolo 957–997), byl pražský biskup. Pocházel z rodu Slavníkovců

⁹ Sv. Anna byla údajná babička Ježíše Krista, byla patronkou matek, porodů a drobných živnostníků

¹⁰ svatý Antonín z Padovy (1195—1231), katolický světec, kazatel, jeden z nejznámějších františkánů

¹¹ MAS SDRUŽENÍ RŮŽE, *Obnova a údržba drobné sakrální architektury*, str. 6

3.1.1.2. Kříže

kříž je spolu s kruhem jedním z nejstarších symbolů vůbec, označení kříže se používalo dávno před křesťanstvím. Nejstarší kříže byly patrně dřevěné, samozřejmě se nedochovaly. Kamenné vznikaly již ve středověku, litinové kříže se objevovaly až později. Nejstarší dochované kříže v české krajině jsou monolitické tzv., smírčí kamenné kříže. Tyto kříže jsou doloženým dokladem středověkého trestního práva. Byly stavěny na náklad pachatele v místě, kde došlo k vraždě, loupeži, znásilnění, či jinému trestnému činu.¹² Do dnešních dob se jich však mnoho nedochovalo a na jihu Čech se vyskytují velmi zřídka.

Mnohem běžnější kříže v české krajině jsou ty novější kamenné, litinové nebo dřevěné, na nichž je zpravidla umístěn kamenný, litinový nebo plechový ukřížovaný Kristus. V místní krajině se setkáme s několika staršími kříži, nejvíce jich však bylo zřízeno v druhé polovině 19. století a na počátku 20. století, výjimečně i v pozdějších letech, kdy však byly tyto drobné památky spíše likvidovány. Kříže vedle funkce náboženské plnily určitě i funkci orientačního bodu v krajině, signalizovaly začátek sídla, průběh cesty, zejména pak rozcestí, nejvyšší bod cesty. Na rozdíl od jiných typů drobné sakrální architektury, jsou kříže spojeny s konkrétní událostí. Většinou bývají postaveny na místech, kde se stala určitá tragédie, ale některé připomínají i událost, kde jako zázrakem právě ke tragédii nedošlo. Jsou tedy poděkováním zachráněného nebo jeho blízkého, připomenutím této události a vyjádřením úcty vyšší moci.¹³ Kříže jsou nejčastějším zpodobněním drobné sakrální architektury v krajině. Kolem každé obce jich můžeme nalézt několik na rozdíl od jedné kapličky či božích muka.

3.1.1.3. Boží muka

Stavební zpodobnění božích muk, vychází ze spojení těchto dvou slov. Připomíná nám utrpení Krista, mučeného u antického kamenného sloupu. Původním účelem božích muk bylo připomenutí si utrpení Krista, jak těžké břímě nesl a jak se za vykoupení

---

12 SMÍRČÍ KŘÍŽE, [cit. 2014-10-15] Dostupné na WWW <http://smirci-krize.cz/index.php#fotogalerie-kamenne-krize>

13 BUKAČOVÁ I., Kaplička na návsi, křížek v poli, str. 70-76

věřících obětoval. Později byly důvody výstavby božích muk značně odlišné. Podle Hájka se místa výskytu božích muk shodují s působením vojsk v 18. a 19. století na českém území. Jednalo se především o válku třicetiletou, války o dědictví rakouské a války napoleonské. V této době se tedy boží muka stavěla v souvislosti s těmito válečnými konflikty a označují místa konkrétních střetů nebo místa posledního odpočinku padlých vojáků. Boží muka postavená v lesíku nad vsí Lčovice, doprovází historický příběh „Francouzský důstojník, zraněný v bitvě u Čkyně v roce 1742, léčil se na lčovickém zámku. Na místě božích muk rád odpočíval, a soužil se steskem po své rodné zemi. Svým zraněním však podlehl a byl pohřben na jeho oblíbeném místě. Jeho rodina pak nechala v těchto místech zbudovat boží muka“¹⁴. Další boží muka již nejsou přímo „náhrobkem“, ale pouze symbolem smrti. Připomínají místo, kde se udála určitá tragická událost, v tomto bodě se shodují s významem křížů. Tvarem této drobné stavby bývá většinou válcový sloup, či hranolový pilířek.¹⁵ Většina dochovaných božích zachovává stejný stavební princip – ze soklu vyrůstá válcový sloupek či hranolový pilířek zakončený vrcholovou kaplicí, která je pokryta stříškou s křížkem. Zřizování božích muk bývá spojováno zejména s Boleslavem II. a pražským arcibiskupem Vojtěchem. Vznik nejstarších božích muk v českých zemích se datuje již do 13. století. Do současnosti se však nedochovaly, byly stavěny ze dřeva. K rozšíření kamenných božích muk v Čechách došlo v rozmezí 15. – 17. století a jsou postaveny v gotickém slohu.¹⁶ Zděná boží muka jsou datována od druhé poloviny 17. století a jsou postaveny v barokním, klasicistním a empírovém slohu.¹⁷ V regionu, kterým se zabývá tato práce, se většinou vyskytují boží muka pilířková, sloupková boží muka jsou pouze dvoje a to v obcích Nišovice a Zálezly.

---

¹⁴ Obecní úřad Lčovice, Paměti obce Lčovice.

¹⁵ HÁJEK P., Zděná boží muka v jižních Čechách, str. 11

¹⁶ NUŠEK J., SVOBODA J. A kol., Příběh kapliček: drobné sakrální objekty na Podblanicku, str 11

¹⁷ HÁJEK P., Zděná boží muka v jižních Čechách, str. 21

2.1.1.3. Volně stojící plastiky

Jedním z typů sakrálního objektu jsou kamenné plastiky. V dnešní krajině jde převážně o díla barokního umění a 19. století. Nejčastěji vyobrazují Pannu Marii, světce (např. Sv. Jan Nepomucký, Sv. Josef, Sv. Anna), patrony (Sv. Florián) a výjimečně i další biblické výjevy. Stávají na kamenných podstavcích, na kterých bývají uvedeny informace o objednateli a zhotoviteli stavby, roku vzniku, případně datech renovací. Sochy vytvářeli renomovaní umělci své doby, zadavatelem takové zakázky byli většinou zámožní lidé, šlechta, na sochách pak byly údaje o donátorovi uvedeny, převážně na podstavci. Vytvářeli je však i místní umělci, sochy pak byly opatřeny převážně citáty z bible.¹⁸ V regionu, dotčeném diplomovou prací, se mnoho plastik nevyskytuje a převážně jsou zasvěceny panně Marii a Janu Nepomuckému.

3.1.1.4. Křížové cesty

Křížová cesta je výtvarně zpracovaný popis událostí (obvykle ve formě čtrnácti zastavení) podle starokřesťanské tradice spojených s cestou Ježíše Krista od soudního dvora až na jeruzalémské popraviště – horu Kalvárii. Šíření křesťanství udělalo z Jeruzaléma hlavní poutní místo křesťanského světa, křesťané toužili poznat místa Ježíšova života, smrti a vzkříšení. Od 4. století jsou doložené poutě křesťanů do Svaté země. K vykonání poutě z Evropy na Blízký Východ koncem starověku a v raném středověku bylo potřeba odhodlání, pevné zdraví, dostatek financí a nezávislost. Většina obyvatel té doby neměla volnost pohybu, poněvadž byla nevolnictvím vázána ke své vrchnosti. Svatý Petronius, biskup z Bologne, dal ve své diecezi postavit napodobeninu Božího hrobu i dalších míst a včlenil je do terénu tak, aby nechyběla ani hora Golgota. Po něm stavěli repliky i jinde. Do budování napodobenin svatých míst se později pustili i méně majetní lidé. Stavby se začaly zmenšovat na úroveň kapliček či pouhých sloupů. K masovému rozšíření tématu křížové cesty došlo až ve druhé pol. 18. St, nejprve v městských chrámech a od počátku 19. Století i na venkov. Křížová cesta v přírodě bývá zbudována jako řada kaplí nebo božích muk a vede často do kopce. V nejvyšším

---

¹⁸ MAS SDRUŽENÍ RŮŽE, *Obnova a údržba drobné sakrální architektury*, str. 7-8

bodě je umístěn kříž jako 12. zastavení a zbývající dvě zastavení jsou poblíž.¹⁹ Křížové cesty v regionu, kterým se zabývá tato práce, jsou celkem čtyři – v Milejovicích, Vlachově Březí, Štítkově a v Česticích.

3.1.1.5. Mariánské, morové sloupy

Najdete je téměř všude – od honosných monumentů s balustrádou v bohatých městech až po prosté sloupy s Panenkou Marií v malých vesničkách. Obecně se dá říci, že morové sloupy vznikaly před, v průběhu a po epidemiích černého moru, které Evropu postihly v průběhu od 15. až do začátku 18. století. Nejhorší epidemie postihla české země v průběhu třicetileté války a po ní. Sloupy se stavěly preventivně (aby mor nepřišel), v průběhu epidemií (aby uškodil co nejméně) a po odeznění morové rány (jako dík za přežití). Naproti tomu mariánské sloupy jsou spojeny s mariánským kultem a vznikaly až do konce 19. století, výjimečně i na začátku století minulého a ústřední sochou je Panna Marie. Trojiční sloupy jsou zasvěceny nejsvětější trojici – Otci, Synu a Duchu svatému. K světově proslulým svatotrojičním monumentům patří 35 m vysoký sloup, vystavěný v letech 1716-54 jako díkuvzdání za ukončení morové epidemie v historickém jádru Olomouce, prohlášený za památku UNESCO.²⁰

3.1.2. Aspekty ovlivňující stav drobných sakrálních staveb

Na území Jihočeského kraje se nacházejí tisíce drobných sakrálních staveb, které tvoří významný prvek jihočeské krajiny. Velké množství těchto staveb se nachází v malých obcích, často v oblastech řídké osídlených a v pohraničí.

---

¹⁹ FILKA, Jaroslav. Křížová cesta začala jako pouť do Jeruzaléma. Katolický týdeník. březen 2013, roč. 24, čís. 10, s. 8

²⁰ OLOMOUC, [cit. 2014-12-10] Dostupné na WWW: <http://itras.cz/sloup-nejsvetejsi-trojice-olomouc/>

3.1.2.1. Právní aspekty

Jedním z veřejných zájmů České republiky je zájem na jejím hmotném kulturním dědictví, tedy historicky vzniklých kulturních hodnotách tvořících součást prostředí života současné a budoucí společnosti. Významným segmentem hmotného kulturního dědictví je památkový fond, jehož součástí jsou i krajinářské kompozice jako součást kulturní krajiny.²¹ Péčí o kulturní památky v české republice je pověřeno Ministerstvo kultury ČR.

Základními předpisy v oblasti památkové péče jsou

Zákony

- Zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění

Pro ochranu nemovitých kulturních památek stanoví stát zákonem č. 20/1987 Sb. povinnosti zejména vlastníkům kulturních památek, ale i všem občanům a obyvatelům České republiky a institucím, které svou činností ovlivňují ochranu nemovitých kulturních památek. Základními pravidly pro ochranu nemovité kulturní památky jsou ustanovení § 9, § 11 a zejména § 14 zákona č. 20/1987 Sb.

Každá nemovitá národní kulturní památka je zároveň nemovitou kulturní památkou. Ustanovení zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění, stanovující ochranu nemovitých kulturních památek se proto vztahují i na nemovité národní kulturní památky²²

- Zákon č. 101/2001 Sb., o navrácení nezákonně vyvezených kulturních statků, v platném znění
- Zákon č. 71/1994 Sb., o prodeji a vývozu předmětů kulturní hodnoty, v platném znění

Přímo závazné předpisy komunitárního práva

- Nařízení Rady (ES) č. 116/2009, o vývozu kulturních statků (kodifikované znění)

Přímo závazné předpisy mezinárodního práva

- Evropská úmluva o krajině (č. 13/2005 Sbírký mezinárodních smluv)

---

²¹ MKČR, [cit. 2014-10-15] Dostupné na WWW: <http://www.mkcr.cz/cz/kulturni-dedictvi/pamatkovy-fond/odbor-pamatkove-pece/nakladani-s-pamatkovym-fondem-18034/>

²² NPÚ, [cit. 2015-01-15] Dostupné na WWW: <http://www.npu.cz/pro-vlastniky/obecne-informace/chranime-nemovitou-kulturni-pamatku/>

- Úmluva o ochraně archeologického dědictví Evropy (č. 99/2000 Sbírký mezinárodních smluv)
- Úmluva o ochraně architektonického dědictví Evropy (č. 73/2000 Sbírký mezinárodních smluv)
- Druhý protokol k Haagské úmluvě na ochranu kulturních statků za ozbrojeného konfliktu z roku 1954 Haag (č. 71/2007 Sbírký mezinárodních smluv)²³

Dalšími právními předpisy ovlivňující památkovou péči jsou ostatní mezinárodní úmluvy, Nálezy Ústavního soudu ČR, podzákoné právní předpisy /vyhlášky MK/, Podzákoné právní předpisy, vymežující národní kulturní památky /nařízení a usnesení vlády ČR/, související právní předpisy /např. Občanský zákoník, Správní řád, zákon 128/2000 Sb. O obcích, zákon 129/2000 Sb. O krajích atd.²⁴

3.1.2.2. Vlastnické vztahy

Velké sakrální stavby (kostely, méně často i kaple) bývají ve vlastnictví církví. Vzhledem k nedořešeným restitucím církevního majetku žijí církve pouze z toho mála, co dostávají od státu. A tyto prostředky investují přednostně do staveb, jež využívají k bohoslužebným úkonům. Řadu kostelů a kaplí však církve kvůli nedostatku věřících využívají sporadicky, či je nevyužívají vůbec. V těchto případech se většinou nebrání jejich převodu do vlastnictví obcí. Některá obecní zastupitelstva se převzetí zchátralých budov obávají, nicméně z řady dotačních programů lze získat často až 90 % nákladů na rekonstrukci. Celou věc je možné často řešit dlouhodobým pronájmem či zmocněním obce, aby jménem církve žádala o dotace.

Drobné památky bývají občas ve vlastnictví soukromníků a nebývají vůbec zaneseny v katastru nemovitostí. Vlastníci jsou tak nejdůležitějším subjektem pro zachování památek, mají proto také největší odpovědnost. Vlastníci, stavebníci a investoři rozhodují, co se s památkou stane. Kupují stavby či pozemky s určitým záměrem,

²³ MINISTERSTVO KULTURY, [cit. 2015-01-15] Dostupné na WWW: <http://www.mkcr.cz/cz/kulturni-dedictvi/pamatkovy-fond/legislativa/pravni-predpisy-z-oblasti-pamatkove-pece-18039/>

²⁴ MINISTERSTVO KULTURY, [cit. 2015-01-15] Dostupné na WWW: <http://www.mkcr.cz/cz/kulturni-dedictvi/pamatkovy-fond/legislativa/pravni-predpisy-z-oblasti-pamatkove-pece-18039/>

formulují požadavky na to, co se má udělat, vybírají projektanta. Památková péče může pomoci, může cosi usměrnit, v extrémním případě může čemusi zabránit. Nemůže ale nahradit úlohu vlastníka.²⁵

Na přelomu roku 2014/2015 dojde k závažné změně v nahlížení na vlastnictví nemovitostí. V intencích legislativy do konce roku 2014 jsou známy případy, kdy vlastník stavby znám není. Jedná se často právě o drobné památky (kapličky, sochy, kříže, boží muka), ty většinou nebývají ani zapsány v katastru nemovitostí. Stávající občanský zákoník dává obcím možnost prohlásit tyto chátrající stavby za věci ztracené a posléze, v případě, že se vlastník do 6 měsíců k takové věci nepřihlásí, tak získat jejich vlastnictví. Což jim umožní se o ně náležitě postarat, až se jim v jejich rozpočtech uvolní dostatek finančních prostředků. Jinak totiž „hrozí“, že s nabytím účinnosti nového občanského zákoníku, v případech, kdy majitel není znám, připadne věc automaticky do vlastnictví majitele pozemku. Bohužel ne každý majitel projeví o nově nabytý majetek náležitý zájem, což může vyústit v jeho další chátrání až rozpad.

Nový občanský zákoník nabývající účinnosti od 1.1. 2015, se vrací k tradičnímu pojetí nemovitostí, kdy se na stavby a jiná zařízení nacházející se na nebo pod pozemkem nahlíží jako na jejich součásti. Výjimkou z této právní konstrukce je, pokud se osoba majitele pozemku liší od osoby majitele stavby. Přejícná ustanovení nového občanského zákoníku stanoví, že se řízení zahájena podle dosluhujícího občanského zákoníku dokončí podle staré úpravy.²⁶

3.1.2.3. Kulturní památky a význam NPÚ při jejich ochraně

Státní památková péče trvá na našem území od roku 1850, kdy byla ve Vídni založena Centrální komise pro ochranu památek. Česká republika není jedinou zemí, která se stará o své kulturní dědictví, česká památková péče tak nachází oporu i v přijatých mezinárodních dokumentech. Dnešní památková péče je odborná disciplína s dlouhou

---

²⁵ NPÚ, [cit. 2014-08-03] Dostupné na WWW: <http://www.npu.cz/pro-vlastniky/obecne-informace/>

²⁶ JUSTICE, [cit. 2014-11-15] Dostupné na WWW: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/vecna-prava/konkretni-zmeny/stavba-jako-soucast-pozemku/>

tradicí, propracovanou teorií a zakotvením v evropském i světovém kulturním kontextu²⁷

Národní památkový ústav je odbornou a vědecko-výzkumnou institucí, je zřízen jako státní příspěvková organizace zřizovaná ministerstvem kultury. Plní funkci jednak správce souboru 103 památkových objektů, které jsou zpřístupněny veřejnosti a dále funkci odborné organizace státní památkové péče dle zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči.²⁸ Zabývá se ochrannou, poznáváním, dokumentací a prezentací památkového fondu. Národní památkový ústav připravuje každá rok kolem stovky nejrůznějších akcí. K tématu této práce proběhla od června 2014 do září téhož roku výstava s názvem Drobná sakrální architektura jižních Čech, v galerii Národního památkového ústavu v Českých Budějovicích. Podle kurátorky výstavy, Evy Neprašové se v jižních Čechách nachází více než 3 tisíce staveb drobné sakrální architektury. Zhruba osm set z nich je kulturní památkou. V Ústředním seznamu kulturních památek je tak evidováno 290 jihočeských božích muk, 241 kaplí, 290 kapliček a 23 zvoníc a zvoniček. Díky grantovému programu Jihočeského kraje jich byla za 13 let téměř polovina opravena. Na restaurování dalších přispěli donátoři. Výstava návštěvníky upozornila na nejzajímavější boží muka, kapličky a kříže. Návštěvníci se na výstavě dozvěděli, že nejstarší dochovaná jihočeská boží muka se nacházejí na Strakonicku, pocházejí z roku 1492. Místu, kde stojí, se říká Na Žalosti. „Boží muka byla podle pověsti postavena v místě, kde žalem zmožená usnula s dítětem v náručí mladá mlynářka. Trápila se nad tím, že její manžel propíjel hospodářství, protože se nemohl oženit s dívkou, kterou miloval. Mlynářka i dítě umrzly a v místě se posléze objevila studánka. Lidé tam pak postavili boží muka.“²⁹

Na ochranu nemovitých kulturních památek stanovuje stát zákonem č. 20/1987 Sb. povinnosti nejen vlastníkům kulturních památek, ale i všem občanům a obyvatelům České republiky a institucím, které svou činností ovlivňují ochranu nemovitých kulturních památek. Základními pravidly pro ochranu nemovité kulturní památky jsou

---

²⁷ NPÚ, [cit. 2014-08-08] Dostupné na WWW: <http://www.npu.cz/pro-vlastniky/obecne-informace/>

²⁸ NPÚ, [cit. 2014-08-08] Dostupné na WWW: <http://www.npu.cz/pro-odborniky/narodni-pamatkovy-ustav/>

²⁹ PRO PAMÁTKY, [cit. 2014-10-14] Dostupné na WWW: <http://www.propamatky.info/cs/zpravodajstvi/jihocesky-kraj/typy-a-inspirace/vystava-%7C-drobna-sakralni-architektura-jiznich-cech/2170>

ustanovení § 9, § 11 a zejména § 14 zákona č. 20/1987 Sb. Každá nemovitá národní kulturní památka je zároveň nemovitou kulturní památkou. Proto se zákon uvedený výše vztahuje i na nemovité národní kulturní památky.³⁰ Ústřední seznam kulturních památek České republiky, vede generální ředitelství NPÚ.

Vlastník kulturní památky je podle § 7 zákona č. 20/1987 Sb. povinen oznámit NPÚ každou změnu vlastnictví (správy, užívání) kulturní památky nebo její přemístění. Ze závažných důvodů, které ohrožují památkové hodnoty nemovité kulturní památky, lze nemovitou kulturní památku nebo také její součást (příslušenství) přemístit. Přemístění kulturní památky upravuje ustanovení § 18 zákona č. 20/1987 Sb. Vlastník dotčené kulturní památky musí předem požádat o schválení přemístění územně příslušný krajský úřad, který si před vydáním svého rozhodnutí vyžádá vyjádření NPÚ. Pokud se vlastník rozhodne nemovitou kulturní památku prodat, musí tuto skutečnost ohlásit s ohledem na Ústřední seznam kulturních památek. Na základě § 13 zákona č. 20/1987 Sb. o předkupním právu státu České republiky na nemovité národní kulturní památky je vlastník povinen, při prodeji ne osobě blízké, ji nejprve nabídnout Ministerstvu kultury. Všechny tyto povinnosti musí vlastník kulturní památky movité i nemovité nahlásit na NPÚ do 30 dnů ode dne, kdy ke změně došlo³¹

3.1.2.4. Kulturní památky a municipality

Krajské úřady a obecní úřady obcí s rozšířenou působností vedou seznamy kulturních památek svých územních obvodů. Zápisy do těchto seznamů provádějí podle výpisů z ústředního seznamu.³² Dále v rámci přenesené působnosti např. vydávají závazná stanoviska pro památkovou obnovu, provádí dohled při obnově národních kulturních památek a dohlíží na dodržování památkového zákona v rozsahu své působnosti. V rámci samostatné působnosti zpracovávají koncepci podpory státní památkové péče,

---

³⁰ NPÚ, [cit. 2014-08-08] Dostupné na WWW: <http://www.npu.cz/pro-vlastniky/obecne-informace/chranime-nemovitou-kulturni-pamatku/>

³¹ NPÚ, [cit. 2014-08-08] Dostupné na WWW: <http://www.npu.cz/pro-vlastniky/obecne-informace/chranime-nemovitou-kulturni-pamatku/>

³² 20/1987 Sb., ZÁKON České národní rady ze dne 30. března 1987, o státní památkové péči (ve znění zákona ČNR č. 425/1990 Sb.), § 7

návrhy plánů a programů zachování a obnovy kulturních památek a usměrňují kulturně výchovné využití památek v dané oblasti.

Kulturními památkami se na krajích zabývají oddělení památkové péče, které zajišťují:

- kulturně výchovné využití památek v dané oblasti
zabezpečuje úkoly při zpracování a schvalování koncepce rozvoje státní památkové péče v kraji v souladu s rozvojem státní památkové péče v ČR a úkoly při zpracování a schvalování návrhů plánů a programů zachování a obnovy kulturních památek v kraji, po projednání s Ministerstvem kultury ČR
- pro rozhodování orgánů kraje zabezpečuje úkoly pro usměrňování využití kulturních památek v kraji
- spolupracuje s Památkovou inspekcí Ministerstva kultury ČR
- je odborným garantem z hlediska památkové péče při přípravě odborných podkladů pro grantové programy v oblasti památkové péče
- V rámci administrace grantových programů v oblasti památkové péče poskytuje odbornou pomoc a připravuje hodnocení předložených žádostí o grant z hlediska památkové péče³³

3.1.3. Technické aspekty

3.1.3.1. Základní principy obnovy drobných sakrálních staveb

Základním prostředkem péče o historické stavby je pravidelná údržba. Historické stavby je nejlepší udržovat prostředky, kterými vznikly a byly udržovány po rozhodující období své existence. K základním prostředkům zachování architektonického dědictví patří užívání odpovídajících tradičních materiálů a postupů. Je třeba si však uvědomit, že některé původní materiály, lze v dnešní době velmi obtížně získat, a tradiční postupy jsou leckdy zapomenuty. Firmy provádějící tyto opravy si s určitostí nebudou samy vyrábět hašené vápno a podle starých postupů do něj přidávat šmolku. Opravy historických staveb, ať už velkých nebo těch drobných jsou v první řadě o získání

---

³³ JIHOČESKÝ KRAJ, http://www.kraj-jihocesky.cz/223/napln_cinnosti_odboru_v_samostatne_pusobnosti_kraje.htm

finančních prostředků a pokud vlastník do opravy investuje, jeho cílem je oprava, která dlouho vydrží. Pokud je stavba vedena na seznamu nemovitých památek, stavebník si musí vyžádat závazné stanovisko příslušného odboru památkové péče, ze kterého musí při samotné opravě vycházet. NPÚ v tomto případě působí jako poradní orgán, navrhované úpravy konzultuje s vlastníkem a projektantem, zpracovává písemná vyjádření pro rozhodnutí výkonného orgánu a spolupracuje při dohledu nad realizací. Odbornou pomoc poskytuje samozřejmě NPÚ i vlastníkům „nepamátek“ pokud o ni požádají.

Při opravách památek je velmi důležité si uvědomit, s jakým typem opravy vlastně pracujeme.

- „Obnova“ je podle platného zákona o státní památkové péči univerzální pojem zahrnující celé spektrum přístupů k historické architektuře. Můžeme jej užít pro údržbu, opravu, rekonstrukci, konzervaci, restaurování, ale i pro přestavbu či adaptaci.
- Pojem „rekonstrukce“ se při obnově stavebních památek užívá často, ale ne vždy ve správné souvislosti. Rekonstrukce není významem totéž co oprava. Má dva jednoznačně definované významy. V prvním znamená obnovení staršího nedochovaného stavu nebo jeho znázornění. Ve druhém významu označuje tento pojem přestavbu.
- Obsah pojmu restaurování se ve 20. století radikálně změnil. V 19. století se pod restaurováním rozumělo uvádění památek do předpokládaného původního stavu. V současné době se pojem restaurování užívá pro vysoce kvalifikovaný způsob obnovy, který v sobě zahrnuje maximální důraz na zachování autenticity díla. Součástí tohoto přístupu jsou průzkumy a dokumentace památky.
- Dalším přístupem k nemovité památce je konzervace. Provádí se u těch staveb, kde nelze např. opravit novou fasádou. Je nutné zachovat památku alespoň v dosavadním stavu.³⁴

---

³⁴ NPÚ , [cit. 2014-08-08] Dostupné na WWW: <http://www.npu.cz/pro-vlastniky/obecne-informace/>

3.1.3.2. Obnova a údržba kamenných staveb

Kamenné památky se zdají, již z podstaty použitého materiálu, nezničitelné. I ony však díky povětrnostním vlivům i nešetrným zásahům potřebují obnovu. Mohlo by se zdát, že kámen již nepotřebuje žádné venkovní úpravy, výzkumu prokázaly, že i kamenné stavby mívaly vápenné nátěry.

Při opravách památek z kamene je nutné dbát na přirozené stárnutí povrchu. Kámen postačí zbavit mechů a lišejníků a omýt vodou s přídavkem čpavku a peroxidu vodíku v poměru 6:1:0,5. Pokud schází některá část památky, měla by být doplněna ručně tesanou kopií s použitím kamene příbuzného strukturou i barevností. Pokud se jedná o volně stojící kamennou plastiku, je na místě přizvání odborníka – sochaře restaurátora, který má s obnovou zkušenosti, vzdělání a technologické znalosti. Při obnově kamenných zídek obklopujících drobnou sakrální architekturu je třeba použít v místě dostupný druh kamene a také dbát na původní technologii skládání jednotlivých vrstev do tarasů. Pokud se stavba nakloní působením přírodních vlivů, je nutné velmi uvážit, zda ji vrátet do původní polohy či nechat tak. Samozřejmě, když to stavbu staticky narušuje, je třeba přistoupit k nápravě, aby nebyla nenávratně zničena.³⁵

Při renovacích kamenných artefaktů by se majitelé měli vyvarovat hlavně opískování kamene. Tato metoda většinou vede ke ztrátě historické hodnoty, dojde i k úbytku hmoty a ztrátě drobných nuancí dotvářející krásu stavby. Nehledě na to, že na stavbu budou po opískování mnohem razantněji působit vnější vlivy. Dále by se stavebník měl vyhnout používání cementu k opravám, neboť povrch je pak neprodyšně uzavřen a zevnitř jej ničí zadržovaná vlhkost a sůl. A může se stát, že se některý druh kamene úplně rozsype. Při opravách kamenných zídek, by se neměl používat nově nalámaný kámen, ale použít kámen např. ze zaniklých hospodářských stavení, či z polí.³⁶

3.1.3.3. Obnova a údržba zděných staveb

Pro správnou volbu nezbytného rozsahu prací na obnovované stavbě, je nezbytné posouzení jejího technického stavu. Na základě požadavků na míru obnovy, je třeba

---

³⁵ MAS SDRUŽENÍ RŮŽE, Obnova a údržba drobné sakrální architektury, s. 33

³⁶ MAS SDRUŽENÍ RŮŽE, Obnova a údržba drobné sakrální architektury, s. 34

nechat zpracovat projektovou dokumentaci, popřípadě provést restaurátorské průzkumy. Pokud je objekt zapsán jako nemovitá kulturní památka, je nutné posouzení orgánů památkové péče. První instancí je odbor ustanovený na příslušné obci s rozšířenou působností, který přizve pracovníky Národního památkového úřadu. Pokud objekt není památkově chráněn, i tak by stavebník měl využít poradních služeb, které NPÚ nabízí. Na webových stránkách NPÚ jsou detailně zpracovány postupy, jak při opravách postupovat.

Pokud budeme obnovovat velkou stavbu je na místě zajistit stavebně historický průzkum, buď celého objektu nebo jeho jednotlivých částí, jako jsou průzkumy krovů, omítek či vlhkosti objektů. Na tyto přípravné práce a projektovou dokumentaci je možné získat grant z Jihočeského kraje „Předprojektová příprava“.³⁷

Při obnově menších staveb je nutné objekt nejprve zdokumentovat, fotograficky i graficky. Je třeba si zakreslit jednotlivé detaily stavby – zdobné prvky, profilaci říms, štuků, stav krovu, barevnost omítek - které by mohly při obnově zaniknout.

Prvním krokem by mělo být odvlhčení celého objektu. Provedení venkovních drenáží, oprava krovu, či vadné krytiny nebo náprava předchozích nevhodných zásahů. Pokud si stavebník nevybere dostatečně odbornou firmu, může se stát, že změny budou spíše k horšímu. Při opravě kaple v Nišovicích, byla položena na vnitřní podlahy keramická dlažba, místo původní cihlové a voda se okamžitě začala stěhovat do nově opravených zdí.

Při opravách krovů není vždy nutné vyměnit vše, ale v rámci zachování historického hodnoty, pouze poškozené části. Jako krytinu na střechu by určitě neměly být použity novodobé materiály, ale vhodné původní typy jako je šindel, přírodní břidlice, pálené prejzy či pálené tašky bobrovky, uložené do malty.³⁸

Pokud se budou opravovat omítky, nelze přistupovat k této opravě razantně otlučením celého objektu. Je třeba najít poškozená místa, ty opravit, ale vrstvy pevně držící nechat na místě. Pro obnovu je třeba použít vápenné omítky s prodyšným vápenným nátěrem, kolorovaným pigmentovanými barvami. V žádném případě novodobé disperzní omítky, které stavbu uzavřou. Při opravách omítek je nutné zachovat co největší míru

---

³⁷JIHOČESKÝ KRAJ, [cit. 2015-01-15] Dostupné na WWW: http://www.kraj-jihocesky.cz/1155/granty_a_prispevky_ve_stadiu_schvalovani.htm

³⁸ MAS SDRUŽENÍ RŮŽE, Obnova a údržba drobné sakrální architektury, s. 24

autenticity, omítky musí měkce kopírovat zdivo. Jinak stavba ztrácí svou historickou hodnotu a působí dojmem novostavby. Stavebník často naráží na nepochopení ze strany stavebních firem, které jsou zvyklé na pravoúhlá nároží či ostré hrany říms. Je samozřejmě nutné vzít v potaz stáří objektu, u staveb z 19. či 20. st. Jsou rovné hrany běžné, naopak snaha o zaoblování by vyzněla nepatřičně.

U obnovy oken a dveří je nutné v co největší míře zachovat autenticitu, tzn. okna, dveře repasovat. Pokud je vzhledem ke stavu nutné přistoupit k výměně, v žádném případě nelze použít plastová okna, či plechové dveře.³⁹

3.1.3.4. Obnova kovových křížů

Drobná sakrální architektura mívá kovové doplňky. Jedná se výrobky kovářské, jako jsou různé mříže, křížky nebo výrobky litinové, ze kterých zhotovena většina dochovaných křížů. Kovářské výrobky jsou většinou hladké, litina je bohatě reliéfně zdobena.

Pokud je například výklenek u kapličky uzavřen kovou mříží, často historicky či umělecky hodnotné je nutné její opravu svěřit odborníkovi. U běžných mříží, je třeba předmět nejprve mechanicky očistit např. Kartáčem a omýt teplým roztokem se saponátem. Poté se může použít jemný drátěný kartáč na odstranění zbytků nátěrů, ale i volné koroze. Dalším krokem je odrezování za použití běžně dostupných odrezovačů na bázi taninu. Tyto historické mříže, či jiné kovové artefakty, vzhledem k venkovním vlivům, potřebují postup čištění a odrezování několikrát zopakovat, aby bylo docíleno kýženého výsledku⁴⁰. Na nátěr je důležité použít barvu vhodnou pro venkovní účely a pokud možno základní i povrchovou od jednoho výrobce, aby nedocházelo k nežádoucím reakcím. Při rekonstrukci nápisů je třeba použít vhodnou zlatou či stříbrnou barvu odolnou povětrnostním vlivům. Podle restaurátorů lze doporučit nátěry od firmy Rust Oleum, které jsou velmi trvanlivé a odolné. U barevných plechových obrázků je nutné použít barvy odolné ultrafialovému záření.⁴¹

---

³⁹ MAS SDRUŽENÍ RŮŽE, *Obnova a údržba drobné sakrální architektury*, s. 31

⁴⁰ tamtéž

⁴¹ Tamtéž, s. 41

3.1.4. Ekonomické aspekty – financování obnovy

Častou překážkou opravy či obnovy drobné sakrální stavby jsou podle některých vlastníků nedostatečné finanční zdroje. V současné době však již existuje celá řada dotačních programů, často s minimální (10 %) povinnou spoluúčastí žadatele. Jen je nutné se zorientovat v tom, který dotační program je možno pro danou stavbu využít. Pro drobné opravy je možné využít grantové programy Jihočeského kraje, či soukromých nadací. Pokud vlastník drobné sakrální stavby provádí rozsáhlejší rekonstrukci, může se pokusit získat finanční prostředky z grantových programů Ministerstva kultury, Ministerstva zemědělství či Ministerstva pro místní rozvoj. Finance lze získat i z Fondů Evropské unie.

Většina dotačních titulů si klade za podmínku, aby žadatel o dotaci byl vlastníkem nemovitosti. Pokud jde o sakrální stavby, v katastru nemovitostí bývají zpravidla z hlediska vymezení vlastnických vztahů dostatečně evidovány pouze sakrální budovy. Doložení vlastnictví sakrálních staveb pro potřeby poskytování dotací vyžaduje jednoznačnost a nezpochybnitelnost a to i ve vztahu k následně prováděné kontrolní činnosti. Dokladem osvědčujícím vlastnické právo ke stavbě je výpis z katastru nemovitostí nebo jeho úředně ověřená kopie. Ostatní druhy sakrálních staveb bývají obvykle jen vyznačeny v katastrálních mapách bez zápisu právních vztahů podle zákona č. 265/1992 sb., o zápisech vlastnických a jiných věcných práv k nemovitostem, ve znění pozdějších předpisů. V tomto případě je nutno doložit vlastnictví pozemku, na kterém se stavba nachází výpisem z katastru nemovitostí, a kopii snímku katastrální mapy popř. geometrického plánu s vyznačením předmětné stavby (objektu). Dále pak čestné prohlášení vlastníka pozemku, že stavba (objekt) vyznačená v mapových podkladech je v jeho vlastnictví.⁴²

Ne vždy je finanční podpora přímá. Vlastníkům kulturních památek je finanční podpora realizována formou daňových zvýhodnění a úlev. Tento způsob podpory je poskytován ze zákonů č. 338/1992 Sb. o dani z nemovitosti ve znění pozdějších změn a doplňků, ze zákona č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů ve znění pozdějších změn a doplňků a dále

---

⁴² Pravidla Grantového programu Objekty kulturního dědictví v roce 2014, [cit. 2015-01-10] Dostupné na WWW: pdf. http://www.kraj-jihocesky.cz/1450/schvalene_granty_a_prispevky_od_11_2007.htm

tuto podporu můžeme najít v zákoně č. 235/2004 Sb. o dani z přidané hodnoty v platném znění.

3.1.4.1. Evropské zdroje

Finanční mechanismy EHP a Norska

V období 2009-2014 bylo pro Českou republiku alokováno od dárcovských států 131,8 mil. EUR. Podpora byla určena na projekty rozvoje a spolupráce neziskových organizací, výzkumných institucí a subjektů veřejného i soukromého sektoru. Mezi prioritní programové oblasti patřilo zdravotnictví, věda a výzkum, životní prostředí a děti a mladiství. Oblastmi podpory byl také rozvoj občanské společnosti, prosazování rovnosti žen a mužů, sociální začleňování a ochrana kulturního a přírodního dědictví. Pro rok 2014 budou poskytnuty dotace ve dvou oblastech:

- Programová oblast č. 17

„Podpora rozmanitosti v kultuře a umění v rámci evropského kult. Dědictví“ je zaměřena na posílení evropské kulturní identity, kulturního dialogu a bilaterálních vztahů s Norskem, Islandem a Lichtenštejnskem. Podpořeny budou projekty vysoké umělecké úrovně, originality a projekty, které inovativním způsobem pozitivně ovlivní občanskou soudržnost a mezinárodní spolupráci s výše uvedenými zeměmi v různorodých oblastech a aktivitách profesionálního současného umění.⁴³

- Programová oblast č. 16

„Zachování a revitalizace kulturního dědictví“ je zaměřena na ochranu, obnovu a prezentaci movitého a nemovitého kulturního dědictví a židovského kulturního dědictví v České republice.⁴⁴

---

⁴³ EHP A NORSKÉ FONDY, , [cit. 2015-01-10] Dostupné na WWW:<http://www.eeagrants.cz/cs/programy/ehp-a-norske-fondy-2004--2009>

⁴⁴ EHP A NORSKÉ FONDY, [cit. 2015-01-10] Dostupné na WWW: <http://www.eeagrants.cz/cs/programy/ehp-a-norske-fondy-2004--2009>

Evropská unie

Pro území Jihočeského kraje lze na drobné církevní architektury čerpat dotace z Evropské unie z operačních programů programového období 2014 – 2020, a to z

- Programu obnovy venkova, kterou zajišťuje Ministerstvo zemědělství ČR, blíže rozvedeno v národních zdrojích
- Programu přeshraniční spolupráce Česká republika – Svobodný stát Bavorsko.

Z tohoto programu se drobné církevní architektury může týkat Specifický cíl 6c ⁴⁵

- Ochrana a zachování společného kulturního a přírodního dědictví

Cílem aktivit v této oblasti je ochrana a zachování přírodního, především, ale kulturního dědictví. V této souvislosti by měla být realizována pouze cílená opatření v oblasti obnovy kulturního a přírodního dědictví (například budovy, památníky) s bezprostředním přeshraničním významem. Kromě toho mají být podpořeny rovněž takové záměry, které usilují o zachování a podporu nehmotného kulturního dědictví. Jelikož bylo Česko a Bavorsko po desetiletí rozděleno železnou oponou, existuje v dotačním území specifická potřeba dokumentace tak, aby dříve společné regionální tradice společného kulturního dědictví neupadly v zapomnění.⁴⁶

- Zvyšování povědomí o kulturním a přírodním dědictví, jeho propagace a zpřístupnění

Aktivity v této oblasti slouží na jedné straně (turistickému) zhodnocení společného přírodního a kulturního prostoru, na druhou stranu by měly přispívat k vytváření povědomí obyvatel o společném dědictví a posilovat tak regionální identitu. Pro zvýšení povědomí o dotačním území mají být realizovány přeshraniční iniciativy v oblasti marketingu. Příkladem jsou společné internetové prezentace, webové a mobilní aplikace, QR-kódy ale i společné tematické nebo regionální kampaně. Podporovány jsou také aktivity pro udržitelné, k životnímu prostředí a ke zdrojům šetrné

---

⁴⁵ MMR ČR, [cit. 2015-01-15] Dostupné na WWW: <http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Regionalni-politika/Programy-Dotace/Podpora-rozvoje-a-obnovy-venkova-2014>

⁴⁶ CÍL EÚS 2014-2020, [cit. 2015-01-15] Dostupné na WWW: [//www.kraj-jihocesky.cz/1990/schvalene_operacni_programy_programoveho_obdobi_201482112020.htm](http://www.kraj-jihocesky.cz/1990/schvalene_operacni_programy_programoveho_obdobi_201482112020.htm)

(infrastrukturní) zpřístupnění území například ve formě tematických cyklostezek a naučných stezek. Naučné stezky mohou být také využity pro zvyšování povědomí tím, že budou učit řádnému a zodpovědnému přístupu ke kulturním a přírodním zdrojům.

Z důvodů rozdílných národních rámcových podmínek jsou příjemci definováni samostatně pro Českou republiku a Bavorsko.⁴⁷

3.1.4.2. Zdroje ze státního rozpočtu

K zabezpečení cílů Strategie regionálního rozvoje České republiky slouží kromě programů spolufinancovaných ze zdrojů Evropské unie také programová podpora financovaná z národních zdrojů. Pro obnovu památkového fondu jsou zřízeny dotační programy na Ministerstvu kultury, Ministerstvu pro místní rozvoj a na Ministerstvu zemědělství, které pomáhají financovat opravy jak nemovitých kulturních památek, tak objektů v chráněných územích, restaurovat movité památky i obnovení drobných sakrálních staveb.

Ministerstvo kultury ČR

Ministerstvo kultury ČR poskytuje dotace na obnovu kulturních památek v rámci těchto programů:

- Havarijní program
- Program péče o vesnické památkové rezervace a zóny a krajinné památkové zóny
- Program záchrany architektonického dědictví
- Program restaurování movitých kulturních památek
- Program regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón
- Program obnovy kulturních památek prostřednictvím obcí s rozšířenou působností

Podpora obnovy kulturních památek prostřednictvím obcí s rozšířenou působností

---

⁴⁷ CÍL EÚS 2014-2020 , [cit. 2015-01-15] Dostupné na WWW: [//www.kraj-jihocesky.cz/1990/schvalene_operacni_programy_programoveho_obdobi_201482112020.htm](http://www.kraj-jihocesky.cz/1990/schvalene_operacni_programy_programoveho_obdobi_201482112020.htm)

Finanční prostředky v Programu jsou určeny na zachování a obnovu nemovitých kulturních památek, které se nalézají mimo památkové rezervace a zóny, nejsou národními kulturními památkami, a které nejsou ve vlastnictví České republiky, popř. na obnovu movité kulturní památky pevně spojené se stavbou, jako jsou např. oltáře nebo varhany v kostelech, pokud je tato stavba kulturní památkou.

Celková alokace prostředků pro rok 2014 – 120 000 000,- Kč

Příspěvek žadatele – min. 10 % nákladů⁴⁸

- Program Kulturní aktivity v památkové péči

Umožňuje finančně podporovat veřejně prospěšné projekty předložené spolky, popř. dalšími subjekty, jejichž činnost napomáhá k ochraně nemovitého i movitého památkového fondu v ČR a k nejširší popularizaci péče o něj.

Celková alokace prostředků pro rok 2014 – 4 780 000,- Kč

Příspěvek MK – max 70 % nákladů⁴⁹

- Havarijní program

Finanční prostředky Havarijního programu jsou určeny na záchranu nemovitých kulturních památek v havarijním technickém stavu, zejména na jejich statické a celkové stavební zajištění, vč. restaurátorských prací a na opravy krovů a střech (včetně opravy nebo provedení klempířských a zámečnických prací, komínů a hlavní římsy budovy).

Celková alokace prostředků pro rok 2014 – 52 880 000,- Kč

Příspěvek MK – max. 80 % nákladů⁵⁰

- Program regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón

Je nástrojem k obnově kulturních památek nacházejících se v nejcennějších částech našich historických měst, prohlášených za památkové rezervace a památkové zóny.

---

⁴⁸ MK ČR, Zásady Programu Podpora obnovy kulturních památek prostřednictvím obcí s rozšířenou působností, <http://www.mkcr.cz/cz/kulturni-dedictvi/pamatkovy-fond/dotacni-programy/podpora-obnovy-kulturnich-pamatek-prostrednictvim-obci-s-rozsirenou-pusobnosti-2432/>

⁴⁹ MK ČR, [cit. 2015-02-15] Dostupné na WWW: <http://www.mkcr.cz/cz/kulturni-dedictvi/pamatkovy-fond/dotacni-programy/dotace-kulturni-aktivity-v-pamatkove-peci-1545/>

⁵⁰ MK ČR, [cit. 2015-02-15] Dostupné na WWW: <http://www.mkcr.cz/assets/kulturni-dedictvi/pamatky/granty-a-dotace/zasady.pdf>

Finanční příspěvky mohou být z něho poskytovány pouze tehdy, pokud má příslušné město zpracovaný vlastní program regenerace a pokud se zároveň finančně podílí společně s vlastníkem na obnově kulturní památky.

Celková alokace prostředků pro rok 2014 – 140 000 000,- Kč

Příspěvek MK – max. 50 % nákladů, pro církve 70%⁵¹

- Program péče o vesnické památkové rezervace, vesnické památkové zóny a krajinné památkové zóny

Program péče o vesnické památkové rezervace a zóny a krajinné památkové zóny, je v rámci komplexní péče o památkový fond v České republice určen na podporu obnovy a zachování nemovitých kulturních památek, zejména památek lidové architektury, jakými jsou například zemědělské usedlosti, chalupy, kapličky, boží muka, ale i ve prospěch obnovy a zachování venkovských kostelů, zámečků, tvrzí, technických děl, soch a pomníků, zahrad apod., které se nacházejí na území vesnických památkových rezervací a zón a krajinných památkových zón.

Celková alokace prostředků pro rok 2014 -17 180 000,- Kč

Příspěvek MK – max. 80 % nákladů⁵²

Ministerstvo zemědělství

Na ministerstvu zemědělství bylo možné získat dotace na opravy drobné církevní architektury z Programu rozvoje venkova – pro roky 2007 – 2013 z těchto prioritních os.

- OSA III. Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova.

Podporovány jsou investice spojené s udržováním, obnovou a zhodnocováním nebo využitím kulturního dědictví, jako například kulturních památek, památkově významných území, kulturních prvků vesnic a venkovské krajiny, včetně historických parků, historických zahrad a alejí. Žadatelé mohou být obce, svazky obcí, nestátní

---

⁵¹ MK ČR, [cit. 2015-02-15] Dostupné na WWW: <http://www.mkcr.cz/assets/kulturni-dedictvi/pamatkovy-fond/dotacni-programy/UPLNE-ZNENI-ZASAD-MK-Programu-regenerace-MPR-a-MPZ---ze-dne-12-5-2011.pdf>

⁵² MK ČR, [cit. 2015-02-15] Dostupné na WWW: <http://www.mkcr.cz/scripts/detail.php?id=431>

neziskové organizace, zájmová sdružení právnických osob a církve a jejich organizace.⁵³

Pro nové období 2014 – 2020 budou projektová opatření Programu rozvoje venkova implementována stejně jako v současném období prostřednictvím Pravidel. Spuštění prvního kola příjmu žádostí lze předpokládat nejpozději v září 2015.

Pod Ministerstvo zemědělství spadá i Státní zemědělský intervenční fond /SZIF/. Z toho fondu lze čerpat dotace na drobnou sakrální architekturu z OSY IV - LEADER .

Účelem osy IV Leader je především zlepšení kvality života ve venkovských oblastech, posílení ekonomického potenciálu a zhodnocení přírodního a kulturního dědictví venkova, spolu s posílením řídicích a administrativních schopností na venkově. ⁵⁴

Jednotliví majitelé mohou žádat přes Místní akční skupiny /MAS/.

Pro zkoumanou oblast je to MAS „LAG Strakonicko“. Jeho činností je koordinování spolupráce veřejného sektoru, NNO a podnikatelské sféry pro práci na projektech v intencích metody LEADER a realizace rozvojové strategie regionu. Dále se zabývá přípravou subjektů k získávání a efektivnímu využívání dotací, národních i EU fondů včetně zapojení se do těchto programů. Poskytuje i činnosti k naplňování cílů rozvojové strategie regionu a to zejména:

Ochrana životního prostředí a zeleně

Ochrana krajinného rázu urbanizované i neurbanizované krajiny

Ochrana kulturního a přírodního dědictví

Podpora zachování a rozvoje ekonomické stability regionu⁵⁵

Ministerstvo pro místní rozvoj

Regionální programy podpory Ministerstva pro místní rozvoj jsou účinnými nástroji, jejichž prostřednictvím může státní správa pozitivně ovlivňovat území regionů. Přestože jsou finanční objemy realizovaných akcí z hlediska celkových finančních prostředků

---

⁵³ MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ, , [cit. 2015-02-15] Dostupné na WWW:

<http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2007/opatreni-osy-iii/>

⁵⁴ SZIF, [cit. 2015-01-15] Dostupné na WWW: http://www.szif.cz/cs/CmDocument?rid=%2Fapaanon%2Fcs%2Fdokumenty_ke_stazeni%2Fefafd%2F1393415127062.pdf

⁵⁵ Stanovy Občanského sdružení Místní akční skupina LAG Strakonicko o.s.

státního rozpočtu relativně velmi malé, svou cíleností a územní koncentrací mohou pomoci zmírňovat regionální disparity a účinně přispívat k vyváženému rozvoji území.⁵⁶

Zásadním dotačním programem je Program rozvoje a obnovy venkova. Cílem tohoto programu je formou dotace podpořit obnovu a rozvoj venkovských obcí. Program předpokládá participaci obyvatel venkova, občanských spolků a sdružení při obnově jejich obce v souladu s místními tradicemi. Příjemci podpory jsou vymezeni a specifikováni pro každý ze čtyř dotačních titulů zvlášť. Obecně se však jedná o obce či svazky obcí.

Dotační titul č. 1 - Podpora vítězů soutěže Vesnice roku

Dotační titul č. 2 - Podpora zapojení dětí a mládeže do komunitního života v obci

Dotační titul č. 3 - Podpora spolupráce obcí na obnově a rozvoji venkova

Dotační titul č. 4 - Podpora obnovy drobných sakrálních staveb v obci⁵⁷

V rámci dotačního titulu č. 4 jsou podporovány akce zaměřené na obnovu drobných sakrálních staveb nalézajících se v katastrálním území obce, které nejsou prohlášeny kulturním památkou a jsou v majetku obce. Jedná se zejména o obnovu staveb - kaple, kaplička, socha, boží muka, kříž a úprava prostranství v okolí drobných sakrálních staveb

Celková alokace prostředků pro rok 2014 30 500 000,- Kč

Minimální spoluúčást žadatele je 30 %, žádat lze max. do výše 400 000,-⁵⁸

3.1.4.3. Zdroje z rozpočtů krajů a obcí

V rámci rozpočtů municipalit se vychází hlavně ze zákona o obcích (zákon č. 128/2000 Sb., a ze zákona o krajích, (zákon č. 129/2000 Sb.) podle kterých v rámci samostatné působnosti zabezpečuje také kulturní rozvoj pro obyvatele svého územního obvodu a uspokojuje potřeby občanů zřizováním, správou a provozem příslušných kulturních

---

⁵⁶ MMR ČR, [cit. 2015-01-16] Dostupné na WWW: <http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Regionalni-politika/Programy-Dotace>

⁵⁷ MMR ČR [cit. 2015-01-16] Dostupné na WWW: <http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Regionalni-politika/Programy-Dotace/Podpora-rozvoje-a-obnovy-venkova-2014>

⁵⁸ MMR ČR, [cit. 2015-01-16] Dostupné na WWW: <http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Regionalni-politika/Programy-Dotace/Podpora-rozvoje-a-obnovy-venkova-2014>

zařízení i obnovy památek. Obce i kraje kalkulují ve svých rozpočtových výhledech i aktuálních rozpočtech s obnovou a rekonstrukcí památek i drobných sakrálních staveb na své území. Samozřejmě na každém území je situace jiná, některé municipality mají vesměs vybudovanu základní infrastrukturu, mohou tak prostředky ze svých rozpočtů investovat do kultury, obnovy památek a zkulturňování krajiny. Někde chybí například čistírna odpadních vod, tak logicky půjdou prioritně peníze na tento účel.

Jihočeský kraj, jako jeden z mála vypisuje každoročně dotace na opravy drobné sakrální architektury. Cílem těchto dotací je environmentální udržitelnost a soudržnost regionu za využití potenciálu přírodního, kulturního a historického dědictví pro rozvoj cestovního ruchu. Žadatel může podat žádost do dvou grantů

- Objekty Kulturního Dědictví
- Grantové opatření Kulturní památky

Grantový titul Objekty kulturního dědictví má tři opatření

Opatření I. - Movité kulturní dědictví: opatření je určeno na podporu zachování a restaurování předmětů movitého kulturního dědictví s důrazem na zachování kulturně historické podstaty předmětů, jejich vhodného umístění a využití. Předměty musí být umístěny na území Jihočeského kraje a musí být kulturními památkami nebo být (po obnově) umístěny ve veřejně přístupných prostorách.

Opatření II. - Obnova drobné sakrální architektury: opatření je určeno na podporu zachování a obnovy objektů drobné sakrální architektury za využití tradičních materiálů a technologií s důrazem na zachování památkové podstaty a tradičního vzhledu. Objekty musí být umístěny na území Jihočeského kraje, s výjimkou objektů nacházejících se na soukromých oplocených pozemcích.

Opatření III. - Zvýšené náklady obnovy staveb v památkově chráněných územích: opatření je určeno na obnovu a zachování nemovitých kulturních památek nebo staveb, které nejsou památkou, ale nacházejí se v plošně památkově chráněném území) za použití tradičního stavebního, materiálového a technologického řešení.

Celková alokace prostředků pro rok 2014 je 5 000 000,- Kč⁵⁹

---

⁵⁹ JIHOČESKÝ KRAJ [cit. 2015-01-16] Dostupné na WWW: http://www.kraj-jihocesky.cz/index.php?par%5Brok%5D=2014&par%5Bodeslano%5D=Vyhledej&par%5Bid_v%5D=1450&par%5Blang%5D=CS

Minimální spoluúčast žadatele v I. Opatření je 40 % a ve II. Opatření 30 %⁶⁰

Grantové opatření Kulturní památky má opatření dvě

Opatření I. - Předprojektová příprava obnovy kulturních památek: grantový program je určen na podporu kvalitní přípravy obnovy kulturních památek, která nezbytně vyžaduje provedení řady průzkumů jako předprojektovou přípravu. Pro průzkumy na jedné kulturní památce může být podán pouze jeden projekt, finanční podpora může činit maximálně 60% celkových nákladů projektu.

Opatření II. - Nemovitě kulturní památky: grantový program je určen na podporu obnovy a zachování nemovitých kulturních památek v Jihočeském kraji s důrazem na zachování památkové podstaty objektů, jejich vhodného a přiměřeného využívání a na veřejnou prezentaci nemovitého kulturního dědictví. Finanční podpora může činit maximálně 60 % celkových nákladů projektu.

Celková alokace prostředků pro rok 2014 je 12 000 000,- Kč

Minimální spoluúčast žadatele je 40 %⁶¹

3.1.4.4. Občanské sdružení a nadace

ČEZ

Nadace ČEZ (dříve Nadace Duhová energie) byla založena dne 25. července 2002 dle zákona č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech. Nadace ČEZ, jejímž nejvýznamnějším dárce je společnost ČEZ, a. s. a některé další společnosti Skupiny ČEZ, každoročně podporuje řadu projektů, které reagují na aktuální potřeby společnosti.

Na drobnou sakrální architekturu poskytuje nadace ČEZ prostředky společně s Jihočeským krajem, aktivně se podílí na grantovém programu „Obnova drobné sakrální architektury v krajině“ Cílem je pomoci menším památkám, na jejichž opravu nelze získat významné granty, ale které zároveň dlouhodobě formují tvář jihočeské krajiny a obcí. Za deset let se díky spolupráci kraje a energetiků podařilo opravit 600

---

⁶⁰ JIHOČESKÝ KRAJ [cit. 2015-01-16] Dostupné na WWW: http://www.kraj-jihocesky.cz/index.php?par%5Brok%5D=2014&par%5Bodeslano%5D=Vyhledej&par%5Bid_v%5D=1450&par%5Blang%5D=CS

⁶¹ JIHOČESKÝ KRAJ, [cit. 2014-01-05] Dostupné na WWW: <http://www.kraj-jihocesky.cz/index.php/>

sakrálních staveb. V průběhu těchto let bylo žadatelům v rámci tohoto grantového projektu poskytnuto z rozpočtu Jihočeského kraje téměř jedenáct miliónů korun na bezmála 400 oprav drobných sakrálních staveb. Dalších téměř 200 staveb mohlo být opraveno díky prostředkům Skupiny ČEZ. V roce 2014 byly schváleny dotace na obnovu celkem 47 památek, z toho 18 bude financováno z příspěvku ČEZ.⁶²

Podle vedoucího Odboru kultury a památkové péče Krajského úřadu Jihočeského kraje Patrika Červáka, tuto podporu vítají všichni vlastníci, nejčastěji města a obce, kteří v rámci svých území pečují o krajinu včetně těchto památek. Stejný názor zastává i manažer komunikace JE Temelín Skupiny ČEZ Petr Šuleř, podle kterého je ochrana památek a kulturního dědictví, vedle podpory sportu, kultury a rozvoje infrastruktury v okolí Jaderné elektrárny Temelín jednou z hlavních priorit. Drobná sakrální architektura je nedílnou součástí krajiny, v níž žijeme, a pozornost firmy ČEZ si nepochybně zaslouží.⁶³

Nadace Via

Nadace VIA je soukromá nezávislá česká nadace, která vznikla v roce 1997, aby navázala na činnost české pobočky americké nadace The Foundation for a Civil Society, která působila v Československu od roku 1990.

Nadace VIA patří mezi největší a nejaktivnější české nadace. Od svého vzniku v roce 1997 podpořila více než 3 400 dobročinných projektů celkovou částkou téměř 275 milionů Kč. Nadace VIA je největším soukromým podporovatelem komunitního rozvoje v České republice.⁶⁴

Na drobnou sakrální architekturu lze z nadace VIA čerpat finance z Fondu kulturního dědictví – „Záchrana drobných památek místního významu.

Cíl programu je podpora projektů usilujících o záchranu, obnovu a údržbu drobných nemovitých památek místního významu se zapojením místních obyvatel a místní veřejnosti, např. obnova drobných památek a zlepšení stavu a vzhledu krajiny, zapojení

---

⁶² NADACE ČEZ [cit. 2014-12-15] Dostupné na WWW: <http://www.cez.cz/cs/pro-media/aktuality-jadernych-elektren/13771.html>

⁶³ NADACE ČEZ [cit. 2014-12-15] Dostupné na WWW: <http://www.cez.cz/cs/pro-media/aktuality-jadernych-elektren/13771.html>

⁶⁴ NADACE VIA [cit. 2015-01-22] Dostupné na WWW: <http://www.nadacevia.cz/cz/o-nadaci/kdo-jsme>

obyvatel do péče o lokální kulturní dědictví, spolupráce a rozvoj partnerství mezi místními aktéry, posílení zájmu občanů o kulturní dědictví a drobné památky, posílení společné identity, odpovědnosti a vztahu lidí k místu kde žijí.

Prioritou tohoto programu je vedle výstupu v podobě obnovené památky zapojování místní veřejnosti do péče o lokální kulturní dědictví, proto je důležitým kritériem při posuzování grantových žádostí míra zapojení obyvatel a dobrovolné práce v rámci plánovaného projektu. Upřednostňovány jsou projekty, na jejichž realizaci se podílejí místní obyvatelé, na úkor „zakázek na klíč“. Zapojení místních obyvatel může být různého druhu – od úpravy přilehlého prostranství přes drobné zednické práce až po organizaci doprovodných aktivit a přípravu slavnostního odhalení opravené památky.⁶⁵

Žádat o dotaci z tohoto grantu mohou - církevní právnické osoby s výjimkou církví a církevních společností (žádat mohou farnosti, charity, diakonie), nadace, nadační fondy, obce, obecně prospěšné společnosti, spolky (včetně původních občanských sdružení), ústavy⁶⁶

V roce 2014 bylo v rámci této dotace rozděleno 600 000,- Kč, přihlášeno bylo celkem 52 projektů a vybráno jich bylo celkem 16. V regionu, kterým se zabývá tato diplomní práce, byl podpořen projekt - Obnova kapličky a studánky ve zdi domu čp. 18 v Milejovicích. Po rok 2015 zatím dotace nebyla vyhlášena, je v přípravě.⁶⁷

Žadatel může podat více žádostí, spoluúčast žadatele Nadace nevyžaduje, maximální výše příspěvku není stanovena, termín realizace – dotace jsou podávány průběžně. Žádost bude projednána na nejbližším zasedání správní rady a to nejpozději do 60 dnů od podání žádosti. Všichni žadatelé budou o výsledku informováni do 14 dnů po zasedání správní rady, která žádost projedná, e-mailem na adresu statutárního zástupce a kontaktní osoby. V případě schválení správní radou proběhne realizace projektu do 365 dní od podání žádosti.

---

⁶⁵ NADACE VIA [cit. 2015-01-22] Dostupné na WWW: <http://www.nadacevia.cz/cz/granty-a-podpora/podpora-mistnich-iniciativ/fond-kulturniho-dedictvi-zachrana-drobnych-pamatek-mistniho-vyznamu-2015>

⁶⁶ NADACE VIA [cit. 2015-01-22] Dostupné na WWW: <http://www.nadacevia.cz/cz/o-nadaci/kdo-jsme>

⁶⁷ NADACE VIA [cit. 2015-01-22] Dostupné na WWW: <http://www.nadacevia.cz/cz/granty-a-podpora/podpora-mistnich-iniciativ/fond-kulturniho-dedictvi-zachrana-drobnych-pamatek-mistniho-vyznamu-2014>

Česko-německý fond budoucnosti

Tento fond pomáhá stavět mosty mezi Čechy a Němci. Cíleně podporuje projekty, které svádějí dohromady lidi obou zemí, které umožňují a prohlubují pohledy do jejich světů, do společné kultury a dějin. Od roku 1998 poskytl Fond budoucnosti dohromady přibližně 45 milionů eur na zhruba 7 500 projektů.⁶⁸ Cílem je zachování společného kulturního dědictví, společná angažovanost bývalých a současných obyvatel daných obcí, oživení stavebních památek a jejich celoroční využití.

Vesnický kostel, kaplička u cesty, zchátralá synagoga – stavební památky tohoto typu jsou důležitými mosty mezi minulostí a současností. To platí především v obcích dříve osídlených německým obyvatelstvem. O renovaci stavebních památek usilují nejenom místní občané, ale často i bývalý německí obyvatelé obce. Díky česko-německé spolupráci může řada těchto staveb znovu ožít a získat tak zpět část své ztracené identity. Přitom platí: cesta je stejně tak důležitá jako cíl. Společné zapojení bývalých a současných obyvatel, zástupců obcí a církví při renovaci často představuje základní kámen pro trvalé partnerství v budoucnosti. Opravené stavby se zároveň stávají místem setkávání, což je i důležitým požadavkem Česko-německého fondu budoucnosti.⁶⁹

Na drobnou sakrální architekturu poskytuje Česko-německý fond finanční prostředky z grantu Obnova památek. Je podporována renovace sakrálních stavebních památek (kostelů, kaplí, synagog), obnova křížových cest, hřbitovů a pomníků, péče o místa setkávání.

Žádosti o finanční příspěvek z Česko-německého fondu budoucnosti se podávají elektronicky prostřednictvím on-line formuláře, Na vyplnění žádosti se aktivně podílí partner z druhé země. Spolupráce žadatele a partnera při zpracování žádosti je jedním z dokladů, že se jedná o česko-německý projekt, jednou z podmínek podání žádosti je také správně vypracovaný rozpočet. Příspěvek požadovaný z Fondu budoucnosti smí představovat maximálně 50% celkových nákladů na projekt. Maximální výše podpory je vyhrazena projektům, které se vyznačují zvláštními partnerskými kvalitami a/nebo

---

⁶⁸ FOND BUDOUCNOSTI, [cit. 2014-11-22] Dostupné na WWW: <http://fb.cz/o-nas/o-nas/>

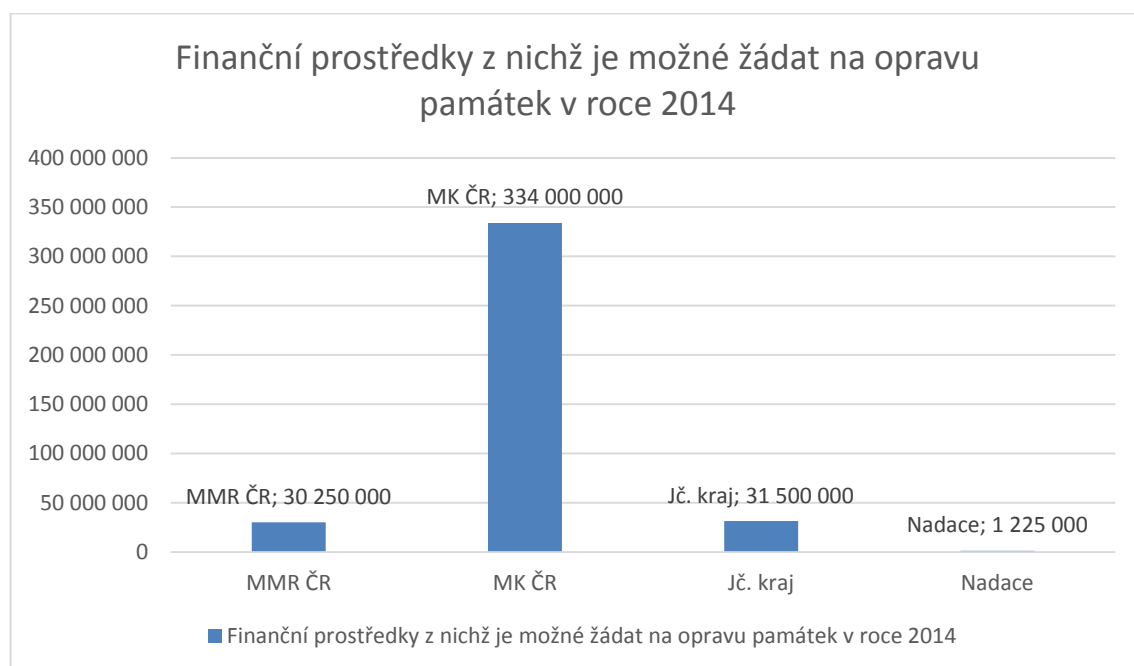
⁶⁹ FOND BUDOUCNOSTI, [cit. 2014-11-22] Dostupné na WWW: <http://fb.cz/co-podporujeme/obnova-pamatek/>

inovačním charakterem. Zbývající náklady je třeba hradit z vlastních nebo jiných zdrojů. Pouze v případě, že se jedná o projekt podávaný v rámci aktuálního „Tématu roku“ může příspěvek fondu dosahovat až 70 % celkových nákladů.⁷⁰

Nadace OF

Nadace Občanského fóra byla založena ve prospěch obnovy české kultury, vzdělávání a humanismu. Občanské hnutí jí propůjčilo své jméno a poskytlo finanční příspěvek. Nadace OF je samostatným subjektem bez vazby na politické hnutí a podporuje výhradně dobročinné apolitické aktivity, které přispívají k záchraně našeho kulturního dědictví. Každoročně uděluje v rámci grantového programu Opomíjené památky příspěvky konkrétním projektům renovace památek. Cílem nadace je zvyšovat zájem veřejnosti o ochranu památek a prosazovat spolupráci mezi podnikatelskou a neziskovou sférou.⁷¹

625.000 Kč je objem finančních prostředků, který Nadace OF rozdělila v grantovém programu - Opomíjené památky 2014.

Graf č. 1 vlastní zpracování

⁷⁰ FOND BUDOUCNOSTI, [cit. 2014-11-22] Dostupné na WWW: <http://fb.cz/pro-zadatele/podani-zadosti/>

⁷¹ Nadace OF. [cit. 2014-12-14]. Dostupné na WWW: <<http://www.nadaceof.cz/opomijene-pamatky>>.

4. VÝZKUMNÁ ČÁST

4.1. Vymezení řešeného území

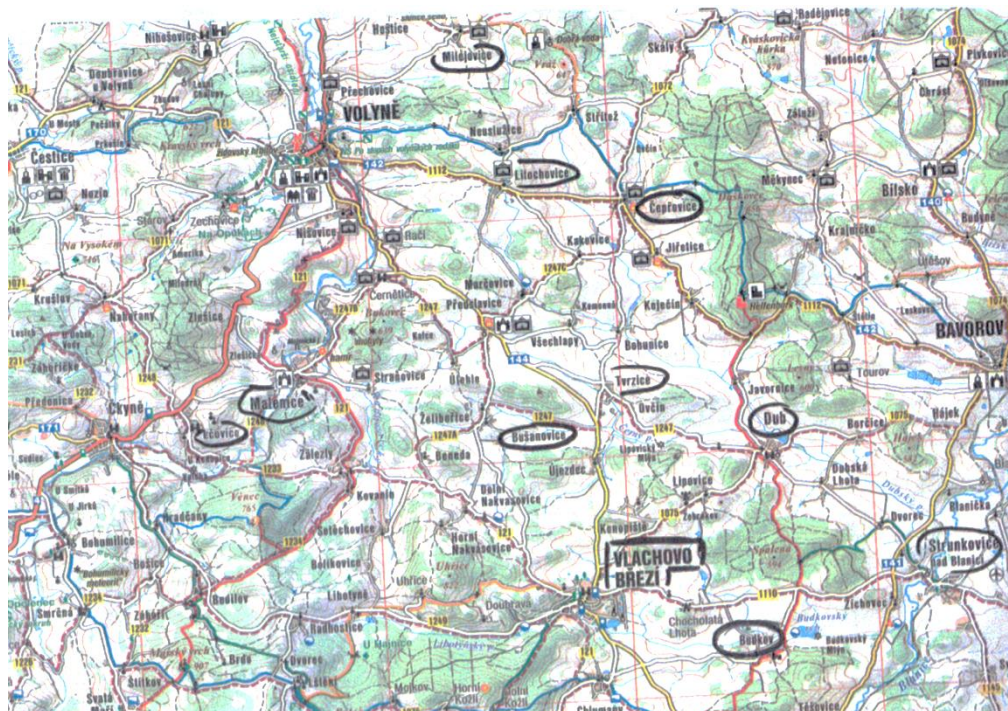
Výzkumná část diplomové práce je zaměřena na zdokumentování a zmapování památek drobné církevní architektury v mikroregionech Vlachovo Březí, Šumavské podlesí a Věneč. Tyto mikroregiony se nachází na území Jižních Čech, které jsou krajem s nádhernou přírodou, mnoha rybníky, lesy. Zdejší krajina patří mezi vyhledávané turistické cíle, a to nejen pro své přírodní krásy, ale i pro řadu historických památek a dobré podmínky pro aktivní turistiku. Díky harmonii přírody a lidové architektury je Jihočeský kraj považován za jeden z nejkrásnějších koutů České republiky.

V rámci výzkumné činnosti byl proveden průzkum jednotlivých obcí, byla vytvořena fotodokumentace kapliček, návesních kaplí a božích muk. Obce jsou krátce představeny (počet obyvatel a datum založení nebo prvního písemného dokladu o její existenci) a v tabulce jsou uvedeny jednotlivé stavební památky v členění na druh památky, GPS stavby, označení vlastníka, stav památky a údaj kdy byla opravena. V případě, že je památka vedena v ústředním seznamu kulturních památek, je též uvedeno její číslo. Kříže nebyly v této práci dokumentovány, na zkoumaném území se jich nachází obrovské množství, ale většinou nemají majitele. V práci jsou uvedeny pouze dva litinové kříže v obci Nišovice, ve které autorka žije a zjistila potřebné informace a také kamenné kříže v obci Malenice, které jsou majetkem obce. Terénní výzkum a fotografická dokumentace jednotlivých památek byla prováděna od října 2014 do února 2015

4.1.1. Mikroregion Vlachovo Březí

Mikroregion zahrnuje část území okresu Prachatice (severní oblast) a část okresu Strakonice (jižní oblast). Přírozeným centrem mikroregionu a jeho iniciátorem je obec Vlachovo Březí. Kulturní památky a historické zajímavosti jsou (vedle přírodních hodnot) významným fenoménem cestovního a turistického ruchu. Území mikroregionu je bohaté počtem evidovaných památek a navíc je v mikroregionu vyhlášena jedna

městská památková zóna (Vlachovo Březí v okrese Prachatice) a pět vesnických památkových zón (Lažiště a Libotyně v okrese Prachatice, Jiřetice, Koječín a Zechovice v okrese Strakonice). Na území mikroregionu jsou registrovány projevy už dávného osídlení a tak mezi evidovanými památkami existují keltská i slovanská hradiště či tvrze, mohyly a mohylová pohřebiště. Častými stavbami jsou kostely, kaple a kapličky (pětina všech památek), ale zejména je celá oblast charakteristická hojným výskytem staveb tzv. selského baroka (zejm. od místního laického stavitele Jakuba Bursy) - zemědělské usedlosti představují celou čtvrtinu všech evidovaných památek. Typologická škála dalších chráněných objektů je velice široká - od zámku po vesnické chalupy až po drobnou architekturu a skulpturální památky, či památky technické (mosty).⁷² Členy Mikroregionu jsou Budkov, Bušanovice, Čepřovice, Dub, Dvory, Hoštice, Krajníčko, Kratušín, Lažiště, Lipovice, Malenice, Milejovice, Předslavice, Strunkovice nad Blanicí, Šumavské Hoštice, Tvrzice, Vlachovo Březí, Žárovná, Litochovice. Zájmem této diplomové práce nebyl zasažen celý mikroregion, ale pouze obce nacházející se v nejbližším okolí rodiště autora práce.

Obr. č. 1 výřez z mapy: Strakonicko, Blatensko, Vodňansko, Smoos. st

⁷² MĚSTO VLACHOVO BŘEZÍ [cit. 2014-12-25] Dostupné na WWW: <http://www.vlachovobrezi.cz/search.php?rsvelikost=sab&rstext=all-phpRS-all&rsrazeni=priorita&rstema=17>

4.1.1.1. Budkov

Počet obyvatel: 96

Nadmořská výška: 490 m.n.m

Rozloha: 503 ha

Místní části: nemá⁷³

Kontaktní osoba: starosta

První písemná zmínka o obci Budkov pochází z roku 1354, kdy se připomíná Otakar z Budkova a v letech 1370 - 1373 tu sídlil Albert z Budkova. Tvrz rytířů Budkovských je dosud zachována ve zdech dnešní sýpky na bývalém panském dvoře ve východním dílu obce.⁷⁴

Dochované historické památky

Číslo rejstříku	Umístění	Název	majitel	Stav	Obr. č.	opraveno
	U cesty na VI. Březi	Boží muka GPS: 49°4'13.959"N, 13°59'54.216"E	obec	2	1	NE
	Náves	Výklenková kaple nad pramenem GPS: 49°4'13.498"N, 14°0'27.151"E	obec	1	2	NE
	Náves	Kaple sv. Terezie GPS: 49°4'12.311"N, 14°0'24.66"E	obec	1	3	ANO 2008

Trojboká boží muka jsou datována dobou vzniku do 18. století. Je zde dokonale dodržen princip tří – trojúhelníkový půdorys, tři půlkruhové výklenky, ve kterých byly umístěny tři sochy – socha sv. Barbory je dochována, další bývala socha sv. Jana Nepomuckého a ve třetím výklenku býval umístěn obraz panny Marie.⁷⁵

Technický stav: dobrý, opravováno v 90. letech, brigádně

Financováno: vlastní prostředky obce dle starosty již v archivu

Kaple sv. Terezie

Zděná stavba postavená na obdélném půdorysu s rovným závěrem orientovaná k západu. Z vrcholu štítu vyrůstá ploše obdélná zvonice otevřená valeným prostupem a

⁷³ ČSU, [cit. 2014-12-26] Dostupné na WWW: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/statistiky>

⁷⁴ OBEC BUDKOV [cit. 2014-12-26] Dostupné na WWW: <http://www.budkov.net/>

⁷⁵ HÁJEK P., Zděná boží muka v jižních Čechách, str 223

zakončená mírně vysazeným trojúhelníkovým štítem, jehož vrchol je obdélně rozšířený. Na vrcholu sedlové oplechované střechy masivní kříž.⁷⁶

Technický stav: výborný, opravena fasáda

Financováno: Celková cena obnovy 350 000,-, z toho dotace z POV 150 000,- Kč, vlastní prostředky obce 200 000,- Kč

Výklenková kaple nad pramenem

Jednoduchá zděná stavba postavená na ploše obdélném půdorysu. Na průčelní stěně je otevřen plochý valený výklenek. Průčelní stěna hladká, ukončená hrubou zkosenou římsou. Zpoza římsy vyrůstá trojúhelníkový štít rámovaný obdélnou a oblounovou římsou. Boční stěny podepřeny širokými trojúhelníkovými opěráky. Zadní stěna rovněž zesílena opěrákem, přechází do hladkého trojúhelníkového štítu. Hrany štítu a opěráků kryjí tašky.⁷⁷ Před kaplí vyvěrá pramen.

Technický stav: výborný, celková rekonstrukce v roce 2002

Financováno: vlastní prostředky obce dle starosty již v archivu

4.1.1.2. Bušanovice

Počet obyvatel: 240

Nadmožská výška: 540 m.n.m

Rozloha: 972 ha

Místní části: Horní Nakvasovice, Dolní Nakvasovice, Beneda, Želibořice

Kontaktní osoba: starostka⁷⁸

Jihočeská obec Bušanovice se nachází severozápadním směrem od Vlachova Březí a jihovýchodně od Volyně. První písemná zmínka o obci je z roku 1314. V Dolních Nakvasovicích se narodil zedník a stavitel selských barokních štítů Jakub Bursa.⁷⁹

Bursovi je připisována řada církevních staveb, mimo jiné návesní kaple v Libotyni.

---

⁷⁶ NPÚ, databáze kaplí Petra Hájka, 24.2.2015

⁷⁷ tamtéž

⁷⁸ ČSU, [cit. 2014-12-26] Dostupné na WWW: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/statistiky>

⁷⁹ OBEC BUŠANOVICE [cit. 2014-12-26] Dostupné na WWW <http://www.busanovice.cz/index.php?p=historie>

Dochované památky

Číslo rejstříku	Umístění	Název	majitel	Stav	Obr. č.	Opraveno
	Želibořice náves	Kaple Panny Marie Karmelitské GPS: 49°7'5.719"N, 13°56'2.081"E	obec	1	4	Ano 2007
	Bušanovice náves	Kaple sv. Vojtěcha GPS: 49°7'5.719"N, 13°56'2.081"E	obec	1	5	Ano 2010
	Beneda náves	Kaple sv. Vojtěcha GPS: 49°6'33.503"N, 13°55'0.174"E	obec	1	6	Ano 2009
	Dolní Nakvasovice náves	Kaple Karla Boromejského GPS: 49°5'58.582"N, 13°55'40.685"E	obec	1	7	Ano 2008
33502/3-3546	Horní Nakvasovice náves	Kaple Panny Marie GPS: 49°5'46.517"N, 13°55'14.413"E	obec	1	8	Ano 2011
	Dolní Nakvasovice Severní příjezd	Výklenková kaplička Panny Marie GPS: 49°5'51.931"N, 13°56'0.358"E	obec	2	9	Ano

Kaple Panny Marie Karmelitské

Technický stav: Výborný, opraveno 2007

Financováno: Celková částka 166 000,- Kč, z toho 100 000,- MMR ČR, obecní zdroje 56000,-, dar od MUDr. Pavelkové 10 000,- Kč

Kaple sv. Vojtěcha

V ose vstupního severního průčelí je prolomen vysoký valený vstup orámovaný štukovým stupňovitým ostěním. Portál, přístupný dvěma kamennými stupni uzavírají novodobé dvoukřídlé výplňové dveře. Ze štítu vzrůstá štíhlá zvonice. Střecha oplechována.

Technický stav: Výborný, opraveno 2010

Financováno: Celková částka 142 000,- Kč, z toho MMR ČR 100 000,- Kč, vlastní zdroje obce 42 000,- Kč

Kaple sv. Vojtěcha, Beneda

Datována do roku 1908. Zděná stavba postavená na obdélném půdorysu s trojbokým závěrem, orientovaná k jihu. V ose vstupního severního průčelí je prolomen prostý obdélný vstup zasazený do půlkruhově ukončené mělké vpadliny, uzavřený

novodobými jednokřídlými dveřmi. Plocha průčelí zcela hladká nečleněná volně přechází do trojúhelníkového štítu.

Technický stav: výborný, opraveno 2009

Financováno: Celková částka 100 000,- Kč, dotace z nadace ČEZ 50 000,- Kč, vlastní zdroje obce 50 000,- Kč

Kaple Karla Boromejského

Technický stav: výborný, opraveno 2008

Financováno: Celková částka 100 000,- Kč, pouze vlastní zdroje obce

Kaple Panny Marie

Technický stav: výborný, opraveno 2011

Financováno: Celková částka 71 500,- Kč, z toho z Grantu Jihočeského kraje 50 000,- Kč, z obecních zdrojů 21 500,- Kč

Výklenková kaplička Panny Marie

Hlavní severní průčelí je otevřeno velkým hlubokým segmentovým výklenkem na obdélném půdorysu, uzavřeným dřevěným rámem. Vnitřní stěny výklenku hladké, nečleněné, na oltářní stěně je zavěšen obraz Panny Marie Svatodušské.

Technický stav: dobrý

Financováno: zatím nebyla třeba oprava, o kapličku pečují místní občané.

4.1.1.3. Čepřovice

Počet obyvatel: 182

Nadmořská výška: 592 m.n.m

Rozloha: 1022 ha

Místní části: Jiřetice, Koječín

Kontaktní osoba: starostka⁸⁰

Obec Čepřovice se nachází na silnici mezi Bavorovem a Volyní asi 6 km od Volyně. Byla dle dostupných pramenů založena asi ve 12. století. Roku 1315 patřil a ke skupině obcí tzv. Králováckých, a v 16 století k rychtě Milejovické. Později ji získal Vilém z

---

80 OBEC ČEPŘOVICE [cit. 2014-11-26] Dostupné na WWW <http://www.ceprovice.cz/index.php?p=historie>

Rožmberka a posléze v roce 1593 Arnošt Vitanovský z Vlčkovic. Dalšími vlastníky pak bylo město Prachatice, Eggenbergové a Schwarzenbergové.⁸¹

Dochované památky

Číslo rejstříku	Umístění	Název	majitel	Stav	Obr. č.	Opraveno
	Náves Čepřovice	Kaple narození panny Marie GPS: 49°9'20.421"N, 13°58'30.523"E	obec	2	11	NE
	Náves Koječín	Kaple GPS: 49°8'9.802"N, 13°59'34.215"E	obec	1	10	Ano 2010

Návesní kaple narození panny Marie

Zděná stavba postavená na obdélném půdorysu s trojbokým závěrem, orientovaná k jihu. V ose vstupního severního průčelí je přistavěn nízký rizalit⁸², zakončený trojúhelníkovým štítem. V průčelí rizalitu je prolomen obdélný segmentový vstup s kamenným ostěním, nadpraží odděleno kamenným překladem, prosklené čirým sklem. Na vnitřní straně ostění dvoukřídlé výplňové dveře, přístupné dvěma stupni.⁸³

Technický stav: dobrý, omítky lehce omšelé, opravená střecha

Financováno: 2005. vlastní zdroje obce, 220 000,- Kč

Návesní kaple Koječín

Technický stav: výborný, po celkové obnově v roce 2010

Financování: 2010, Celková cena opravy 540 164,- Kč, z toho PRV SZIF opatření „Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova“ 391 813,- Kč, vlastní zdroje obce 148 351,- Kč.

4.1.1.4. Dub

Počet obyvatel: 425

Nadmořská výška: 474 m.n.m

Rozloha: 1451 ha

---

⁸¹ OBEC ČEPŘOVICE [cit. 2014-12-26] Dostupné na WWW <http://www.ceprovice.w1.cz/historie.html>

⁸² Rizalit (též risalit, z italského risalto – výstupek) je označení pro středovou nebo postranní část průčelí stavby, která z jeho líce vystupuje po celé výšce, a to až o hloubku jedné okenní osy.

⁸³ NPÚ, databáze kaplí, Petr Hájek, 24.2.2015

Místní části: Dubská Lhota, Dvorce, Borčice, Javornice

Kontaktní osoba: starosta

První písemná zmínka o obci pochází z roku 1274. 29. října 1869 byla obec císařem Františkem Josefem I. povýšena na městys.⁸⁴

Dochované památky

Číslo rejstříku	Umístění	Název	Majitel	Stav	Obr. č.	opraveno
	Rozcestí na Dubskou Lhotu	Socha Marie Doloresa GPS: 49°6'5.686"N, 14°1'36.626"E	Obec	3	12	Ne
	Náves Dvorec	GPS: 49°5'36.563"N, 14°2'37.405"E	Obec	1	13	Ano
	Náves Dubská Lhota	Kaple Andělů strážných GPS: 49°6'5.717"N, 14°1'36.378"E	Obec	1	14	Ano

Kaple Andělů strážných

Zděná stavba postavená na obdélném půdorysu s pětibokým závěrem, orientovaná k východu. Vstupní průčelí vymezují nárožní pilastry s jednoduchou profilovanou hlavicí a korunní římsa, zpoza níž vyrůstá převýšený stupňovitý štít. Středem průčelí a štítu prochází hmota hranolové zvonice.⁸⁵

Technický stav: po celkové rekonstrukci

Financováno: nebyly získány údaje

Návesní kaple Dvorec

Technický stav: po celkové rekonstrukci

Financováno: nebyly získány údaje

4.1.1.5. Dvory

Počet obyvatel: 70

Nadmořská výška: 621 m.n.m

Rozloha: 333 ha

Místní části:

Kontaktní osoba: starostka

---

⁸⁴ DUB, [cit. 2014-12-25] Dostupné na WWW <http://www.dubuprachatice.cz/informace-o-obci/historie/>

⁸⁵ NPÚ, databáze kaplí, Petr Hájek, 24.2.2015

První zmínka o obci pochází z roku 1404. Zmiňuje se zde založení vsi ve 14. století. V 16. století připadla rodu Rožmberků a byla připojena k Vimperku. Před vznikem obce se zde nacházelo slovanské hradiště z 10. století.⁸⁶

Dochované historické památky

Číslo rejstříku	Umístění	Název	Majitel	Stav	Obr. č.	opraveno
29668/3-3556	U cesty na Lažiště	Výklenková kaple Nejsvětější trojice GPS: 49°2'24.749"N, 13°56'5.431"E	obec	2	15	
102955	Dvory	Návesní kaple sv. Panny Marie GPS: 49°2'21.787"N, 13°56'46.133"E	obec	1	16	Ano 2010
	Dvory	Výklenková kaplička sv. Vojtěcha	obec	1	17	Ano 2011

Výklenková kaple Nejsvětější trojice

Zděná stavba postavená na příčně obdélném půdorysu, výklenkem orientovaná k jihu. V ose jižní stěny je otevřen plochý, stlačeně segmentový výklenek, klenák oddělen obdélnou římsou, přecházející i na průčelní stěnu. Ve výklenku býval zavěšen obraz Nejsvětější Trojice.⁸⁷

Technický stav: dobrý, opravováno v 90. letech

Financováno: vlastní prostředky obce, archiv

Kaple Nanebevzetí Panny Marie

Technický stav: oprava omítek + odvodnění vnější

Financováno: Celková cena obnovy, z toho dotace ČEZ 40 000,- Kč

Kaplička sv. Vojtěch

Technický stav: oprava omítek, 2011

Financováno: Celková cena obnovy 144 000,- Kč z toho dotace z JČK ve výši 60 000,- Kč, vlastní prostředky obce 84 000,- Kč

⁸⁶ DVORY, [cit. 2014-12-25] Dostupné na WWW <http://www.obec-dvory.cz/index.html?page=1000>

⁸⁷ NPÚ, soukromý archiv Petra Hájka, 24.2.2015

4.1.1.6. Malenice

Počet obyvatel: 640

Nadmořská výška: 483 m.n.m

Rozloha: 985 ha

Místní části: Straňovice, Zlešice

Kontaktní osoba: starosta

Obec **Malenice** se nachází v okrese Strakonice, při řece Volyňce zhruba 4,5 km jižně od Volyně a 15 km jižně od Strakonice. První písemná zmínka o obci pochází z roku 1318.

Dochované historické památky

Číslo rejstříku	Umístění	Název	majitel	stav	Obr. č.	opraveno
	Vrch Hůrka	Kaple sv. Václava GPS: 49°7'20.877"N, 13°53'14.144"E	obec	2	18	A 2003
	Most ve vsi	Kaple sv. Jana Nepomuckého GPS: 49°7'32.488"N, 13°52'49.162"E	obec	2	19	A 2006
	Ul. K Jiříčkům Zlešice, Straňovice	Kamené kříže GPS: 49°7'39.662"N, 13°53'11.059"E	obec	2	20	A 2008

Kaple sv. Václava

Nachází se na vrchu Hůrka (jihovýchodně nad obcí). Postavena byla v duchu románské rotundy na náklady archiváře Františka Teplého a dne 25. září 1932 slavnostně posvěcena. V roce 2003 byla komplexně opravena, v současné době slouží jako poutní místo při zářijové Václavské pouti. Původní obraz sv. Václava, zdobící vnitřek kaple, byl zcizen. V roce 2008 Jakub Komrská /místní občan/ namaloval nový obraz, dle své vlastní předlohy, přímo na zed⁸⁸

Technický stav: dobrý

Financováno: z vlastních zdrojů obce 74 000,- Kč

---

⁸⁸ MALENICE, [cit. 2014-12-25] Dostupné na WWW: http://www.obecmalenice.cz/pages/index.php?pg=sect&sect=37&l=2&sub=6&id_title=105

Výklenková kaplička

na mostě se sochou sv. Jana Nepomuckého a kříž z roku 1893. Kaple sv. Jana Nepomuckého stávala pod kostelem sv. Jakuba, v místech nynějšího hlavního vchodu. Ke konci 18. století byla tato kaple zbořena a socha přemístěna na most přes řeku Volyňku. K celkové rekonstrukci této kapličky došlo v roce 2006.

Technický stav: dobrý

Financováno: z vlastních zdrojů obce 56 000,- Kč

Kamenné kříže

Malenice, ul k Jiříčkům, Zlešice, Straňovice

Technický stav: u křížů bylo provedeno kompletní vyčištění

Financováno: opravováno bylo za pomoci dotace z Jihočeského kraje, dotační program Obnova drobné sakrální architektury v krajině.

Celková cena opravy: 72 685,- Kč z toho dotace: 50 000,- Kč

4.1.1.7. Litochovice

Počet obyvatel: 299

Nadmořská výška: 458 m.n.m

Rozloha: 1095 ha

Místní části: Neuslužice, Střítež

Kontaktní osoba: starostka

Jihočeská obec Litochovice se nachází východně od Volyně, severozápadním směrem od Bavorova. První písemná zmínka o obci pochází z roku 1400.⁸⁹

Dochované historické památky

Číslo rejstříku	Umístění	Název	majitel	stav	Obr. č.	Opraveno
	Litochovice náves	Kaple sv. Floriána	obec	3	21	Ne
	Neuslužice náves		obec	2	22	Ne
	Střítež náves		obec	1	23	Ano

⁸⁹ LITOCHOVICE, [cit. 2014-12-25] Dostupné na WWW: <http://www.litochovice.cz/>

Číslo rejstříku	Umístění	Název	majitel	stav	Obr. č.	Opraveno
	Výklenková kaple u cesty na Volyni		Soukromá osoba	1	24	Ano
	Boží muka u Stříteže		Soukromá osoba	4	25	Ne

Kaple sv. Floriána

Technický stav: budova potřebuje celkovou rekonstrukci

Financováno: podle starostky zařazeno v rozvojovém plánu obce

Návesní kaple Neuslužice

Technický stav: budova potřebuje celkovou rekonstrukci + ořez stromů

Financováno: podle starostky zařazeno v rozvojovém plánu obce

Návesní kaple Střítež

Technický stav: výborný, celková obnova omítek, střechy a venkovní odvodnění

Financováno: Celková cena obnovy 453 463,- Kč z toho dotace z POV, poskytnutou Jihočeským krajem 180 000, Kč. Vlastní prostředky obce 273 463,- Kč

Výklenková kaplička

Výklenková kaplička obdélníkového půdorysu, s klenutým výklenkem opatřeným mříží, je postavena na tarásku z kamenů. Majiteli je rodina Harantova z Litochovic, která ji nechala v roce 2014 kompletně opravit. Cena opravy 8000,- Kč

Boží muka

Vysoký hranolový pilířek, lehce opadaná omítka, ve spodní části těžce poškozena, zřejmě nárazem automobilu. Majitel zatím opravovat nehodlá

4.1.1.8. Milejovice

Počet obyvatel: 64

Nadmořská výška: 530 m.n.m

Rozloha: 622 ha

Místní části: nemá

Kontaktní osoba: starosta

Původní název Milejovic byly Milivice. Tento název můžeme nalézt ve starých písemnostech nebo na starých mapách z dob Rakouska-Uherska. První písemná zmínka o obci pochází z roku 1315.⁹⁰

Kaplička nad studánkou

Je zasvěcena sv. Janu Nepomuckému, jehož soška dříve zdobila niku kapličky a zároveň ochraňovala pramen, který se pod ní nachází.⁹¹ V současnosti je v rekonstrukci – zatím byly přezděny boční stěny kapličky, klenba a zadní stěna niky. Odstraněno bylo zadržování výklenku (výklenek byl zadržován po roce 2000 z důvodu špatné statiky kapličky). Studánka pod kapličkou je opravená a vyčištěná. Pozemek s kapličkou je v soukromém vlastnictví (Jindřich Vokoun z Milejovic).

Technický stav: v rekonstrukci

Financováno: Opravováno v současnosti z nadace Via, Fond kulturního dědictví – „Záchrana drobných památek místního významu“, ve spolupráci s obcí Milejovice a občanských sdružení Volyně v Dolyně.

Celková dotace na projekt 39 000,- Kč.⁹² Celkové náklady 49 000,- Kč

Dochované historické památky

Číslo rejstříku	Umístění	Název	majitel	stav	Obr. č.	Opraveno
35207/3-4238	Náves	Kaple nad studánkou GPS: 49°11'17.075"N, 13°55'53.966"E	Soukromá osoba	2	26	Opravuje se
21591/3-4239	Směr Přečovice	Ruský kříž GPS: 49°11'9.36"N, 13°55'32.196"E	Obec	Kopie	27	
24648/3-4238	U dobré vody	Mariánská kaple GPS: 49°11'6.828"N, 13°57'20.988"E	Obec	2	28	Ne
29930/3-4238	U dobré vody	Křížová cesta GPS: 49°11'6.828"N, 13°57'20.988"E	Obec	2	29	Ano
	Směr Kuřimany	Výklenková kaple GPS: 49°11'21.944"N, 13°56'12.833"E	Obec	2	30	Ne
	Náves	Kaple sv. Vojtěcha GPS: 49°11'17.483"N, 13°55'52.573"E	Obec	2	31	Ano

⁹⁰ OBEC MILEJOVICE, [cit. 2015-01-15] Dostupné na WWW: <http://www.milejovice.cz/>

⁹¹ NADACE VIA, [cit. 2015-01-15] Dostupné na WWW: <http://www.nadacevia.cz/cz/granty-a-podpora/podporene-projekty/obnova-kaplicky-a-studanky-ve-zdi-domu-cp-18-v-milejovicich>

Poutní místo Dobrá voda

Dobrá Voda je poutní místo, dva a půl kilometru od Milejovic. Jedná se o kostel postavený v 19. století. Nachází se na úbočí vrchu Vráž (647 m). Stavba byla zahájena v roce 1889 a následně dokončena 29. května 1891. Celá stavba - kostel i křížová cesta - byla postavena z příspěvků dárců z Milovic, farností Hoštické, Paračovské a Jinínské a dalších dobrotinců. V roce 1891 byl kostel a křížová cesta vysvěcen. Okolo kaple je čtrnáct kapliček křížové cesty s malovanými obrazy. U kaple je starší barokní kaple nad pramenem léčivé vody.

Technický stav: po celkové rekonstrukci v roce 2008

Financováno: nebyly zjištěny údaje

Ruský kříž

Dvouramenný dřevěný kříž byl postaven jako památník na Napoleonské války

Technický stav: kopie, originál je v Muzeu ve Strakoncích

Financováno: Ne

Návesní kaple sv. Vojtěcha

Prostá zděná stavba postavená na mírně obdélném půdorysu s rovným závěrem, orientovaná k západu. Hladké vstupní průčelí nezdobené, prolomené v ose prostým obdélným vstupem bez ostění, kolmé špalety. V ose zdiva jsou osazeny jednokřídlé výplňové dveře. Z hřebene střechy před závěrem vyrůstá oplechovaná mírně jehlancová zvonice prolomená v horní části půlkruhově ukončenými prostupy.⁹³

Technický stav: rekonstrukce 2009

Financováno: Nebyly zjištěny údaje

Výklenková kaple, směr na Kuřimany

Prostá zděná stavba postavená na příčně obdélném půdorysu, orientovaná k jihu. Kaple stojí na mírně rozšířeném hladce omítnutém soklu. Dřík kaple hranolový hladce omítnutý, na čelní stěně prolomený hlubokým segmentovým výklenkem obdélného půdorysu, uzavřený dvoukřídlými dřevěnými dvířky, v horní polovině mřížování. Výklenek nezdobený. Stěna průčelí je pod výklenkem dělena oblounovou římsou.⁹⁴

Technický stav: dobrý, dřevěná dvířka by potřebovala renovaci

Financováno: Ne

---

⁹³ NPÚ, databáze kaplí, Petr Hájek, 24.2.2015

⁹⁴ tamtéž

4.1.1.9. Strunkovice nad Blanicí

Počet obyvatel: 1173

Nadmořská výška: 458 m.n.m

Rozloha: 2467 ha

Místní části: Svojnice, Šipoun, Žichovec, Velký Bor, Malý Bor, Protivec, Blanička

Kontaktní osoba: účetní městyse

První zmínka o obci pochází z roku 1233, další písemná zmínka je na listině z roku 1290, kde se hovoří o Voku ze Strunkovice, který zde nechal postavit hrad.⁹⁵

Dochované historické památky

Číslo rejstříku	Umístění	Název	Majitel	Stav	Obr. č.	opravena
	Náves Žichovec	Kaplička Jana Křtitele PS: 49°4'49.474"N, 14°2'44.965"E	Městys Strunkovice	1	32	Ano 2007
	Protivec u cesty na Strunkovice	Výklenková kaplička GPS: 49°4'43.951"N, 14°4'26.181"E	Městys Strunkovice	1	34	Ano 2012
	Šipoun náves	Kaple Jana Nepomuckého GPS: 49°5'13.748"N, 14°5'36.035"E	Městys Strunkovice	1	35	Ano 2011
	Protivec náves	Kaple Panny Marie GPS: 49°4'49.181"N, 14°2'44.872"E	Městys Strunkovice	1	33	Ano 2010
	Velký Bor náves	Kaple sv. Jana Nepomuckého	Městys Strunkovice	1	36	Ano 2005
	Strunkovice	Kaplička Panny Marie	Městys Strunkovice	2	37	NE

Kaplička Jana Křtitele

Postavena v roce 1880.

Technický stav: Výborný v roce 2007

Financování: Celková cena opravy 124 222,- Kč, z toho dotace z nadace Via, Fond kulturního dědictví – „Záchrana drobných památek místního významu“ na projekt 40 000,- Kč, obecní prostředky 84 222,- Kč.

---

⁹⁵ STRUNKOVICE, [cit. 2015-01-31 Dostupné na WWW: <http://www.strunkovicenadblanici.cz/default.htm>

Výklenková kaplička

Zděná stavba postavená na trojúhelníkovém půdorysu, průčelím orientována k východu. Původní podoba kaple částečně setřena novodobými opravami. Hlavní východní průčelí je otevřeno velkou půlkruhovou nikou s konchou⁹⁶, uzavřenou kovanou mříží.⁹⁷

Technický stav: výborný, opraveno v roce 2012

Financováno: Celková cena opravy 59 416,- Kč, z toho dotace z grantu Jihočeského kraje na opravu drobných sakrálních staveb 30 000,- Kč, obecní prostředky 29 416,- Kč.

Návesní kaple Jana Nepomuckého

Na návsi v obci Šipoun se nachází jednoduchá čtvercová kaplička, v průčelí se segmentovým štítem zakončeným zvoničkou. Datum jejího vzniku není známo, nicméně stála zde už nejpozději v roce 1837. V roce 2011 byla renovována a zasvěcena sv. Janu Nepomuckému. Před kapličkou je umístěn pomník, věnovaný rodákům ze Šipouna padlým v I. světové válce, který pochází z roku 1923.⁹⁸

Technický stav: výborný, opraveno v roce 2011

Financováno: Celková suma opravy 356 977,- Kč, z toho dotace ze SZIF 258 297,- Kč a obecní zdroje 98 680,- Kč.

Kaple Panny Marie

Kaple má čtvercový půdorys. Nad vchodem do kaple je zamřížovaný výklenek se soškou Panny Marie. Uvnitř kaple stojí malý oltář s dalšími náboženskými symboly, sochami a obrazy. Vršek kaple tvoří sedlová střecha s podloubnou zvonicí zakončenou kopulí a křížkem. Před kaplí je postaven památník věnovaný padlým za první světové války.⁹⁹

Technický stav: výborný, opraveno v roce 2010

Financováno: Celková cena opravy 276 862,- Kč, z toho ze SZIF 136 134,-, vlastní zdroje obce 140 728,- Kč.

Kaple sv. Jana Nepomuckého

Technický stav: výborný, opraveno v roce 2005

---

⁹⁶ Koncha (přes latinské *concha* - lastura) je specifický typ kulové klenby, která tvoří horní část apsidy, niky.

⁹⁷ NPÚ, databáze kaplí, Petr Hájek, 24.2.2015

⁹⁸ ŠIPOUN, [cit. 2015-01-15] Dostupné na WWW: http://www.strunkovicenadblanici.cz/o_sipoun.htm

⁹⁹ PROTIVEC, [cit. 2015-01-15] Dostupné na WWW: http://www.strunkovicenadblanici.cz/o_protivec.htm

Financováno: Celková cena opravy 209 746,- Kč, z toho z Programu rozvoje venkova 100 000,- Kč, vlastní zdroje obce 109 746,- Kč.

4.1.1.10. Tvrzice

Počet obyvatel: 128

Nadmořská výška: 509 m.n.m

Rozloha: 316 ha

Místní části: nemá

Kontaktní osoba: starostka

Jihočeská obec Tvrzice leží severním směrem od Vlachova Březí, západně od Bavorova, na březích Tvrzického potoka. První písemná zmínka o obci pochází z roku 1315, kdy byla založena královnou Eliškou Přemyslovnou.¹⁰⁰

Dochované historické památky

Číslo rejstříku	Umístění	Název	majitel	Stav	Obr. č.	Opraveno
	Náves	Kaple GPS: 49°7'15.574"N, 13°58'4.381"E	obec	3	38	Ne

Technický stav: objekt je značně vlhký, značně opadané omítky, obec plánuje rekonstrukci

4.1.1.11. Vlachovo Březí

Počet obyvatel: 1966

Nadmořská výška: 525 m.n.m

Rozloha: 1997 ha

Místní části: Dachov, Dolní Kožlí, Doubrava, Horní Kožlí, Chocholatá Lhota, Mojkov, Uhřice¹⁰¹

Kontaktní osoba: radní

---

¹⁰⁰ TVRZICE, [cit. 2015-01-20] Dostupné na WWW: http://www.tvrzice.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=49&Itemid=28

¹⁰¹ ČSU, [cit. 2015-01-15] Dostupné na WWW: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/statistiky>

Uprostřed území mezi řekami Blanící a Volyňkou, na spojnici měst Prachatic a Strakonice, v podhůří Šumavy vznikalo původní březské panství. I přes hmatatelné důkazy o dávném osídlení tohoto místa, nacházíme první písemné zmínky o osadě Březí až v poslední čtvrtině 13. století. Počátkem 15. století je Březí v držení rytířského rodu Malovců. Jeden z nich, Vladislav – Vlach připojil své jméno k názvu osady. Asi o sto let později, v roce 1538, povyšuje český král Ferdinand I. Vlachovo Březí na městečko a krom jiných privilegií mu uděluje i právo používat znak – šedý vzpínající se kozel se stříbrnými kopytky na modrém poli. Rozkvět řemesel přivedl téměř 3000 obyvatel Vlachova Březí, včetně příslušníků samostatné obce židovské, až k roku 1866. V roce 1868 povýšil František Josef I. Vlachovo Březí na město.¹⁰²

Dochované historické památky

Číslo rejstříku	Umístění	Název	Majitel	Stav	Obr. č.	opraveno
22172/3-3869	Vl. Březí u hřbitova	Kaple sv. Ducha GPS: 49°5'1.637"N, 13°57'14.551"E	Farnost VB Ochrana obec	1	41	Ano 2013,2014
16541/3-3872	Vl. Březí u hřbitova	Křížová cesta GPS: 49°5'1.637"N, 13°57'14.551"E	Farnost VB Ochrana obec	1	42	Ano 2012
16541/3-3872	Vl. Březí náměstí	Socha panny Marie GPS: 49°5'1.637"N, 13°57'14.551"E	Farnost VB	1	43	Ano
16541/3-3872	Vl. Březí náměstí	Socha sv. Jana Nepomuckého GPS: 9°4'54.499"N, 13°57'30.921"E	Obec	1	44	Ano 2003
31079/3-3870	Vl. Březí les Záhorská	Výklenková kaplička sv. Anny GPS: 9°5'24.541"N, 13°57'8.301"E	Obec	2	39	Ne
	Náves Chocholatá Lhota	Návesní kaple GPS: 9°4'48.134"N, 13°59'21.928"E	Obec	1	40	Ano 2013

Kaple svatého ducha a Křížová cesta

Barokní kaple sv. Ducha na návrší nad městem, téměř zcela ukrytá v košatých korunách lip se připomíná již před rokem 1661, ale v nynější podobě existuje od 18. století. Jedná se o osmistrannou barokní stavbu s klenutou kupolí s lucernou. Ke kapli byla roku 1903

¹⁰²VLACHOVO BŘEZÍ, [cit. 2015-01-20] Dostupné na WWW: <http://www.vlachovobrezi.cz/view.php?cislocianku=2009010005>

přistavěna podélná loď. Oltář pochází z druhé poloviny 18. století s obrazem Seslání Ducha Svatého a s obrazem Panny Marie Sněžné pocházejícím z Říma z roku 1702. Sochu těla Kristova v Božím hrobě řezal samouk Matěj Kubašta. Uvnitř poutní kaple je umístěno čtrnáct reliéfních dřevořezeb křížové cesty, jejichž autorem je dosud žijící nebahovský mistr řezbář Josef Jungbauer. Vedle oltáře je provedením neumělý, ale historicky dokumentující obraz zachycující bitvu u Hradce Králové z roku 1866, který zde byl zavěšen jako díkůvzdání za šťastný návrat vlahobřežských vojáků, kteří se této bitvy zúčastnili.¹⁰³

Okolo kaple se nachází křížová cesta s čtrnácti kapličkami, pochází z pol. 19 století. Křížová cesta byla postavena na náklad obce na výšině sv. Dušské v r. 1853.¹⁰⁴

Technický stav: dobrý, V letech 2012, 2013, 2014 byly na křížové cestě provedeny opravy říms a střešní pláště části kapliček, omítky.

Financováno: Oprava byla financována z dotačního programu Ministerstva kultury ČR, grantu – Program regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón. Celkové dotační prostředky projektu – 250 000,- Kč

Socha Jana Nepomuckého

Socha pochází z roku 1794 a na podstavci je nápis: *PIETAS ET ZELVS DIVO JOANNI NEPOMVCENO PVBLICAE FAMAE HONORISQVE PATRONO SACRAVIT AD 1794*

Technický stav: výborný po rekonstrukci v roce 2003, socha rozebrána, zrekonstruovaná v místní pálenici, a po dokončení úpravy náměstí znovu složena zpět

Financováno: V rámci rekonstrukce celého náměstí, z MMR, z programu Phare „Grantové schéma na podporu turistické infrastruktury“ činilo zrestaurování sochy částku 420 000,- Kč

Socha Panny Marie

Socha Neposkvrněné Panny Marie byla zhotovena roku 1774 (obnovena v letech 1883 a 1900) z pískovce

Technický stav: dobrý

Financováno: Ne

---

¹⁰³ FARNOST VLACHOVO BŘEZÍ, [cit. 2014-12-25] Dostupné na WWW: <http://www.farnost-vlachovo-brezi.cz/cs/historie/>

¹⁰⁴ MĚSTO VLACHOVO BŘEZÍ [cit. 2014-12-25] Dostupné na WWW: <http://www.vlachovobrezi.cz/search.php?rsvelikost=sab&rstext=all-phpRS-all&rsrazeni=priorita&rstema=21&stromhlmenu=18>

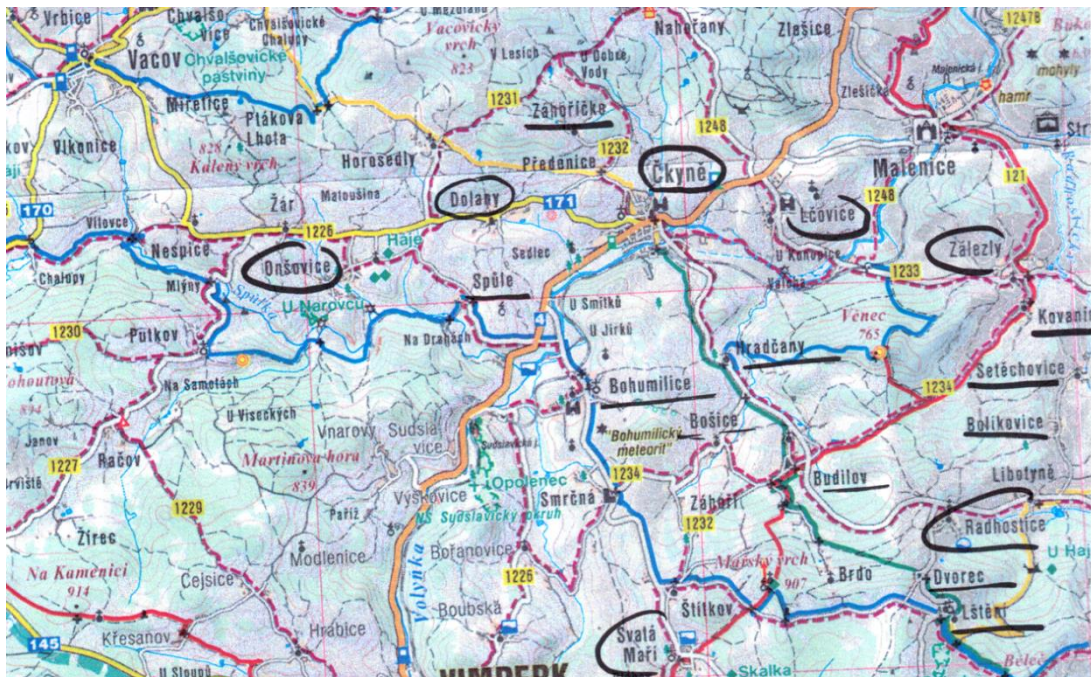
Návesní kaple Chocholatá lhota

Technický stav: dobrý, Opraveny omítky

Financováno: v 2013. Celková cena opravy 100 530,- Kč z toho dotace Jihočeský kraj, Drobná sakrální architektura 54 000,- Kč a 46 530,- vlastní zdroje obce

4.1.2. DSO Věneč

DSO Věneč je dobrovolný svazek obcí v okrese Prachatice, jeho sídlem je Čkyně a jeho cílem je všeobecná ochrana životního prostředí v zájmovém území při dosahování ekologické stability zájmového území a jeho trvalé obyvatelnosti. Dále koordinace významných investičních akcí v zájmovém území, koordinace obecních a územních plánování v regionálním měřítku. Sladování zájmů a činností místních samospráv a spolu ovlivňování výkonu státní správy v zájmovém území. Byl zřízen za účelem získání finančních prostředků z fondů EU v roce 2003. Členy svazku jsou tyto obce: Čkyně, Bohumilice, Bošice, Lčovice, Svatá Maří, Zálezly.

Obr. č. 2 výřez z mapy: Strakonicko, Blatensko, Vodňansko, Smoos. st

Název je odvozen od laténského hradiště Věnc na stejnojmenném vrchu, u něhož se sbíhají katastry několika členských obcí.¹⁰⁵

4.1.2.1. Čkyně

Počet obyvatel: 1590

Nadmořská výška: 523 m.n.m

Rozloha: 2000 ha

Místní části: Čkyně, Dolany, Horosedly, Onšovice, Předenice, Spůle, Záhoříčko¹⁰⁶

Kontaktní osoba:

Nejstarší zachovaná písemná zpráva o existenci Čkyně se zachovala náhodně z roku 1243. Tehdy český král Václav I. byl se svou vojenskou družinou v Písku, kam se dostavili šlechtici ze širokého okolí.¹⁰⁷

Dochované historické památky

Číslo Rejstříku	Umístění	Název	Majitel	Stav	Obr. č.	opraveno
	Onšovice za vsí	Výklenková Kaplička GPS: 49°6'23.27"N, 13°46'16.411"E	Obec	1	46	Ano 2013
	Onšovice návés	Kaple GPS:49°6'40.474"N, 13°46'32.364"E	obec	1	47	Ano
	Čkyně	Kaple ve Zdůli GPS: 49°6'49.621"N, 13°49'12.323"E	Obec	2	45	Ne
	Spůle návés	Kaple GPS: 49°6'22.788"N, 13°47'45.85"E	Obec	2	48	Ne
	Dolany návés	Kaple GPS: 49°6'58.232"N, 13°47'59.793"E	Obec	2	49	Ano
	Horosedly návés	Kaple GPS: 49°7'29.736"N, 13°47'28.143"E	Obec	1	50	Ano
	Záhoříčko návés	Kaple GPS: 49°7'33.209"N, 13°48'56.337"E	Obec	2	51	Ne

¹⁰⁵ MĚSTO ČKYNĚ, [cit. 2014-12-25] Dostupné na WWW: <http://www.ckyne.cz/svazek-obci-venec/zakladni-informace/>

¹⁰⁶ ČSU, [cit. 2015-01-15] Dostupné na WWW: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/statistiky>

¹⁰⁷ MĚSTO ČKYNĚ, [cit. 2014-12-25] Dostupné na WWW: <http://www.ckyne.cz/obec/historie-oucasnost/>

Výklenková kaplička Onšovice

Zděná stavba postavená na čtvercovém půdorysu, orientována k západu. Hranolové těleso kaple je na západní straně otevřeno hlubokým valeným výklenkem uzavřeným dřevěným proskleným rámem. Sedlovou střechu kryjí tašky tvarovky. Z hřebene střechy za štítem roste plochý kovaný kříž.¹⁰⁸

Technický stav: výborný, opraveno v roce 2013 – celková obnova

Financováno: Celková cena opravy 71 745,- Kč, z toho dotace z grantu Jihočeského kraje, grantový program „Obnova drobné sakrální architektury v krajině“ 50 000,- Kč, vlastní zdroje obce 21 745,- Kč

Kaple ve Zdůli

Původ kaple se podle pověsti váže k bitvě u Čkyně v roce 1742. Podle pověsti se ze skály nad kaplí zřítíl francouzský důstojník i s koněm. Matka zemřelého vojáka pak nechala na tomto místě postavit kapli. Zděná stavba postavená na obdélném půdorysu s trojbokým závěrem a hlubokou předsíní, orientována k západu. V ose vstupního východního průčelí je prolomen vysoký valený vstup uzavřený dvoukřídlými výplňovými dveřmi. Sedlovou, nad závěrem valbovou střechu kryjí jednoduše kladené tašky bobrovky. Taškami je rovněž kryta hrana štítu. Kaple stojí na kamenném bosovaném soklu.¹⁰⁹

Dnešní podoba kaple pochází z roku 1904. Do roku 1956 se u kaple konaly pravidelné poutě. V následujících letech chátrala až byla v roce 1996 znovu opravena.

Návesní kaple ve Spůli

Zděná stavba postavená na čtvercovém půdorysu, orientována k východu - typ hranolové zvonice. Sloh lidově barokizující. Vstup, přístupný kamenným stupněm, uzavírají jednokřídlé výplňové dveře. Kapli ukončuje vysoká barokní cibulová střecha, ve vrcholové části osmihranná lucerna. Oplechovaná střecha je završena kulovitou makovicí a křížem. Před kaplí stojí kamenný kříž s litinovým korpusem Krista, tvarovaný kamenný sokl a kamenná ohrádka na 4 sloupcích. Kříž datován 1848.¹¹⁰

Technický stav: dobrý

Financováno: Ne

---

¹⁰⁸ NPÚ, databáze kaplí, Petr Hájek, 24.2.2015

¹⁰⁹ tamtéž

¹¹⁰ tamtéž

Návesní kaple v Dolanech

Technický stav: dobrý

Financováno: Celková cena 48 000,-Kč, z toho z grantového programu Jihočeského kraje „Obnova drobné sakrální architektury v krajině dotace ve výši ve výši 13 000,-Kč, vlastní prostředky obce 35 000,-Kč

Návesní kaple v Onšovicích

Technický stav: dobrý

Financováno: Celková cena obnovy 188 000,-Kč z toho dotace z Jihočeského kraje 35 000,-Kč, vlastní prostředky obce 153 000,-Kč

Návesní kaple v Horosedlech

Technický stav: dobrý

Financováno: veřejná sbírka 48 090,-

4.1.2.2. Bošice

Počet obyvatel: 292

Nadmořská výška: 588 m.n.m

Rozloha: 833 ha

Místní části: Hradčany, Záhoří, Budilov¹¹¹

Kontaktní osoba: starosta

Osídlení krajiny, ve které byla ve středověku založena vesnice Bošice a další vsi, které nyní tvoří bošickou obec, je velmi starobylé – sahá až do pravěku. Svědectvím toho je archeologická lokalita Věmec, která byla osídlena již v pozdní době halštatské a v době laténské.¹¹²

Dochované historické památky

Číslo rejstříku	Umístění	Název	majitel	Stav	Obr. č.	Opraveno
	Bošice náves	Kaple Blahoslavené Panny Marie GPS: 49°7'33.209"N, 13°48'56.337"E	obec	2	52	Ne
	Hradčany náves	Kaple sv. Alžběty GPS: 49°5'21.636"N, 13°51'8.361"E	obec	2	54	Ne

¹¹¹ ČSU, [cit. 2015-01-15] Dostupné na WWW: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/statistiky>

¹¹² BOŠICE, [cit. 2014-11-15] Dostupné na WWW: <http://www.obecbosice.cz/index.php?nid=3781&lid=cs&oid=474041>

	Budilov náves	Kaple GPS: 49°5'21.25"N, 13°51'8.616"E	obec	2	53	Ne
--	------------------	--	------	---	----	----

Kaple Blahoslavené Panny Marie

Datována do roku 1877, pseudoslohová, klasicistní podoba. Zděná stavba postavená na mírně obdélném půdorysu, orientovaná k severozápadu. V ose vstupního průčelí je prolomen segmentový vstup, přístupný dvěma kamennými stupni. Vstup uzavírají jednokřídlé dřevěné dveře v dolní polovině výplňové, v horní části vyřezávané balustrové příčky. Vstup chrání kovaná mříž. Z čela štítu vystupuje hranolová zvonice, která je oplechovaná měděným plechem. Střechu završuje kulovitá makovice a prutový kříž.¹¹³

Technický stav: dobrý

Financováno: Ne

Kaple sv. Alžběty

Datována konec 18. St. Sloh – lidové baroko. Zděná stavba postavená na obdélném půdorysu s rovným závěrem, orientovaná k severu. V ose vstupního průčelí je prolomen prostý obdélný vstup s dřevěnými jednokřídlými dveřmi, v dolních dvou třetinách výplňové, v horní části prosklené. Kapli uzavírá sedlová střecha krytá eternitovými šablonami. Z hřebene střechy za průčelním štítem vyrůstá nízká otevřená sloupková hranolová zvonice, zakončená štíhlým křížem¹¹⁴

Technický stav: dobrý

Financováno: Ne

Kaple Budilov

Technický stav: dobrý

Financováno: Ne

4.1.2.3. Lčovice

Počet obyvatel: 137

Nadmořská výška: 566 m.n.m

Rozloha: 576 ha

¹¹³ NPÚ, databáze kaplí, Petr Hájek, 24.2.2015

¹¹⁴ NPÚ, databáze kaplí, Petr Hájek, 24.2.2015

Místní části:

Kontaktní osoba: účetní

Nejstarší historicky doložená zmínka o Lčovicích je z roku 1321, kdy se uvádí jistý Zbraslav ze Lčovic¹¹⁵

Dochované historické památky

Číslo rejstříku	Umístění	Název	majitel	Stav	Obr. č.	Opraveno
	náves	Kaple sv. Václava GPS: 49°7'6.161"N, 13°50'15.378"E	obec	2	59	Ano 2004
37038/3-3628	Před zámkem	Kaple sv. Jana Nepomuckého GPS: 49°7'0.854"N, 13°51'10.759"E	obec	1	58	Ano 2009
27990/3-3627	Les nad zámkem	Kaple Antonína Paduánského GPS: 49°7'1.505"N, 13°51'30.675"E	Soukromá osoba	1	57	Ano 2009
	Les nad zámkem	Boží muka GPS: 49°7'4.203"N, 13°51'25.137"E	obec	1	55	Ano 2009
	U silnice na Volyni	Boží muka GPS: 49°7'29.721"N, 13°51'25.044"E	obec	2	56	Ano 2004

Kaple sv. Václava

Datována do 1. třetiny 19. st. Sloh – lidové baroko. Zděná stavba postavená na obdélném půdorysu s rovným závěrem, orientována k západu. V ose vstupního východního průčelí je prolomen úzký vysoký valený vstup s hlubokými kolmými špaletami. Na vnitřním líci zdiva je uzavřen dvoukřídlými dveřmi, v horní polovině balustrové přičky, v dolní výplně. Na tradičním volutovém štítu je umístěn obraz sv. Václava. Valbovou střechu kryjí eternitové šablony. Ze středu hřebene vyrůstá šestihřanná lucerna zvonice.¹¹⁶

Technický stav: dobrý, lehce omšelé části omítek

Financováno: v roce 2004, již v archivu

Kaple sv. Jana Nepomuckého

Zděná stavba postavená na čtvercovém půdorysu. Hranolová hmota kaple stojí na vyšším mírně rozšířeném hladce omítaném soklu, ukončeném oblounovou římsou.

¹¹⁵ Paměti obce Lčovice

¹¹⁶ NPÚ, databáze kaplí, Petr Hájek, 24.2.2015

Stěny ukončuje vysoká stupňovitá podstřešní římsa. Kapli kryje velmi nízká prejzová jehlancová střecha, z vrcholu roste plochý kamenný kříž.¹¹⁷

Technický stav: výborný, opraveny omítky, střecha

Financováno: Celková částka 61 000,- Kč z toho dotace z Jihočeského kraje 36 000,- Kč, vlastní prostředky obce 25 000,- Kč

Kaple Antonína Paduánského

Zděná stavba postavená na čtvercovém půdorysu, orientovaná k severu. Hmota kaple hranolová, stěny hladké, nečleněné, bez otvorů. Pouze na jižní stěně je prolomen valený vstup, uzavřený dřevěnými dvoukřídlými dveřmi, v dolní části výplňové, v horní části otevřené. Šindelem krytá střecha, dolní část jehlancová, mírně stanově prohnutá. Na vrchol je nasazena osmihranná sloupková lucerna s otevřenými prostupy, lucernu kryje malá cibulová stříška završená štíhlým křížem.¹¹⁸

Technický stav: opraveno v roce 2009

Financováno: majitel zámku, údaje se nepodařilo získat

Boží muka /u silnice na Volyni/

Boží muka jsou krajinářsky a výtvarně velmi hodnotnou stavbou. Boží muka vyrůstají z nízkého omítnutého soklu, dřík je štíhlý, hranolový, ukončený hranolovou kaplicí. Ta je prolomena na každé straně půlkruhově ukončeným výklenkem, zdobeným malovaným křížem. Vrcholovou kaplicí ukončuje jehlancová stříška krytá prejzy a ukončena štíhlým vrcholovým křížkem.¹¹⁹

Technický stav: dobrý, lehce opadané omítky

Financováno: opravována v roce 2004.

Boží muka /nad zámkem/

Boží muka jsou přechodného typu. Základem je vysoký sokl, obdélného půdorysu, na něm je vystaven plochý hranol s vysokou půlkruhovou nikou, původně určenou pro obraz.¹²⁰

Technický stav: výborný

---

¹¹⁷ NPÚ, databáze kaplí, Petr Hájek, 24.2.2015

¹¹⁸ NPÚ, databáze kaplí, Petr Hájek, 24.2.2015

¹¹⁹ HÁJEK P., Zděná boží muka v jižních Čechách, str 77

¹²⁰ HÁJEK P., Zděná boží muka v jižních Čechách, str 191

Financováno: Celková cena obnovy 55 000,- z toho dotace z Jihočeského kraje 33 000,- Kč, vlastní prostředky obce 22 000,-Kč

4.1.2.4. Svatá Máří

Počet obyvatel: 556

Nadmořská výška: 765 m.n.m

Rozloha: 1270 ha

Místní části: Smrčná, Štítkov.

Kontaktní osoba: starosta

Nejstarší dochovaný písemný doklad o existenci obce i kostela se zachoval z roku 1352, kdy se uvádí pod názvem „Ad S. Marie in Laz" a název obec získala od názvu kostela, který byl od svého počátku zasvěcen sv. Maří Magdaleně.¹²¹

Dochované historické památky

Číslo rejstříku	Umístění	Název	majitel	Stav	Obr. č.	Opraveno
	Mářský vrch	Rotunda sv. Václava GPS: 49°4'23.685"N, 13°50'50.57"E	obec	2	60,61	NE
	Štítkov náves	Kaple GPS: 49°4'21.353"N, 13°49'49.404"E	obec	3	62	NE

Rotunda sv. Václava a křížová cesta

Iniciátorem stavby ve tvaru románské rotundy, k níž těsně přiléhá 12 metrů vysoká rozhledna, byl archivář a farář František Teplý z Malenic. Kapli nechal postavit 1935 páter Jan Pátek. Cesta k vrcholku je lemována netradičně pojatou křížovou cestou, vyrobenou z betonových odlitků ve tvaru kapliček.¹²²

Technický stav: rotunda v dobrém stavu, kapličky naštukovány, nenabíleny

Financováno: Ne

¹²¹ SVATÁ MÁŘÍ, Online 2015.01.06, Dostupné z www: <http://www.svatamari.cz/obec/historie.html>

¹²² ČERNÝ, J., Poutní místa jižních Čech, s 213

Kaple Štítkov

Technický stav: utopena pod úrovní silnice, opadané omítky, značná vlhkost

Financováno: Ne

4.1.2.5. Radhostice

Počet obyvatel: 175

Nadmořská výška: 770 m.n.m

Rozloha: 1039 ha

Místní části: Libotyně, Lštění, Dvorec

Kontaktní osoba: starostka

Dochované historické památky

Číslo rejstříku	Umístění	Název	Majitel	Stav	Obr. č.	Opraveno
	Libotyně náves	Kaple Panny Marie GPS: 49°4'53.844"N, 13°53'40.355"E	Obec	2	65	Ne
	Lštění návrší	Kaple Nanebevzetí Panny Marie GPS: 49°4'8.038"N, 13°52'45.183"E	Farnost	2	67	Ne
Číslo rejstříku	Umístění	Název	Majitel	Stav	Obr. č.	Opraveno
	Lštění návrší	Kaple sv. Vojtěcha GPS: 49°4'53.844"N, 13°53'40.355"E	Farnost	2	66	Opravuje se
	Radhotice náves	Kaple sv. Jana Nepomuckého GPS: 49°4'45.744"N, 13°52'49.56"E	Obec	2		Ne
	Radhostice severní okraj vsi	Boží muka GPS: 49°4'50.803"N, 13°52'50.284"E	Obec	2	63	Ne

Kaple Panny Marie – Libotyně

Kaple postavena Jakubem Bursou v roce 1844. Datace doložena letopočtem na štítě, charakter výzdoby je typickým dílem Jakuba Bursy. Zděná stavba postavená na mírně obdélném půdorysu s rovným závěrem, orientována k jihu. V ose vstupního severního průčelí je prolomen hluboký obdélný vstup opatřený štukovou hladkou šambránou¹²³,

¹²³ Šambrána je ozdobný architektonický prvek, který rámuje a tím zdůrazňuje okna či dveře na vnější fasádě

nad překladem tvoří iluzi trojúhelníkového tympanonu¹²⁴. Zpoza oplechované korunní římsy vyrůstá klasický převýšený volutový štít. Vrchol štítu půlkruhový, oddělený římsou, v ploše vrcholu štuková poloviční rozeta se symbolem božího oka. Ve středu štítu je umístěna mělká plochá nika se zúženým půlkruhovým zakončením. Sedlovou, nad závěrem zvalbenou střechu kryjí eternitové šablony. Ze středu hřebene střechy vyrůstá mohutná šestihránná lucernová zvonice.¹²⁵

Technický stav: výborný, opravována v 90. letech, v péči obyvatel

Financováno: Ne

Kaple Nanebevzetí Panny Marie – Lštění

Datována do poloviny 18. St. Sloh – baroko. Zděná stavba postavená na čtvercovém půdorysu, orientovaná k severu. V ose jižního průčelí je otevřen velký valený vstup vyplňující větší část stěny. Vstup uzavírá dřevěná výplň, v níž jsou zasazeny jednokřídlé, částečně prosklené dveře. Průčelní stěnu vymezují nárožní pilastry ukončené římsovou hlavicí. Kapli ukončuje šindelem krytá střecha, v dolní části valbová, z jejího seříznutého vrcholu vyrůstá štíhlá osmihránná špice zakončená kulovitou makovicí a křížem.¹²⁶

Technický stav: dobrý

Financováno: Ne

Kaple sv. Vojtěch – Lštění

Datována do poloviny 18. St. Jednoduchá stavba postavená na osmihránném půdorysu, orientovaná k jihu. V severní stěně je mimo osu proražen prostý obdélný vstup s kamenným ostěním, uzavřený jednokřídlými dveřmi. Kapli ukončuje šindelem krytá osmihránná jehlancová střecha završená makovicí a křížem.¹²⁷

Technický stav: nyní probíhá rekonstrukce

Financováno: nezjištěno

---

¹²⁴ Tympanon (fr. *tympan*, lat. *tympanum*) je původně svislá plocha ve štítu antického chrámu mezi hlavní římsou a střechou, v pozdější architektuře plocha nad dvěma portály nebo nad oknem.

¹²⁵ NPÚ, databáze kaplí, Pavel Hájek, 24.2.2015

¹²⁶ tamtéž

¹²⁷ tamtéž

Boží muka – Radhostice

Datována ke konci 19. St. Sloh – selské baroko. Trojboká boží muka bez výraznější výzdoby. Na přední straně hluboký valený výklenek, na bocích mělké výklenky. Oblouková stříška pokrytá bobrovkami.¹²⁸

Technický stav: dobrý

Financováno: Ne

4.1.2.6. Zálezly

Počet obyvatel: 301

Nadmořská výška: 565 m.n.m

Rozloha: 931 ha

Místní části: Kovanín, Setěchovice, Bolíkovice¹²⁹

Kontaktní osoba: starosta

První písemná zmínka o obci pochází z roku 1370 a to v podobě přídomku Jana ze Zálezel.¹³⁰

Dochované historické památky

Číslo rejstříku	Umístění	Název	majitel	Stav	Obr. č.	Opraveno
	cesta na Malenice	Boží muka GPS: 49°6'29.012"N, 13°53'56.196"E	obec	2	68	Ne
	náves	Kaple Jana Nepomuckého GPS: 49°6'26.101"N, 13°53'36.333"E	obec	2	69	Ano 2004
	Kovanín	Kaple Jana Nepomuckého GPS: 49°6'13.948"N, 13°53'42.127"E	obec	1	71	Ano 2009
	Setěchovice	Kaple Panny Marie GPS: 49°5'44.691"N, 13°54'14.634"E	obec	2	70	Ne
	Bolíkovice	Zvonička Panny Marie GPS: 49°5'44.691"N, 13°54'14.634"E	Obec	1	64	Ano 2009

¹²⁸ HÁJEK P., Zděná boží muka v Jižních Čechách, s. 223

¹²⁹ ČSU, [cit. 2015-01-15] Dostupné na WWW: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/statistiky>

¹³⁰ ZÁLEZLY, [cit. 2015-01-20] Dostupné na WWW <http://www.zalezly.cz/index.php?page=historie>

Boží muka

Datována do poloviny 18. St. Na nízkém krychlovém soklu stojí hladký válcový dřík ukončený drobnou římsičkou. Vrcholová kaplice je prolomena třemi půlkruhovými nikami. Nízká jehlancovitá střecha je kryta prejzy.¹³¹

Technický stav: Celkem dobrý, omítky už začínají opět chátrat

Financováno: v roce 2004, již v archivu

Kaple Zálezly Jana Nepomuckého

Technický stav: dobrý

Financováno: v roce 2004, již v archivu

Kaple Jana Nepomuckého

Technický stav: po celkové rekonstrukci v roce 2009

Financováno: vlastní prostředky obce 180 000,- Kč

Kaple Panny Marie

Technický stav: opadávají omítky, objekt je dost vlhký

Financováno: Ne, plánovaná rekonstrukce

Zvonička Panny Marie

Technický stav: po celkové rekonstrukci v roce 2009

Financováno: vlastní prostředky obce 170 000,- Kč znovu vysvěcena

4.1.3. Svazek obcí Šumavského podlesí

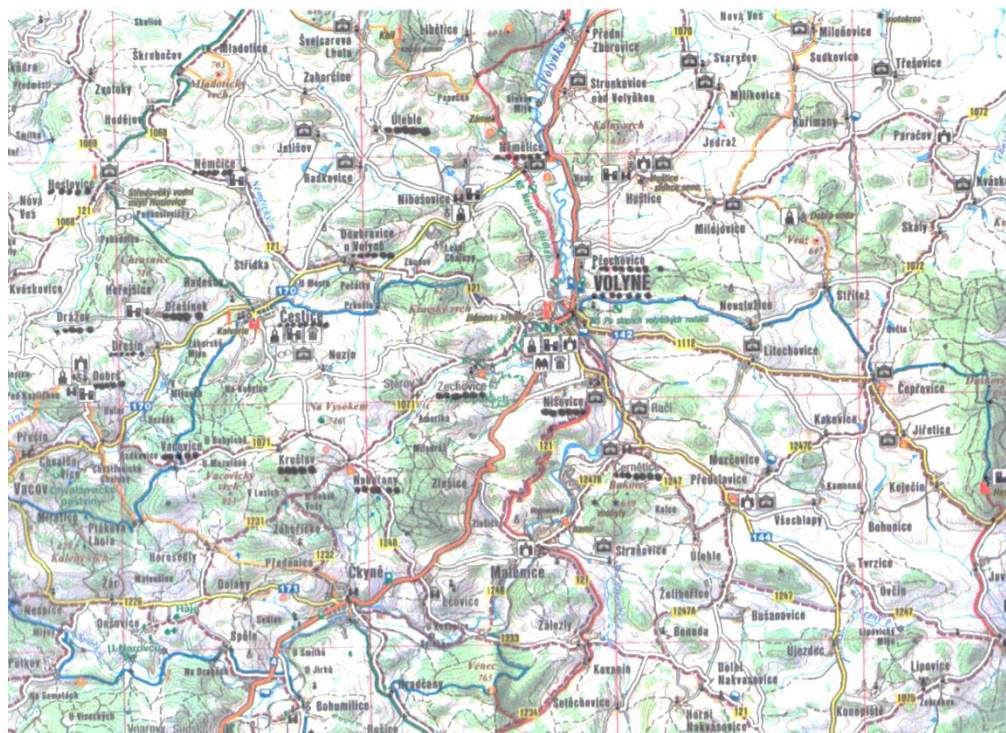
Mikroregion šumavské Podlesí, který je vymezen územím 12 obcí a jednoho města, zaujímá plochu 119,04 km² a ke dni 1. 1. 2014 zde žilo celkem 5 961 obyvatel. Hustota zalidnění tak činila ke stejnému datu 50,07 obyvatel na km². Do tohoto území zasahuje rozsáhlé a poměrně členité území Šumavského podhůří, které je erozí vodních toků značně rozčleněné a příkré údolní svahy zde ostře kontrastují s převládajícím kopcovitým terénem. Z tohoto celku největší část v řešeném území zaujímá Bavorovská vrchovina, se svým jihovýchodně od Strakonice se rozkládajícím podcelkem Miloňovickou pahorkatinou s izolovanými vrchy přesahujícími 500 m (nejvyšší Kuřimanský 586 m a Ostrý 579 m).

---

¹³¹ HÁJEK P., Zděná boží muka v Jižních Čechách, s.66

Osídlení mikroregionu je poměrně nevyrovnané, což je dáno především přítomností města Volyně, které se svými téměř třemi tisíci dvěma sty obyvatel tvoří podstatnou část obyvatelstva mikroregionu. Druhým největším sídlem mikroregionu je obec Čestice, které má 954 obyvatel. Nejmenší obcí mikroregionu jsou Vacovice, které mají méně než 80 obyvatel. Počty obyvatel ostatních obcí se pohybují v rozmezí mezi cca 80 až 300 stálými obyvateli.¹³²

Mikroregion vznikl za účelem prosazování společných úkolů v zájmu rozvoje regionu v oblasti kulturní, hospodářské i ekonomické. Řešení problémů nadobecního charakteru při zachování identity jednotlivých obcí, rozvoj zahraniční spolupráce a propagace území, společný postup při jednání s orgány státní správy, podnikateli, neziskovými organizacemi, správci infrastruktury, občanskými iniciativami apod. Uskutečňování těchto záměrů by mělo výrazně ovlivnit kvalitu života obyvatel účastnických obcí včetně ekonomické a ekologické stability a udržení kulturních hodnot daného regionu.¹³³ Členy jsou Čestice, Dražov, Dřešín, Hoslovice, Němčice, Nihošovice, Nišovice, Němětice, Úlehle, Přečovice, Vacovice, Volyně

Obr. č. 3 výřez z mapy: Strakonicko, Blatensko, Vodňansko, Smoos. st

¹³² Strategický plán rozvoje mikroregionu šumavské Podlesí

¹³³ ŠUMAVSKÉ PODLESÍ [cit. 2014-12-26] Dostupné na WWW: <http://sumavskepodlesi.cz/>

4.1.3.1. Čestice

Počet obyvatel: 928

Nadmořská výška: 558 m.n.m

Rozloha: 2320 ha

Místní části: Radešov, Strídka, Doubravice, Počátky s Prkošínem, Nuzín, Nahořany a Krušlov.¹³⁴

Na západ od Volyně nad údolím potoka Peklov se na Šumavském podlesí nachází starobylá osada Čestice, která vstupuje do historie již v roce 1243. Zdaleka je vidět věž románského kostela Stětí Sv. Jana Křtitele z počátku 13. století, nejcennější památka v obci. Ze zeleného stromoví zámeckého parku prosvěcuje raně barokní zámek z I. poloviny 17. století. V současné době je v něm umístěna knihovna, obecní a matriční úřad a v druhé části malé regionální muzeum s výstavní síní.¹³⁵

Dochované historické památky

Číslo rejstříku	Umístění	Název	Majitel	Stav	Obr. č.	opraveno
21322/3-4073	Čestice vrch Kalvárie	kaple Povýšení sv. Kříže, poutní areál šesti kaplí a poustevny GPS: 49°9'59.77"N, 13°48'14.469"E	Farnost Čkyně	1	74,75,	Ano 2011
21948/3-4077	Čestice	socha sv. Františka Xaverského GPS: 49°10'15.437"N, 13°48'1.349"E	Obec	Kopie	78	Ano 2013
26027 / 3-4075	Čestice náměstí	socha sv. Jana Nepomuckého GPS: 49°10'15.437"N, 13°48'1.349"E	Obec	1	76	Ne
	Čestice úpatí Kalvárie	boží muka pod kalvárií GPS: 49°10'2.422"N, 13°47'55.441"E	Obec	2	77	Ne
	Nahořany návés	Kaple Cyrila a Metoděje GPS: 49°8'27.569"N, 13°49'45.882"E	Obec	2	79	Ne
	Nahořany za vsí	Výklenková kaplička GPS: 49°8'32.192"N, 13°49'41.825"E	Obec	2	80	Ne
	Krušlov návés	Kaple GPS: 49°8'36.282"N, 13°48'36.274"E	Obec	2	82	Ne

¹³⁴ ČSU, [cit. 2014-12-26] Dostupné na WWW: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/statistiky>

¹³⁵ ČESTICE, , [cit. 2014-12-26] Dostupné na WWW: http://cestice.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=25&Itemid=36

Číslo rejstříku	Umístění	Název	Majitel	Stav	Obr. č.	opraveno
	Krušlov, severní příjezd	Kaplička GPS: 49°8'34.726"N, 13°48'17.307"E	Obec	1	81	Ano 2012
	Nuzín náves	Kaple GPS: 49°9'28.596"N, 13°49'21.83"E	obec	2	83	Ne
	Doubravice náves	Kaple GPS: 9°10'39.349"N, 13°49'43.467"E	obec	1	84	Ano 2014

Od počátku 2. poloviny 18. století stojí na návsi socha Sv. Jana Nepomuckého a představuje sv. Jana v životní velikosti. Socha stála původně naproti kostelu u fary, z důvodů přestavby komunikací byla přesunuta na své nynější místo.

Technický stav: dobrý, opravováno v roce 2003

Financování obnovy: Vlastní zdroje obce 76 000,- Kč

Kalvárie

Vznik poutního areálu Kalvárie se datuje do roku 1626, kdy zde byly postaveny dvě dřevěné kapličky. V roce 1820 byl areál přestavěn do současné klacistní podoby. Na tomto místě již v pohanských dobách fungovalo božiště, je zde shromážděna velmi silná zemská i kosmická energie. Poutní areál tvoří šest staveb. Kaple Povýšení sv. Kříže, na níž navazuje loď v podobě antického chrámu, čtyři výklenkové kapličky s obrazy křížové cesty a šestiboká kaple Panny Marie Bolestné na úbočí kopce. Součástí areálu je i dřevěná poustevna z roku 1820. Byla postavena v r. 1821 pravděpodobně jako atrakce ke zvýšení zájmu o slavné čestické poutě¹³⁶

Technický stav: výborný stav po celkové rekonstrukci v roce 2011

Financování obnovy: Rekonstrukce byla financována z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova, v rámci programové osy LEADER IV. 1.2. Programu rozvoje venkova ČR¹³⁷ – údaje se od farnosti nepodařilo zjistit

¹³⁶ MĚSTYS ČESTICE, [cit. 2015-01-06] Dostupné na WWW: http://cestice.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=25&Itemid=36

¹³⁷ Tabulka umístěná na objektu

Boží muka pod Kalvárií

Boží muka tvoří mohutný hranolový pilíř, ukončený profilovanou odstupněnou římsou, vrcholová kaplice je na každé straně opatřena výklenkem, nad nimi je štukový pás vyzdobený motivy akantové rozviliny¹³⁸ a ptáčků.¹³⁹

Technický stav: lehce poškozené omítky

Financování obnovy: Ne

socha sv. Františka Xaverského

Byl zrestaurován zděný sokl včetně betonové desky, socha byla přenesena do krytého prostoru, byla provedena lukoprénová forma a sádrový odlitek, poté následovala vlastní rekonstrukce sochy.

Technický stav: vytvořena replika, původní socha nešla zachránit

Financování obnovy: Celková cena opravy 318 230,- Kč, z toho dotace z MMR ČR, Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova, Opatření Realizace místní rozvojové strategie MAS LAG Strakonicko – prostředky EU 189 360,- Kč + národní zdroje 47340,- Kč

Výklenková kaplička Krušlov

Technický stav: výborný, kompletně obnovena v roce 2013

Financování obnovy: Celková cena opravy 79 821,- Kč, z toho dotace z nadace ČEZ 30000,- Kč.

Kaple Doubravice

Technický stav: výborný, celková oprava omítek, střechy

Financování obnovy: Celková cena 557 162,- Kč, z toho dotace z Ministerstva pro místní rozvoj ve výši 389 385,- Kč

4.1.3.2. Drážov

Počet obyvatel: 249

Nadmořská výška: 660 m.n.m

Rozloha: 1231 ha

Místní části: Dobrš, Kváskovice a Zálesí¹⁴⁰

---

138 stylizovaný rostlinný ornament, charakteristický členitými hrotitými listy, napodobující druh bodláku
139 HÁJEK P., Zděná boží muka v jižních Čechách, str. 132

¹⁴⁰ ČSU, [cit. 2014-12-26] Dostupné na WWW: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/statistiky>

Kontaktní osoba: starostka

První písemná zmínka o této obci pochází z roku 1318 (Vilém ze Strakonice). Od roku 1544 se stala majetkem statku v Dobrši.

Dochované historické památky

Číslo rejstříku	Umístění	Název	majitel	Stav	Obr. č.	opraveno
20047/3-4112	Drážov náves	Kaplička GPS: 49°10'5.022"N, 13°44'35.509"E	obec	2	86	Ano 1998
	Dobrš	Kaple Panny Marie GPS: 49°9'21.718"N, 13°45'22.82"E	obec	1	85	Ano

Kaple Panny Marie

Technický stav – výborný byly provedeno odvodnění stavby a zrekonstruovány omítky, včetně restaurování maleb

Financování obnovy: Celková cena obnovy 399 200,- Kč, z toho dotace z PRV SZIF opatření „Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova 2014“ 339 300,- Kč

4.1.3.3. Dřešín

Počet obyvatel: 294

Nadmořská výška: 891 m.n.m.

Rozloha: 891 ha

Místní části: Dřešínek. Hořejšice¹⁴¹

Kontaktní osoba: starostka – informace o financování nesděleny

První písemná zmínka pochází z roku 1407. Je velmi pravděpodobné, že dříve nesly jméno Dřešín hned tři vesnice. Nynějšímu Dřešínu se říkalo Velký, Dřešínku Prostřední a Hořejšicím Hořejší Dřešín.¹⁴²

¹⁴¹ ČSU, [cit. 2014-12-26] Dostupné na WWW: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/statistiky>

¹⁴² DŘEŠÍN, [cit. 2014-12-26] Dostupné na WWW: <http://www.dresin.cz/>

Dochované historické památky

Číslo rejstříku	Umístění	Název	majitel	Stav	Obr. č.	opravováno
	Dřešín náves	Kaple GPS: 49°9'43.411"N, 13°46'35.065"E	obec	2	91	Ne
	Dřešinek náves	Kaple GPS: 49°10'5.828"N, 13°46'26.61"E	obec	1	90	Ano
	Dřešín	Boží muka GPS: 49°9'44.391"N, 13°46'42.003"E	obec	3	87	Ne
	Hořejšice	Boží muka GPS: 49°10'13.307"N, 13°46'5.188"E	obec	2	88	Ne
	Hořejšice	Boží muka Kamenná GPS: 49°10'2.68"N, 13°46'1.649"E	obec	2	89	Ne

4.1.3.4. Hoslovice

Počet obyvatel: 186

Nadmořská výška: 1077 m.n.m.

Rozloha: 618 ha

Místní části: Hodějov, Škrobočov¹⁴³

Kontaktní osoba: starosta

První písemná zmínka se objevuje v listině řádu křižovníků s červenou hvězdou v roce 1352. Název obce patrně vznikl od jména Hostilka - ves lidí Hostilkových.

Dochované historické památky

Číslo rejstříku	Umístění	Název	majitel	Stav	Obr. č.	opravováno
46352/3-4121	Hoslovice náves	Kaple sv. Vojtěcha GPS: 49°11'28.131"N, 13°45'45.444"E	Obec	2	92	Ne
	Škrobočov náves	Kaple GPS: 49°12'44.539"N, 13°46'56.794"E	Obec	1	93	Ne
	Hodějov náves	Kaple GPS: 49°12'20.167"N, 13°46'30.555"E	Obec	2	95	Ne
	Hodějov	Kaplička výklenková	Obec	2	94	Ne

¹⁴³ ČSU, [cit. 2014-12-26] Dostupné na WWW: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/statistiky>

	Hoslovice náves	Socha Jana Nepomuckého	Obec	2	96	Ne
--	--------------------	---------------------------	------	---	----	----

Kaple sv. Vojtěcha

Datována do první poloviny 19. st. Sloh – barokně klasicistní. Zděná stavba postavená na obdélném půdorysu s trojbokým závěrem, orientována k východu. V ose stěny je prolomen obdélný vstup přístupný dvěma kamennými stupni a osazený dvoukřídlými výplňovými dveřmi. Sedlová, nad závěrem valbová střecha je krytá dvojité kladenými taškami. ¹⁴⁴

Technický stav: dobrý,

Financováno: Ne

Výklenková kaplička

Technický stav: dobrý opravováno 2009

Financováno: z vlastních prostředků obce ve výši 14 000,- Kč

Návesní kaple Hodějov

Technický stav: výborný, opravováno 2011, nové omítky, odvodnění

Financováno: Celková suma opravy 107 000,- Kč, z toho dotace z POV ve výši 54 000,- Kč, vlastní prostředky obce 53 000,- Kč

Návesní kaple Škrobočov

Technický stav: výborný opravy 2012

Financováno: 78 000,- vlastní prostředky obce

4.1.3.5. Němčice

Počet obyvatel: 110

Nadmořská výška: 541 m.n.m

Rozloha: 241 ha

Místní části:¹⁴⁵

Kontaktní osoba: starosta – údaje o financování nezjištěny

První zpráva o této obci pochází z roku 1204, kdy Přemysl Otakar I. Daroval některé poplatky z této osady klášteru sv. Jiří na Pražském hradě. Němčice byly tenkrát velmi

¹⁴⁴ NPÚ, databáze kaplí, Pavel Hájek, 24.2.2015

¹⁴⁵ ČSU, [cit. 2014-12-26] Dostupné na WWW: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/statistiky>

malé a málo osídlené a všude byly hluboké lesy plné divoké zvěře, které se táhly až do nejbližšího okolí. Ve 14. a 15. století zde byla jen menší vladycká sídla. Koncem 15. a začátkem 16 století patřila celá tato krajina, Němčice a ostatní okolní obce (Zahorčice, Hodějov a Hoslovice) pánu z Rožmberka. V 16 století byly statky skoupeny a v roce 1544 vlastnicky patřily k zámku v Dobrší.¹⁴⁶

Dochované historické památky

Číslo rejstříku	Umístění	Název	Majitel	Stav	Obr. č.	Opraveno
36463/3-4267	U cihelny	výklenková kaplička sv. Václava GPS: 49°11'20.384"N, 13°48'9.167"E	obec	1	97	Ano 2006
	V kopci nade vsí	Boží muka GPS: 49°11'21.5"N, 13°47'45.671"E	obec	1	98	Ano

Boží muka nade vsí

Boží muka jsou umístěna v kopci nade vsí, mezi dvěma vzrostlými stromy, s krásnými výhledy na Šumavské hvozdy. Pochází z 2. poloviny 17. století. Na krátkém hranolovém dřívku je nasazena rozměrná vrcholová kaplice, ze všech stran opatřená hlubokou nikou.¹⁴⁷ V nice směřované k obci, je umístěna soška Panny Marie. Stavba je zakončena jehlanovou stříškou a vrcholovým křížkem.

Technický stav: výborný po rekonstrukci v roce 2006,

Financování obnovy: nezjištěny údaje

Výklenková kaplička sv. Václava

Zděná stavba mírně příčně obdélného půdorysu, výklenkem orientovaná k severu. Hlavní severní průčelí je otevřeno velkým půlkruhovým výklenkem s konchou, koncha oddělena mělkou oblounovou římsou. Výklenek uzavírají novodobá mřížová dvířka. V horních rozích průčelní stěny štukový motiv okřídlených andílčích hlaviček. Sedlovou střechu s valbovým zakončením kryjí dvojité kladené tašky bobrovky.¹⁴⁸

Technický stav: dobrý

Financováno: nezjištěny údaje

---

146 Kronika obce Němčice

147 HÁJEK P., Zděná boží muka v jižních Čechách, str. 87

148 NPÚ, databáze kaplí, Petr Hájek, 24.2.2015

4.1.3.6. Němětice

Počet obyvatel: 107

Nadmořská výška: 438 m.n.m

Rozloha: 369 ha

Místní části: nemá¹⁴⁹

Kontaktní osoba: starosta – údaje o financování nezjištěny

Nevelká jihočeská obec Němětice leží jihozápadním směrem od města Strakonice, severně od Volyně. První písemná zmínka o obci pochází z roku 1315. Obec má bohatou historii, neboť krajina byla osídlena již v pravěku. Nachází se tu stopy kamenného valu halštatského hradiště.¹⁵⁰

Dochované historické památky

Číslo rejstříku	Umístění	Název	majitel	Stav	Obr. č.	Opraveno
45674/3-4279	Náves	Kaple Panny Marie Karmelitské GPS: 49°11'42.187"N, 13°52'44.171"E	obec	1	99	nybí

Kaple Panny Marie

Datováno do roku 1935. Sloh – lidově barokizující. Zděná stavba vycházející z tvarosloví selského baroka, postavená na obdélném půdorysu s trojbokým závěrem, orientovaná k severu.¹⁵¹

Technický stav: v současné době v celkové rekonstrukci

Financováno: nebylo zjištěno

4.1.3.7. Nihošovice

Počet obyvatel: 297

Nadmořská výška: 450 m.n.m

Rozloha: 893 ha

Místní části: nemá¹⁵²

¹⁴⁹ ČSU, [cit. 2014-12-26] Dostupné na WWW: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/statistiky>

¹⁵⁰ <http://www.nihosovice.cz/index.php?p=fe&t=section&f1=12>

¹⁵¹ NPÚ, databáze kaplí, Petr Hájek, 24.2.2015

Kontaktní osoba: místostarostka

Jihočeská obec Nihošovice leží jihozápadním směrem od města Strakonice, severně od Volyně. První písemná zmínka o této obci pochází z roku 1352.

Dochované historické památky

Číslo rejstříku	Umístění	Název	majitel	Stav	Obr. č.	Opraveno
15746 / 3-4275	Nihošovice	kaple sv. Antonína	obec	1	100	Ano

Kaple sv. Antonína byla postavena na holém vrchu v roce 1693. Koncem 17. století bylo pravděpodobně vyrobeno vnitřní zařízení. Centrální stavba je čtvercového půdorysu se dvěma věžičkami s cibulovitými báními. Na svátek sv. Antonína se zde konají každoroční poutě.¹⁵³

Technický stav: výborný, celková obnova v letech 2009 – 2013, elektrifikace, restaurování fresek, restaurátorský průzkum

Financování: Celková cena opravy 1 919 715,- Kč z toho dotace z POV 245 707, z EU 610 692,- z Jihočeského kraje 455 000,- a vlastní prostředky obce 608 316,- Kč

4.1.3.6. Nišovice

Počet obyvatel: 240

Nadmořská výška: 463 m.n.m

Rozloha: 625 ha

Místní části: nemá¹⁵⁴

Kontaktní osoba: starostka

První zmínky o obci Nišovice jsou datovány kolem roku 1400. V té době obec patřila do vlastnictví Svatovítské kapituly. Lze předpokládat, že vlastnictví obce se vyvíjelo obdobně jako u nedalekého městečka Volyně a okolních obcí. Vyjdeme-li z tohoto předpokladu, pak tedy až do poloviny 14. století byl zdejší prostor střídavě v držení české královny nebo církve. Od poloviny 14. století až do doby císařství Josefa II. je

---

¹⁵² tamtéž

¹⁵³ ČERNÝ, J., Poutní místa jižních Čech, s. 145

¹⁵⁴ ČSU, [cit. 2014-12-26] Dostupné na WWW: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/statistiky>

obec v církevní držbě. Jako samostatná obec vystupuje až v 1991, kdy se osamostatnila z Volyně.¹⁵⁵

Dochované historické památky

Číslo rejstříku	Umístění	Název	majitel	Stav	Obr. č.	Opraveno
14301/3-4282	Nišovice při cestě do Volyně	Boží muka GPS: 49°9'31.225"N, 13°53'37.839"E	obec	1	101	Ano 2014
	Nišovice náves	Kaple Nanebevzetí panny Marie GPS: 49°9'18.734"N, 13°53'49.028"E	obec	1	102	Ano 2014
	u cesty do Volyně	Křížek GPS: 49°9'27.172"N, 13°53'40.694"E		1		Ano 2013
	U Dobré vody	Křížek GPS: 49°9'38.438"N, 13°54'4.145"E	Soukromá osoba	1		Ano 2008
	Na vrchu Betaň	Výklenková kaplička GPS: 49°8'13.517"N, 13°52'45.672"E	Soukromá osoba	1		Ano
	Na vrchu Za horami	Výklenková kaplička sv. Huberta 49°8'55.367"N, 13°55'30.109"E	Myslivecké sdružení	1	103	Ano

Boží muka

Boží muka jsou památkou na války o dědictví rakouské z let 1740-1763. Reprezentují svěbytný typ zděných sloupkových božích muk. Na nízkém kruhovém soklu, stojí hladký válcový dřík, který nese vrcholovou kaplici prolomenou třemi půlkruhovými nikami. Nízkou jehlancovou střechu, krytou taškami zakončuje kovový kříž.¹⁵⁶

Technický stav: Boží muka prošly v roce 2014 celkovou renovací, byly provedeny nové vápenocementové omítky, výměna nepůvodních tašek bobrovek za malé prejzy. Provedena výmalba vápenou barvou v okrovém odstínu, vrcholový křížek očištěn a natřen kovářskou černí.

Financování: Dotace ze Svazku obcí Šumavské podlesí

Celkové náklady projektu 45 995,- Kč

¹⁵⁵ OBEC NIŠOVICE, [cit. 2014-12-26] Dostupné na WWW: <http://www.nisovice.cz/>

¹⁵⁶ HÁJEK P., Zděná boží muka v jižních Čechách, str.66

Návesní kaple Nanebevzetí panny Marie

Zděná stavba postavená na obdélném půdorysu s pětibokým závěrem, orientována k západu. V ose vstupního východního průčelí je prolomen valený vstup s hlubokými kolmými špaletami, přístupný jedním kamenným stupěm. Středem štítu prochází z líce vystupující hranolová zvonice. Ve vrcholu jsou prolomeny valené prostupy, uzavřené žaluziemi. Zvonici ukončuje mírně vystupující fabionová římsa, nesoucí oplechovanou jehlancovou střechu se zkosenými rohy a mírně rozšířenou základnou, zakončená makovicí a zdobným křížem.¹⁵⁷

Technický stav: dobrý, byla rekonstruována ve dvou fázích a to v roce 2012 a 2014. Byla provedena výměna podlahové krytiny, výměna a renovace oken a dveří, stavba byla odvodněna a byla opravena fasáda.

Financování: Dotace z Ministerstva pro místní rozvoj v rámci podprogramu „Podpora obnovy a rozvoje venkova“, dotační titul 4.

Celková suma dotace v první fázi 359 862,- Kč a ve 2 fázi 347 414,- Kč, z toho obecní prostředky 342 430,- Kč.

Oba křížky uvedené v tabulce byly obnoveny na vlastní náklady občanů Nišovic pana Lukeše (oprava stála 3000,-) a MvDr. Hrubce.

Výklenková kaplička na Betani

Majetkem p. Lukeše z Nišovic, nově opravena a vysvěcena v roce na náklady majitele, v celkové ceně 3000,- Kč

Výklenková kaplička sv. Huberta

Vystavěna a vysvěcena v roce na náklady Mysliveckého sdružení mládka v Nišovicích. Podle předsedy sdružení je výstavba kapličky vyšla na 6 000,- Kč

4.1.3.7. Úlehle

Počet obyvatel: 104

Nadmořská výška: 513 m.n.m.

Rozloha: 655 ha

Místní části: Radkovice, Švejcarova lhota¹⁵⁸

Kontaktní osoba: starosta – údaje o financování nezjištěny

---

¹⁵⁷ NPÚ, databáze kaplí, Pavel Hájek, 24.2.2015

¹⁵⁸ ČSU, [cit. 2014-12-26] Dostupné na WWW: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/statistiky>

Obec Úlehle se nachází v regionu Strakonice, kraj Jihočeský. Obec Úlehle se nachází jihozápadním směrem od města Strakonice. První písemná zmínka o obci pochází z roku 1318

Dochované historické památky

Číslo rejstříku	Umístění	Název	majitel	stav	Obr. č.	opraveno
	Úlehle návés	Kaple GPS: 49°12'6.936"N, 13°50'14.312"E	obec	1	104	Ne
	Švejcarova lhota návés	Kaple GPS: 49°13'12.64"N, 13°49'54.775"E	obec	2	105	Ne
	Radvovice návés	Kaple GPS: 49°11'43.052"N, 13°49'59.801"E	obec	2	106	Ne

4.1.3.8. Přečovice

Počet obyvatel: 106

Nadmořská výška: 445 m.n.m.

Rozloha: 394 ha

Místní části: nemá¹⁵⁹

Kontaktní osoba: starosta

Jihočeská obec Přečovice leží jižním směrem od města Strakonice, severně od Volyně. První písemná zmínka o obci pochází z roku 1400, kdy je uváděna v majetku pražské svatovítské kapituly. Střediskem panství byla od 13. století blízká Volyně a do té doby bylo celé Volyňsko zeměpanským majetkem.¹⁶⁰

Dochované historické památky

Číslo rejstříku	Umístění	Název	majitel	Stav	Obr. č.	Opraveno
36518/3-4315	Návrší u cesty do Volyně	kaple sv. Anny GPS: 49°10'35.073"N, 13°53'39.873"E	obec	1	107	Ne
	Návés	Dřevěná zvonička GPS: 49°10'48.673"N, 13°53'43.078"E	obec	2	108	Ne

¹⁵⁹ ČSU, [cit. 2014-12-26] Dostupné na WWW: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/statistiky>

¹⁶⁰ OBEC PŘECHOVICE [cit. 2014-12-26] Dostupné na WWW: <http://www.obecprechovice.cz/?page=obec>

Za obcí při polní cestě do Volyně stojí kaple svaté Anny z roku 1836 (dle letopočtu uvedeného v jejím štítě). Je obdélníkového půdorysu s trojbokým zakončením. Štít je členěn polosloupy. Uvnitř kaple je socha svatého Jana Nepomuckého z konce 18. století a ze stejné doby též skulptury Immaculaty¹⁶¹ a svaté Barbory

Technický stav: výborný, opravováno v 90. letech

Financování: Ne

4.1.3.9. Vacovice

Počet obyvatel: 71

Nadmořská výška: 706 m.n.m.

Rozloha: 259 ha

Místní části: nemá¹⁶²

Kontaktní osoba: starosta

Jihočeská obec Vacovice leží jihozápadním směrem od města Strakonice, východně od hranice Chráněné krajinné oblasti Šumava. První písemná zmínka o obci pochází z roku 1467.¹⁶³

Dochované historické památky

Číslo rejstříku	Umístění	Název	majitel	Stav	Obr. č.	opravováno
	Vacovice náves	Kaple nejsvětějšího srdce Páně	obec	2	109	Ne

Kaple nejsvětějšího srdce Páně

Zděná stavba postavená na obdélném půdorysu s trojbokým závěrem, orientována k východu. Portál, přístupný kamenným stupněm, je v síle zdiva osazen dvoukřídlými výplňovými dveřmi. Ze štítu vystupuje úzká hranolová zvonice s oplechovanou čtyřhrannou jehlancovou střechem zakončenou makovicí a křížem.¹⁶⁴

Technický stav: dobrý

Financování: Ne

¹⁶¹ Je to zkrácený výraz immaculata conceptio, česky neposkvrněné početí, který odkazuje na dogma o Neposkvrněném početí Panny Marie v lůně její matky (dle apokryfů svaté Anny), tedy netýká se početí Ježíše Krista.

¹⁶² ČSU, [cit. 2014-12-26] Dostupné na WWW: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/statistiky>

¹⁶³ OBEC VACOVICE, [cit. 2014-11-15] Dostupné na WWW: <http://www.vacovice.cz/historie>

¹⁶⁴ NPÚ, databáze kaplí, Petr Hájek, 24.2.2015

4.1.3.10. Volyně

Počet obyvatel: 3180

Nadmořská výška: 461 m.n.m

Rozloha: 2058 ha

Místní části: Černětice, Račí, Starov a Zechovice¹⁶⁵

Město Volyně se nachází v severozápadní části Jihočeského kraje, v okrese Strakonice, na řece Volyňce. V 9. a 10. století tu bylo nejdříve kmenové, později knížecí hradiště. Roku 1271 je Volyně poprvé připomínána, roku 1299 se stává městem (v majetku pražské kapituly), v 1. polovině 14. století je kolonizačním střediskem volyňského újezdu, dostává radu výsad. V 19. století se tvář městečka výrazně změnila. Byly položeny základy městské kanalizace, vydlážděno náměstí, začínají se stavět nové patrové domy. V r. 1849 tu byl založen poštovní úřad, o rok později soud a berní úřad. V roce 1885 byla dostavena všeobecná nemocnice (dnes léčebna dlouhodobě nemocných, Volyňská léčebna, s.r.o.), o 8 let později byl zahájen provoz na železniční trati Strakonice-Vimperk. Počátkem 20. století se objevují budovy měšťanských škol a od r. 1933 se městečko chlubí areálem střední průmyslové školy.

Dnes je Volyně sídlem školy mateřské, základní, umělecké, střední odborné, státní jazykové školy, střední průmyslové, na které je možné studovat i bakalářské studium.

¹⁶⁶

Dochované historické památky

Číslo rejstříku	Umístění	Název	majitel	Stav	Obr. č.	Opraveno
35825/3-4479	Volyně Královice	Kaple andělů strážce GPS: 49°10'9.097"N, 13°53'52.947"E	Obec	2	119	Ne
21048/3-4483	Volyně Ostrý Vrch	Kaplička sv. Ludmily GPS: 49°10'43.073"N, 13°52'6.334"E	Obec	2	112	Ne
	Volyně Královice	Kaplička sv. Šebestiána GPS: 49°10'7.201"N, 13°54'4.694"E	Obec	2	110	Ne
	Volyně Královice	Kaplička sv. Vojtěcha GPS: 49°10'7.197"N, 13°54'11.065"E	Obec	1	111	Ne

¹⁶⁵ ČSU, [cit. 2014-12-26] Dostupné na WWW: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/statistiky>

¹⁶⁶ VOLYNĚ, [cit. 2014-11-15] Dostupné na WWW: <http://www.volyne.eu/ostatni/ds-50/p1=6396>

Číslo rejstříku	Umístění	Název	majitel	Stav	Obr. č.	Opraveno
41697/3-4482	Volyně u Hřbitova	Boží muka GPS: 49°9'45.57"N, 13°52'47.348"E	Obec	2	113	Ne
	Volyně nádraží	Kaplička Matky Boží Neustálé pomoci GPS: 49°10'14.984"N, 13°53'28.566"E	Soukromý majitel	1	118	nová
41697/3-4482	Volyně náměstí	Sloup se sochou sv. Marie GPS: 49°9'57.077"N, 13°53'8.521"E	Obec	2	114	Ne
46863/3-4511	Zechovice při cestě do Volyně	Kaplička ukřižování Páně GPS: 49°9'37.342"N, 13°52'27.09"E	Obec	2	115	Ano 2011
41468/3-4067	Černětice při Cestě do Volyně	Kaplička sv. Vojtěcha GPS: 49°8'45.468"N, 13°54'35.923"E	Obec	1	117	Ano
	Černětice Rozcestí	Kaplička GPS: 49°8'37.752"N, 13°54'38.511"E	Soukromý majitel	3	116	Ne
41468/3-4067	Račí náves	Kaplička GPS: 49°8'56.359"N, 13°54'37.017"E	Obec	3	120	Ne

Kaple Andělů strážce

Kaple byla postavena v roce na místě původní kapličky v roce 1858, architektem Josefem Niklasem, v ceně 761 zlatých.¹⁶⁷

Technický stav: dobrý, lehce poškozené omítky

Financování obnovy: Ne

Kaplička sv. Ludmily

Kaplička stojí pod kopcem Ostrý vrch, pochází z 18. st., tvoří ji hranolová masa na čtvercovém půdorysu, ve spodní části se čtyřmi valenými výklenky, zakončuje ji jehlancová stříška s prejzy ukončená kovovým křížem

Technický stav: dobrý, lehce poškozené omítky

Financování obnovy: Ne

Kaplička sv. Šebastiána

Jednoduchá stavbička s obdélníkovým půdorysem, obloukový výklenek je uzavřen kovovou mříží. Uvnitř výklenku je obraz sv. Šebastiána

Technický stav: dobrý, opraveno v roce 2003, již lehce omšelé omítky

¹⁶⁷ TEPLÝ F., Dějiny města Volyně a okolí, s.381

Financování obnovy: občanská sbírka 47 500,- Kč

Kaplička sv. Vojtěcha

Jednoduchá stavba s obdélníkovým půdorysem, vstup uzavřen dřevěnými dveřmi s dřevěnou mříží. Uvnitř obrázek sv. Vojtěcha.

Technický stav: dobrý, opraveno v roce 2003, již opadávají omítky

Financování obnovy: občanská sbírka 35 000,- Kč

Boží muka u hřbitova

Datována jsou do druhé polovin 18 st., stejně jako boží muka v Nišovicích, jsou zřejmě památkou na rakousko-francouzské vojenské střety. Vysoký hranolový dřík je od vrcholové kaplice oddělen stupňovitou římsou, kaplici člení drobné půlkruhové niky, je zakončena jehlancovou střechou s prejzy a kovovým křížkem¹⁶⁸

Technický stav: poškozeny omítky

Financování obnovy: Ne

Morový sloup se sochou Panny Marie

Technický stav: dobrý

Financování obnovy: Ne

Kaplička Ukřižování Páně

Kaplička pochází z konce 18. st. Má šestiúhelníkový půdorys, orientována je na západ. V roce 2001 byla opravena, byl proveden průzkum původních omítek a ty pak byly zabíleny, dostala nová dřevěná dvířka.¹⁶⁹

Technický stav: dobrý, lehce opadávají omítky

Financování obnovy: vlastní prostředky města 57 930,- Kč

Kaplička sv. Vojtěcha

Technický stav: dobrý, lehce opadávají omítky

Financování obnovy: v roce 2010 byly financovány sondážní stratigrafické průzkumy z grantu Jihočeského kraje „Předprojektová příprava obnovy kulturních památek“ částkou 13 000,- Kč. V roce 2011 byla získána dotace ze SZIF v částce 77 540,- Kč, vlastní prostředky obce 64 305,- Kč

---

¹⁶⁸ HÁJEK P., Zděná boží muka v jižních Čechách, s.

¹⁶⁹ ČERNÁ J., Stopy v krajině, s. 20

Kaple Račí

Technický stav: památka poškozena, značná vlhkost, poškozený krov, opadávají omítky

Financování obnovy: Ne

Kaplička Černětice

Vlastníkem je místní občan, město Volyně mu nabídlo, že kapli převede do svého vlastnictví a opraví ji, nabídlo i ošetření okolostojících lip – majitel však odmítl

Technický stav: památka poškozena, značná vlhkost, opadávají omítky

Financování obnovy: Ne

Litinový kříž Zechovice

Křížek se nachází na rozcestí, poblíž vsi Zechovice, a je svědectvím o duchovním životě našich předků a jejich vztahu ke krajině.

Technický stav: Dobrý, Opravováno v roce 2010

Financováno: z nadace Via, Fond kulturního dědictví – „Záchrana drobných památek místního významu“ Projekt byl podpořen částkou 25 000 Kč.

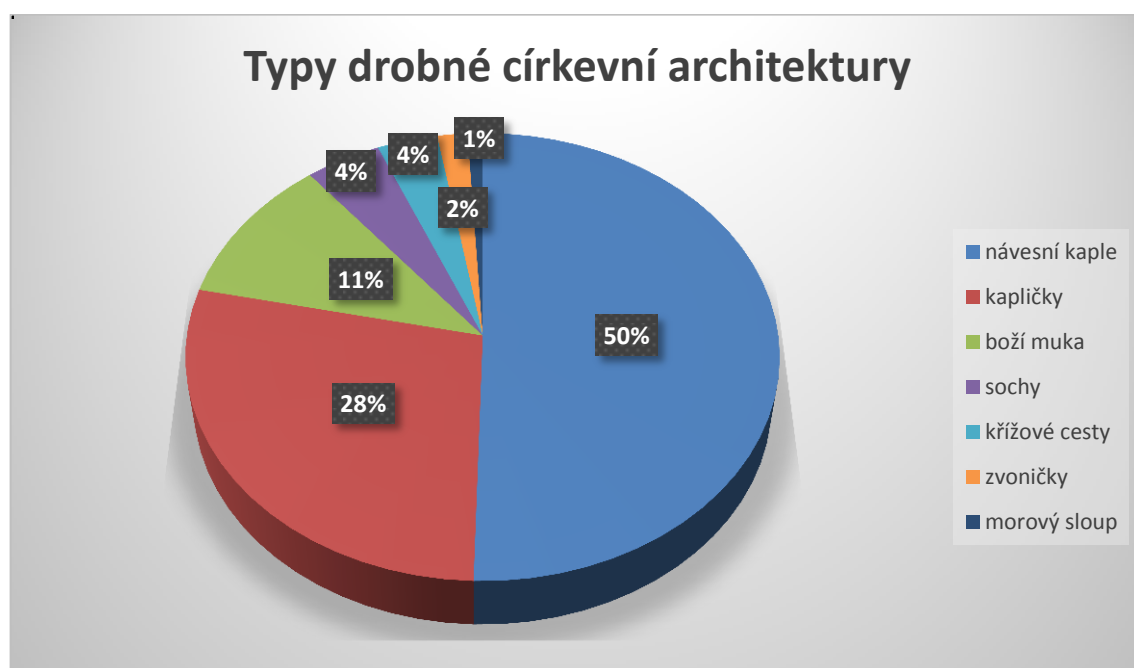
Kaplička Matky boží neustálé pomoci

Postavena v soukromé zahradě, vlastními náklady, vysvěcena

5. VÝSLEDKY A DISKUSE

Terénním výzkumem, provedeným v Mikroregionech Vlachovo Březí, Věneč, Šumavské podlesí a v jejich jednotlivých obcích, byla zjištěna struktura typů drobných sakrálních staveb, vlastnické vztahy jednotlivých památek, z jakých finančních prostředků byly opravené stavby financovány a také technický stav jednotlivých památek.

5.1. Typy staveb

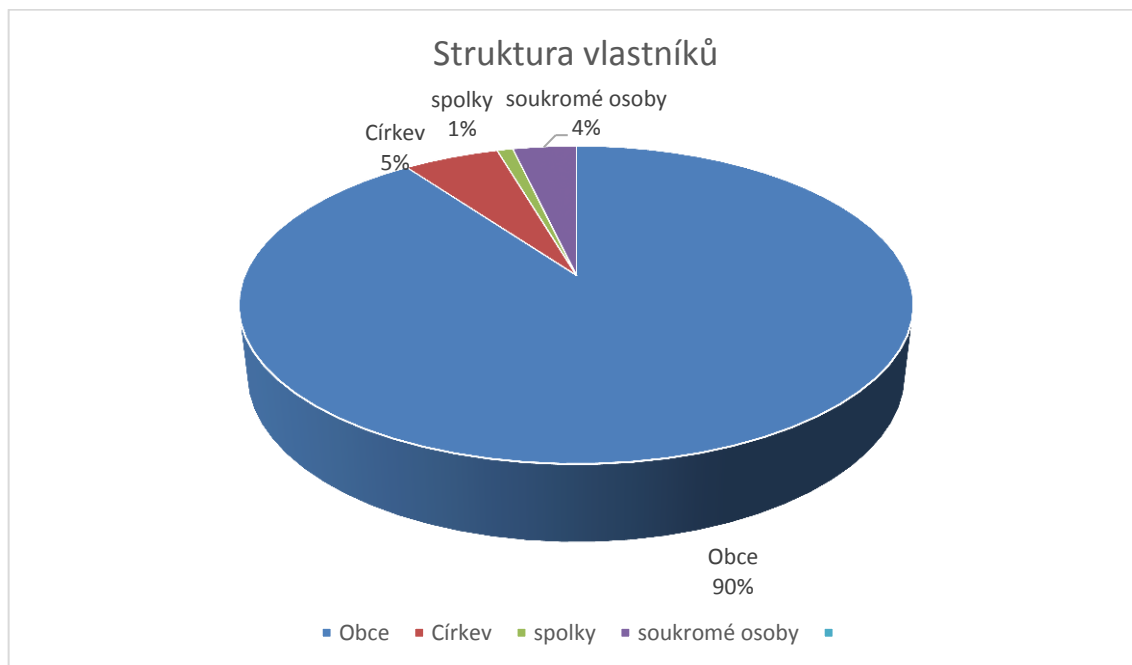

Graf č. 2 vlastní zpracování

Z grafu č. 1 vyplývá složení struktury jednotlivých typů drobné sakrální architektury v oblasti výše uvedených Mikroregionů. Převládají zde návesní kaple, které najdeme v téměř každé, byť sebemenší vesničce. Z celkového počtu 119 zkoumaných objektů jich je 50%. Při výzkumu nebyla zjištěna žádná identická dvojice těchto staveb, liší se i velikostně od jednoduchých čtvercových stavbiček, až po téměř dokonalé zmenšeniny velkých kostelů. Výklenkové kaple a kapličky tvoří 28 % z celkového počtu zkoumaných objektů, boží muka 11%, volně stojící plastiky 4 %, křížové cesty tvoří také 4 %. Zvoničky byly zmapovány pouze 2 /v obci Přečovice a Bolíkovice/ a na posledním místě je jen jeden morový sloup v městečku Volyně.

Kříže nejsou součástí tohoto výzkumu, je jich velké množství, a podle sdělení starostů jednotlivých obcí, nejsou ani zapsány v jejich majetku.

5.2. Struktura vlastníků staveb

Graf č. 3 Vlastní zpracování

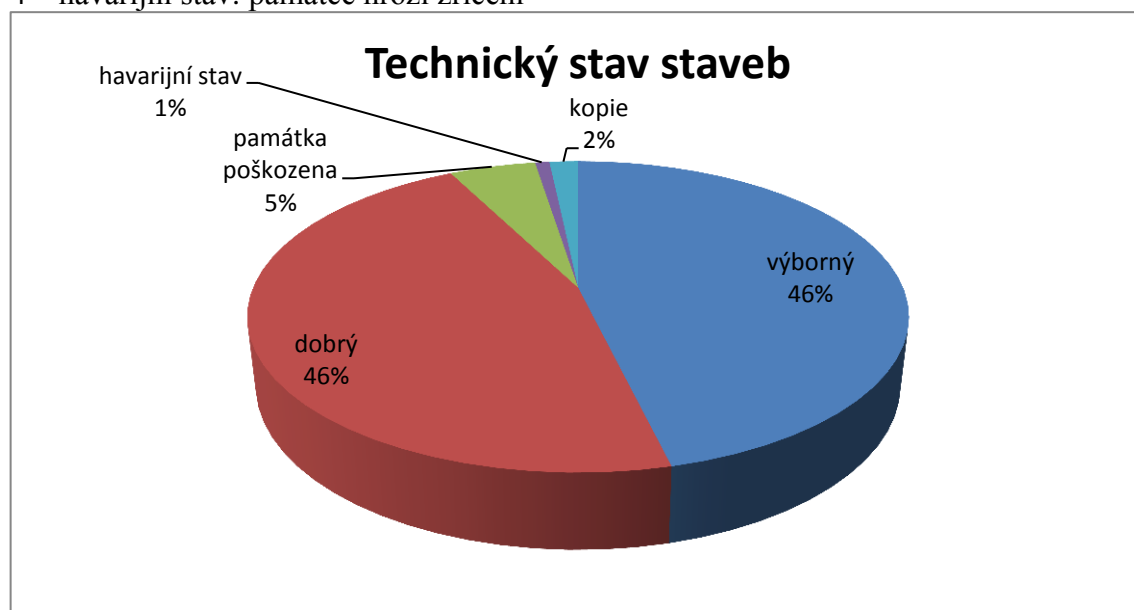
Graf. č. 2 znázorňuje vlastnickou strukturu jednotlivých sakrálních objektů. Z celkového počtu 119 zdokumentovaných objektů je největší množství 90 % ve vlastnictví obcí, 4% ve vlastnictví soukromých osob a 5% v majetku církve. Jedna výklenková kaplička sv. Huberta patří Mysliveckému sdružení Mládka v Nišovicích To, že většina památek je ve vlastnictví obcí je určitě reakce na novelizaci Občanského zákoníku, účinná od 1. 1. 2015. Podle této novelizace, pokud majitel není znám, případně věc automaticky do vlastnictví majitele pozemku. Na většině obcí, kde byl prováděn výzkum, tak byly podniknuty kroky k získání drobných sakrálních staveb do vlastnictví - tyto chátrající stavby byly prohlášeny za věci ztracené a posléze, v případě, že se vlastník do 6 měsíců k takové věci nepřihlásil, získaly je do svého vlastnictví.

5.3. Technický stav staveb

V rámci zdokumentování památek drobné sakrální architektury ve zkoumané oblasti Mikroregionů Vlachovo Březí, Věneč, Šumavské podlesí byl v grafu č. 3 porovnán technický stav jednotlivých staveb. Byla vytvořena čtyřbodová stupnice, na základě které bylo srovnání provedeno.

Z celkového počtu 119 staveb bylo zjištěno:

- 1 – výborný stav: opraveno v posledních 10 letech
- 2 – dobrý stav: lehce poškozeny omítky
- 3 – památka poškozena: nutná celková rekonstrukce
- 4 – havarijný stav: památce hrozí zřícení

Graf. č. 4 Vlastní zpracování

Z provedeného výzkumu vyplývá skutečnost, že technický stav drobné sakrální architektury ve sledovaných mikroregionech je dobrý. Sakrální stavby ve výborném stavu což je 46 %, byly rekonstruovány v posledních 10 letech. Stavby v dobrém stavu, 46 % byly opravovány převážně v devadesátých letech, a možná už by zasloužily menší „facelift“. Stavby poškozené, celkem 5 % dosud opravovány nebyly, ale podle vyjádření většiny představitelů obcí, je jejich oprava zařazena v nejbližších plánech rozvoje. V havarijním stavu se nalézá pouze 1 stavba a to boží muk u Sřítěže, jejichž statika je značně poškozena. Podle starostky Bušanovic, byl na zasedání zastupitelstva přednesen nový plán rozvoje, ve kterém byla zmíněna i oprava výklenkové kapličky v Dolních

Nakvasovicích. Na dalším zasedání člen zastupitelstva sdělil starostce, že kapličku obítil, takže už ji z plánu může vyřadit. Je vidět, že obyvatele zajímá prostředí, v jakém žijí a sami přiloží ruku k dílu, aby si ho zpřijemnil. Kaple Antonína Paduánského v Lčovicích, je majetkem majitele místního zámku, kaple byla ve špatném stavu, obec na něj dlouho naléhala, až ji nechal opravit. Kaple byla znovu vysvěcena, při setkání rodáků v Lčovicích v roce 2009 se k ní konala pouť. Jako další příklad je možné uvést osud výklenkové kapličky v Milejovicích. Nacházela se v katastrálním stavu, na popud místních občanů i zastupitelů obce byl majitel nemovitosti informován o významu této drobné památky pro obec a zapojil se do projektu její obnovy. V minulosti měla kaplička zcela jistě úzkou spojitost se studánkou pod ní a byla zřejmě jedním z míst zastavení při pouti z Volyně na Dobrou Vodu (tato pouť byla před deseti lety obnovena a koná se vždy na konci června).

Je s podivem, že pokud se člověk touto tematikou nezabývá, úplně automaticky téměř denně mívá tyto svědky minulosti, aniž by si uvědomil, jaké množství se jich v jeho okolí nachází. Při rozhovorech na jednotlivých obcích, bylo zjištěno, že obce již získaly určité povědomí a zkušenosti, při získávání dotací na opravu drobných sakrálních staveb a je jejich snahou tyto stavby opravovat a obnovovat. Záleží samozřejmě i na „zapálenosti“ toho kterého starosty či starostky. Jedna starostka bez přípravy sdělí, kolik která oprava stála, jaká akce je s tou, kterou památkou spojena, a všechny jsou opraveny. V jiné obci není opravena téměř žádná stavba. Po komunálních volbách v roce 2014, jak bylo zjištěno při terénním výzkumu, téměř polovina obcí má nové vedení. Starostové velmi omládli, ale o historii své obce ví dost málo. Někteří byli při dotazování velmi udiveni, že takový objekt se nalézá v jejich obci.

V mikroregionech dotčených touto prací jsou pouze 2 městečka /Volyně 3000 obyvatel a Vlachovo Březí 2000 obyvatel/, 3 městyse /Čestice, Dub a Strunkovice nad Balnicí/ a ostatní jsou malé vesničky. Aparát potřebný k vyřízení dotací vlastními silami, tak mají pouze na úřadech ve Volyni a Vlachovu Březí. V menších obcích jsou téměř ze 3/4 neuvolnění starostové, kteří jsou vlastními silami schopni dosáhnout maximálně na dotace z Jihočeského kraje nebo z nadačních fondů. Na dotace z Ministerstev či |Evropských fondů, si většina obcí musí najmout externí firmu, protože složitost dotačního systému je neuvěřitelná. Na provedení opravy musí být ve většině případů vypsáno výběrové řízení, a vzhledem k velikosti obecních rozpočtů, téměř vždy vyhraje

firma s nejnižší cenou. To však samo osobě není zároveň zárukou kvality. V případě nemovitostí zapsaných na seznamu Nemovitých kulturních památek, je samozřejmě požadován restaurátorský průzkum a NPÚ dohlíží na správné provedení obnovy. Většina staveb však nemovitými kulturními památkami není. Vlastníci tedy nemají povinnost, ale ve vlastním zájmu by se měli obrátit na odborníky z NPÚ, kteří jim poskytnout cenné informace o správné obnově památek. Je to určitě jedna z podmínek, aby peníze, které se do obnovy investují, památku zachovaly v jejích historických intencích a nepřeměnily ji na novostavbu.

Při výzkumu prováděném na jednotlivých obcích, starostové projeví zájem o takto ucelený přehled dotačních titulů, který je uveden v diplomové práci, z nichž je možné čerpat peníze na opravy drobných sakrálních staveb v jejich majetku. Autorka byla požádána o poskytnutí tohoto přehledu, setkala se i s požadavky vydat publikaci, která by obsahovala informace o jednotlivých stavbách, některé obce nemají o jejich vzniku, či historii žádné informace. Starostové by rádi takovouto publikaci uvítali jako vhodný dárek prezentace obce.

5.4. Financování obnovy staveb

Samotné obce se při obnově drobné sakrální architektury, snaží sehnat potřebné finanční prostředky z různých grantů. Velmi záleží na finanční situaci obce a převážně v malých obcích také na přístupu starosty. Je všeobecným trendem při poskytování grantů potřebnou sumu značně nadhodnocovat. Oprava přibližně stejně velkého objektu a náročnosti se může lišit v desítkách tisíc korun. Kaplička, která bude opravována místním řemeslníkem, či místní menší firmou bude opravena za např. 46 000,- Kč. Rozpočet opravy téměř totožné kapličky, opravované z dotačního titulu vyšplhá na 76 000,- Kč.¹⁷⁰ Samozřejmě opravy většího rozsahu, které potřebují služby speciálních firem např. provádějících restaurování, a také jsou podmíněny zákonem o veřejných zakázkách, obec nezvládne svými prostředky a bez grantu není možné opravu provést. Zde však velmi záleží na přístupu vedení obce, jaké k dané problematice zaujme stanovisko, zda bude důsledně sledovat nabídkový rozpočet, zda práce nejsou nadhodnoceny, zda

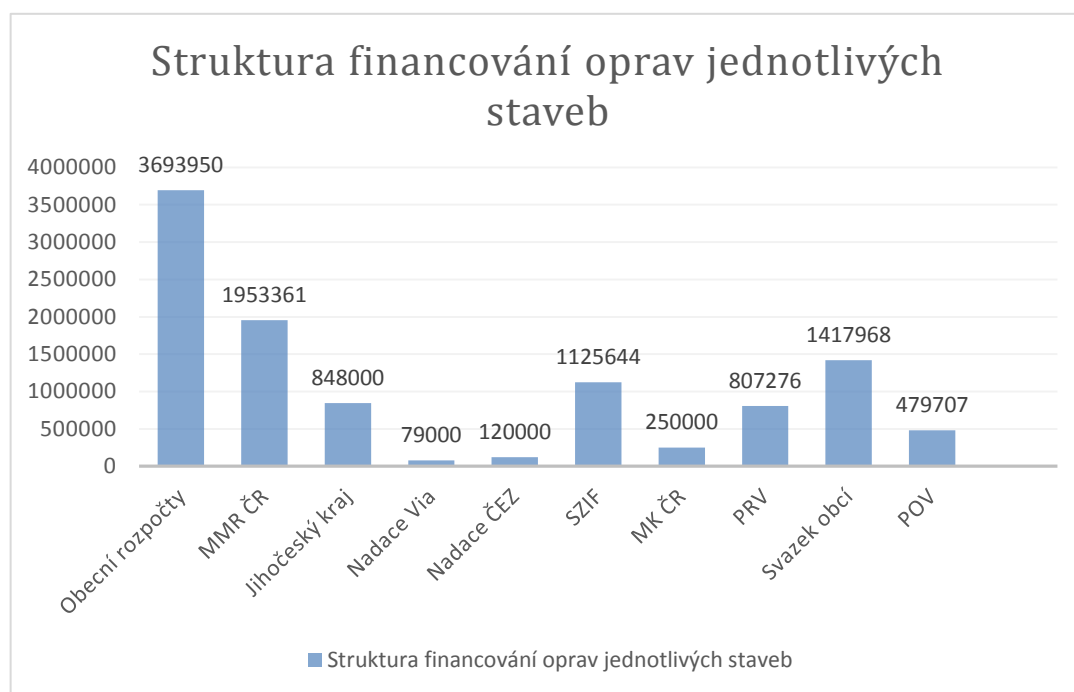
---

¹⁷⁰ Vlastní výzkum

materiály nejsou rozpočtovány jako ty nejdražší a přitom jsou použity ty nejlevnější na trhu atd. a rozpočet bude adekvátní v poměru vynaložených finančních prostředků a provedené práce. Podle většiny dotazovaných starostů obcí však převládá přístup „jen ať stát platí“. Neuvědomují si, že pokud se budou vynakládat pouze adekvátní prostředky, opraví se mnohem více objektů.

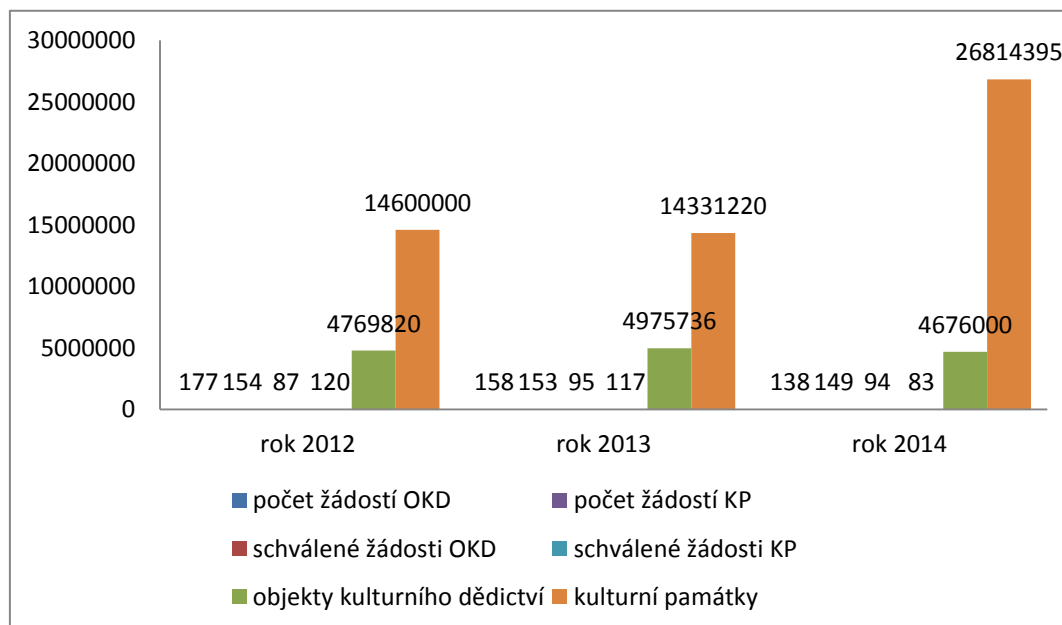
Na základě dotazování na jednotlivých obcích regionu bylo zjištěno, že vlastní prostředky obcí, které vložily do oprav drobných sakrálních staveb ve svém majetku, činily v letech 2004 – 2014 celkovou sumu 3 693 950,- Kč, což činí 36,6 % z celkové sumy použitých peněz. Stavby, které jsou v majetku soukromých osob, byly rekonstruovány či nově vystavěny v celkové ceně 22 000,- Kč. Částku, která byla použita na opravu majetku se nepodařilo získat. Z veřejných sbírek bylo opravy vybráno celkem 56090,- Kč. V následujícím grafu jsou uvedeny finanční částky, které byly čerpány z dotačních peněz od jednotlivých poskytovatelů grantů na opravy drobných sakrálních staveb. Celková částka vložená do oprava za posledních deset let činila celkem 10 091 620,- Kč.

Graf č. 5 Čerpání finančních prostředků na opravy – vlastní zpracování

Dotace, které byly poskytnuty z grantových prostředků Jihočeského kraje, netvořily nejvyšší sumu peněz, ale byly nejčetněji poskytnutou dotací. Z databáze kulturního odboru krajského úřadu byly poskytnuty informace o celkové alokaci dotací v letech 2012 – 2014, a také počty žádostí podaných a podpořených.

Graf. č. 6 Dotace na drobnou sakrální architekturu poskytnuté Jihočeským krajem v letech 2012 – 2014

Zdroj: vlastní zpracování

5.5. Shrnutí a doporučení

Terénním výzkumem v Mikroregionech Vlachovo Březí, Věneč a Šumavské podlesí, tj. v 60 sídlech bylo identifikováno a zdokumentováno 119 památek drobné církevní architektury. Metodou pozorování a dotazování byl zjištěn současný technický stav jednotlivých památek a bylo též provedeno porovnání vynakládané péče o tyto památky podle typu vlastnictví, a pokud stavby prošly obnovou, bylo zjištěno financování obnovy těchto památek. Ne na všech dotazovaných Obecních úřadech byly vstřícní. Od některých starostů se vůbec nepodařilo potřebné údaje získat, i když jsou památky v jejich majetku opraveny. Naopak na mnoha úřadech byly potřebné údaje poskytnuty rychle a starostové se zaujetím vyprávěli, co znovuotevření obnovených staveb

provázelo. Někde byly vysazeny lípy, jako symbol naší vlasti, v Bušanovicích pořádali slavnostní odpoledne s kulturním programem a pečením hnětýnek. Kulturní akce spojené s drobnou sakrální architekturou v některých obcích, pořádají celý rok. Ve Volyni u kaple Anděla strážce se pořádá andělská pouť a silvestrovské setkávání, V Nišovicích kapličku otvírají kromě výroční poutě i o Štědrém dnu, kdy se sejdou občané na slavnostní přípitek s ochutnávkou vánočního cukroví. U kapličky v Žichovci se již třetí rok uskutečnil koncert, který uspořádala rodina Bartošových. Marek Bartoš se svým dědou Vladislavem Pudivítrem hráli na akordeon, foukací harmoniku i syntezátor. Maminka Marta Bartošová zaspívala. Koncerty mají velký ohlas a tak bylo u kapličky pod kaštany vždy plno. Tyto aktivity je potřeba ve vztahu k udržení, obnově a rozvoji místních kulturních tradic, venkovského životního stylu, pospolitosti obyvatel obcí a jejich vědomí odpovědnosti za rozvoj a obnovu obcí udržovat a pečovat o ně.

Bylo zjištěno, že památky v tomto regionu jsou ve velice dobrém technickém stavu, je o ně náležitě pečováno. Byla nalezena jedna stavba v havarijním stavu, a to boží muka u Stříteže, po nárazu auta. U ostatních staveb zjištěny závady pouze ve stavu omítek, které jsou poškozeny většinou jen lehce, v několika málo případech je stav fasády zralý na kompletní opravu. Při výzkumu nebylo zjištěno úmyslné poškození památek, kromě případů kdy socha Panny Marie v Dubské Lhotě má uraženou hlavu, a opravený kříž v Nišovicích byl zlomen. Není však jisté zda se tak stalo rukou vandalů, či pádem větví z blízkých stromů. Z výzkumu vyplývá, že 46 % památek bylo opraveno v průběhu posledních deseti let, u dalších 46%, které jsou sice zatím v dobrém stavu, ale postupem času se budou muset opravit. Doporučení pro obce je tedy jediné, pokud se tedy nezmění přerozdělování peněz ze státního rozpočtu a obce by dostávaly více daňových příjmů, žádat o dotace, a znovu žádat.

V regionu je velmi hustá síť cyklostezek i pěších turistických cest. Většina z nich vede kolem drobných sakrálních staveb. Turisté by jistě uvítali, kdyby se na informačních tabulích, které jsou umístěny v mnoha vesnicích, dozvěděli informace o těchto památkách. Na většině z nich jsou povšechné informace – tyto tabule byly placeny z dotace Svazu měst a obcí, a samotné obce neměly ani možnost se k jejich obsahu vyjádřit. Určitě by bylo přínosem, kdyby u každé takové památky byla umístěna cedulka, obsahující krátké seznámení s objektem. V dnešní „internetové“ době má každá obec webové stránky. Jen na málo z nich lze najít informace o drobných

církevních stavbách. Každý turista, který plánuje dovolenou, si nejprve prohlédne webové stránky té dané oblasti, a pokud na nich najde pro něj užitečné informace, fotografie, přidá tuto oblast do svého cestovního itineráře. Pro zviditelnění a zpřístupnění své obce turistickému ruchu, by bylo určitě vhodné webové stránky obcí rozšířit o tyto informace, a přispět tak k většímu kulturnímu i ekonomickému rozvoji daného regionu.

6. ZÁVĚR

Na českém venkově je obecně sakrální objekt povětšinou stojící v centru nebo alespoň v zastavěném území obce, jednou z mála architektonicky hodnotných staveb a zároveň dominantou, která pomáhá utvářet siluetu a krásu venkovské obce. Snahy o udržení takové stavby v dobrém fyzickém stavu, vycházejí právě z estetické funkce objektu a z jejího přímého vlivu na pozitivní image obce. Image obce a její estetika jsou jedním z faktorů, které mohou rozhodovat o kvalitě bydlení a životního prostředí v obci pro místní obyvatele, příchozí turisty nebo podnikatele. Na základě výzkumů bylo zjištěno, že obce si tuto skutečnost dobře uvědomují a do oprav sakrálních objektů vkládají nemalé prostředky. Je však nutné tuto skutečnost dobře zpropagovat. Zkoumané mikroregiony nemají žádné dobře známé kulturní památky, oplývají však nádhernou přírodou. Na podporu rozvoje regionu je tedy nutné využít potenciálu cestovního ruchu, a to za podpory Jihočeského kraje a také Jihočeské centrály cestovního ruchu, která cestovní ruch v kraji koordinuje a řídí. Důležité je samozřejmě také zapojení obyvatel do péče o lokální kulturní dědictví, spolupráce a rozvoj partnerství mezi místními aktéry, posílení zájmu občanů a kulturní dědictví a drobné památky, posílení společné identity, odpovědnosti a vztahu lidí k místu kde žijí.

7. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Literatura:

FILKA, Jaroslav. Křížová cesta začala jako pouť do Jeruzaléma. Katolický týdeník. březen 2013, roč. 24, čís. 10, s. 8. ISSN 0862-5557

ROZEHNALOVÁ E., TOMÍŠKOVÁ M., Církevní stavby, 1. vyd. Brno: Ústav územního rozvoje, 1995, 167 s.

MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINA SDRUŽENÍ RŮŽE, Obnova a údržba drobné sakrální architektury. 1. vyd. České Budějovice: Nakladatelství HALAMA, 2010, 50 s. ISBN 978-80-87082-18-8.

NUSEK, J., SVOBODA, J. a kol. Příběh kapliček. 1. vyd. Vlašim, Benešov: Český svaz ochránců přírody Vlašim; Muzeum okresu Benešov, 2001. 132 s. ISBN 80-86327-16-7; 80-86452-06-9.

BUKAČOVÁ, I. Kaplička na návsi, křížek v poli. 1. vyd. Česká Lípa: o.s. Drobné památky severních Čech, za podpory nadace VIA, 2006. 144 s. ISBN 80-239-7306

HÁJEK, P. Zděná boží muka v jižních Čechách. 1. vyd. České Budějovice: Národní památkový ústav, 2009. 243 s. ISBN 978-80-85033-16-8.

ČERNÝ, J., Poutní místa jižních Čech. 1. vyd. České Budějovice: Bohumír Němec – Veduta, 2006, 313 s. ISBN 80-86829-19-7

ČERNÁ, J., Stopy v krajině, 1. vyd. Volyně 2007. 64 s. ISBN 978-80-29-9890-0

TEPLÝ, F., Dějiny města Volyně a okolí. II. vyd., Písek, Knih tiskárna B. Novotný, 1933

PAMĚTI OBCE LČOVICE, 1. vyd. Obecní úřad Lčovice 2005

KRONIKA OBCE NĚMČICE – obec Němčice

Dokumenty územních samospráv:

Stanovy Občanského sdružení Místní akční skupina LAG Strakonicko o.s.

Strategický plán rozvoje mikroregionu šumavské Podlesí, zpracovala Regionální rozvojová agentura jižních Čech – RERA a.s. 2004

zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů

Internetové zdroje:

Přesné znění internetových odkazů je uvedeno u jednotlivých poznámek v textu

www.smircikrize.cz

www.mkcr.cz

www.eagri.cz

www.eeagrants.cz

www.szif.cz

www.npu.cz

www.obcanskyzakonikjistuce.cz

www.propamatky.info/cs

www.kraj-jihocesky.cz

www.mmr.cz

www.cez.cz

www.nadacecia.cz

www.milejovice.cz

www.nadaceof.cz

www.fb.cz

www.czso.cz

www.budkov.cz

www.ceprovice.cz

www.busanovice

www.dubuprachatice.cz

www.obec-dvory.cz

www.obecmalenice.cz

www.litochovice.cz
www.strunkovicenadblanici.cz
www.milejovice.cz
www.tvrzice.cz
www.vlachovobrezi.cz
www.farnost-vlachovobrezi.cz
www.ckyne.cz
www.bosice.cz
www.lcovice.cz
www.svatamari.cz
www.radhostice.cz
www.zalezly.cz
www.sumavskepodlesi.cz
www.cestice.cz
www.dresin.cz
www.hoslovice.cz
www.nemetice.cz
www.nemcice.cz
www.nihosovice.cz
www.nisovice.cz
www.obecprechovice.cz
www.volyne.eu
www.vacovice.cz

Seznam grafů

- č. 1 Finanční prostředky z nichž je možné žádat na opravu památek v roce 2014
- č. 2. Typy drobné církevní architektury
- č. 3 Struktura vlastníků
- č. 4 Technický stav staveb
- č. 5 Struktura financování oprav jednotlivých staveb
- č. 6 Dotace na drobnou sakrální architekturu poskytnuté Jihočeským krajem v letech 2012-2014

8. PŘÍLOHY

Obr. č. 2 Budkov kaplička nad pramenem

Foto: autor

Obr. č. 3 kaple Budkov

Obr. č. 1 Boží muka Budkov foto: autor

Obr. č. 4 kaple Želibořice
Foto: autor

Obr. č. 5 Bušanovice návěs
Foto: autor

Obr. č. 6 náves Beneda
Foto: autor

Obr. č. 7 kaple Dolní Nakvasovice
Foto: autor

Obr. č. 8 kaple Horní Nakvasovice
Foto: autor

Obr. č. 9 výklenková kaple
Dolní Nakvasovice
Foto: autor

Obr. č. 10 kaple Koječín
Foto: autor

Obr. č. 11 kaple Čepřovice
Foto: autor

Obr. č. 12 socha Panny Marie Dub
Foto: autor

Obr. č. 14 kaple Dubská Lhota
Foto: autor

Obr. č. 13 Kaple Dvorec
Foto: autor

Obr. č. 16 kaple Dvory
Foto: autor

Obr. č. 15 kaplička Dvory
Foto: autor

Obr. č. 17 kaplička sv. Vojtěcha
Foto: zapůjčeno obcí Dvory

Obr. č. 19 Kaplička Malenice
Foto: autor

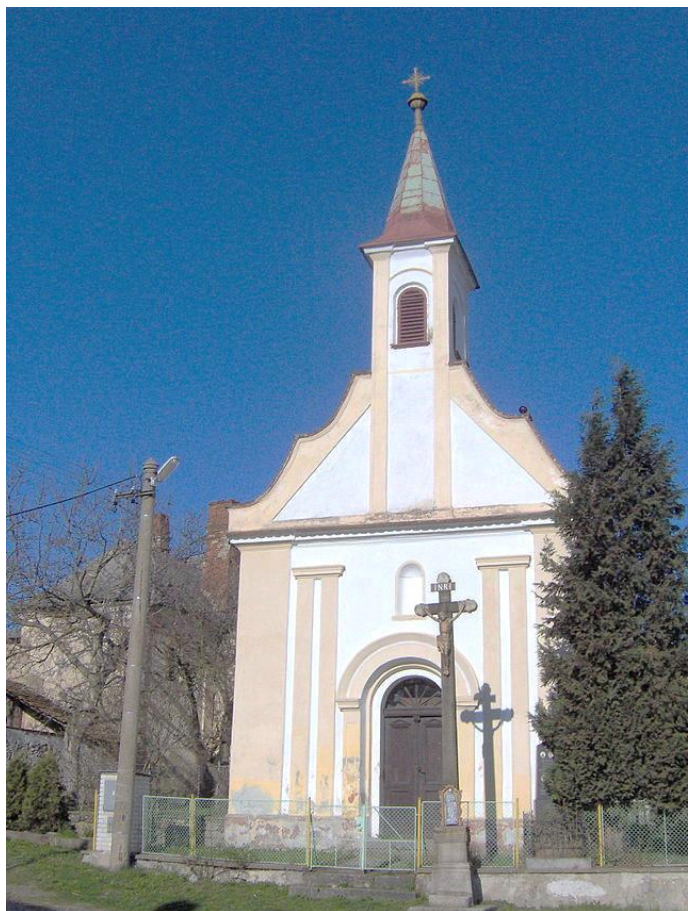

Obr. č. 18 kaple Malenice
Foto: zapůjčeno obec Malenice

Obr. č. 22 kaple Neuslužice
Foto: autor

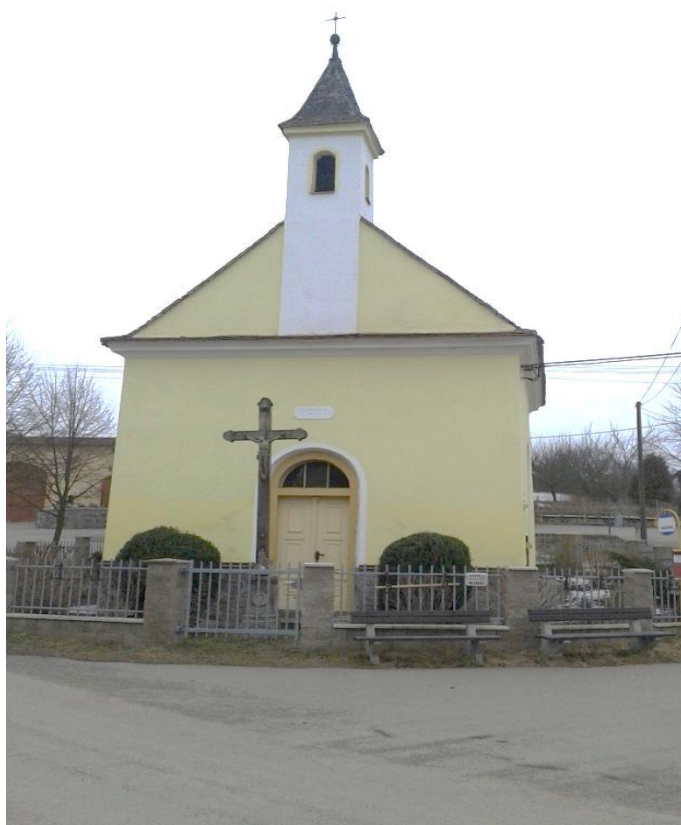

Obr. č. 21 kaple Litochovice
Foto: autor

Obr. č. 23 kaple Střítež

Foto: autor

Obr. č. 24 výklenková kaple
Litochovice Foto: autor

Obr. č. 25 Boží muka Střítež

Foto: autor

Obr. č. 26 Kaplička Milejovice, vpravo před opravou, vlevo – probíhající rekonstrukce

Obr. č. 27 Ruský kříž Milejovice
Foto: autor

Obr. č. 28 kaplička Panny Marie u Dobré vody

Foto: autor

Obr. č. 29 Křížová cesta u Dobré vody

Foto: autor

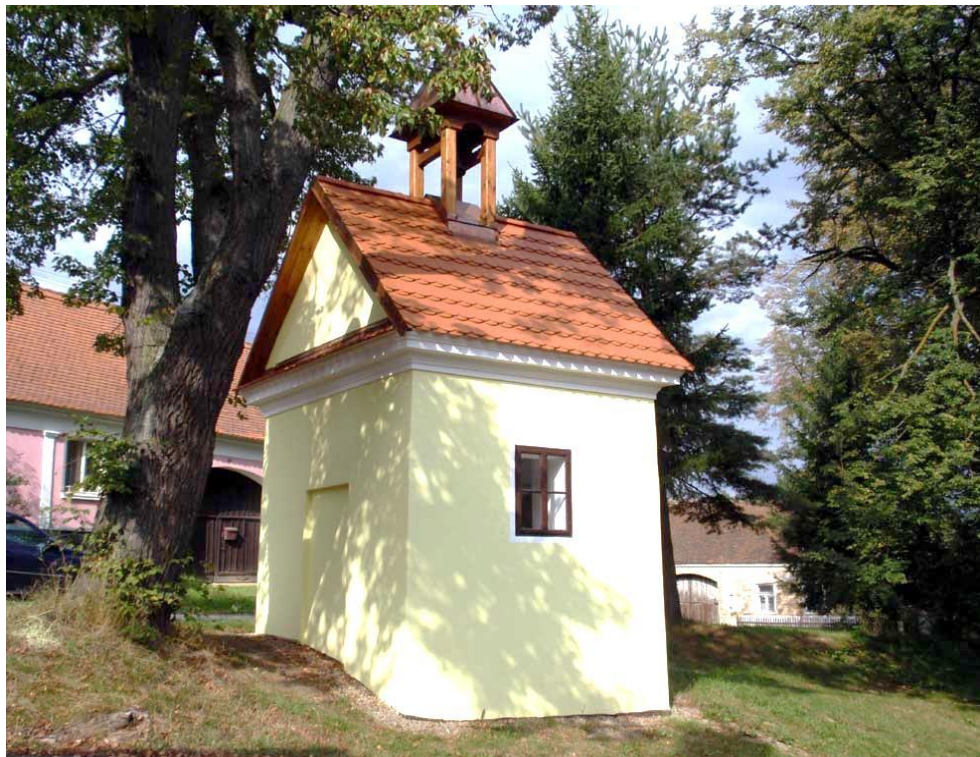

Obr. č. 30 Výklenková kaplička Milejovice

Foto: autor

Obr. č. 31 kaple Milejovice
Foto: autor

Obr. č. 32 kaple Žichovec   Foto: zapůjčeno městyš Strunkovice nad Blanicí

Obr. č. 33 kaple Protivec
Foto: autor

Obr. č. 34 výklenková kaple Protivec Foto: autor

Obr. č. 36 kaple Velký Bor
Foto: autor

Obr. č. 35 kaple Šipoun
Foto: autor

Obr. č.37 kaplička Strunkovice
Nad Blanicí
Foto: autor

Obr. č 38 kaple Tvrzice
Foto: autor

Obr. č. 39 Kaple sv. Anny
Vlachovo Březí
Foto: zapůjčeno městem Vl. Březí

Obr. 40 kaple Chocholatá lhota
Foto: autor

Obr. č. 42 Křížová cesta Vlachovo Březí

Foto: autor

Obr. č. 41 kaple sv. Ducha

Foto: autor

Obr. č. 43 socha Panny Marie
Vlachovo Březí
Foto: autor

Obr. č. 44 Jan Nepomucký
Vlachovo Březí
Foto: autor

Obr. č. 45 kaple ve Zdůli, Čkyně
Foto: zapůjčeno obec Čkyně

Obr. č. 47 kaplička Onšovice
Foto: autor

Obr. č. 46 kaple Onšovice
Foto: autor

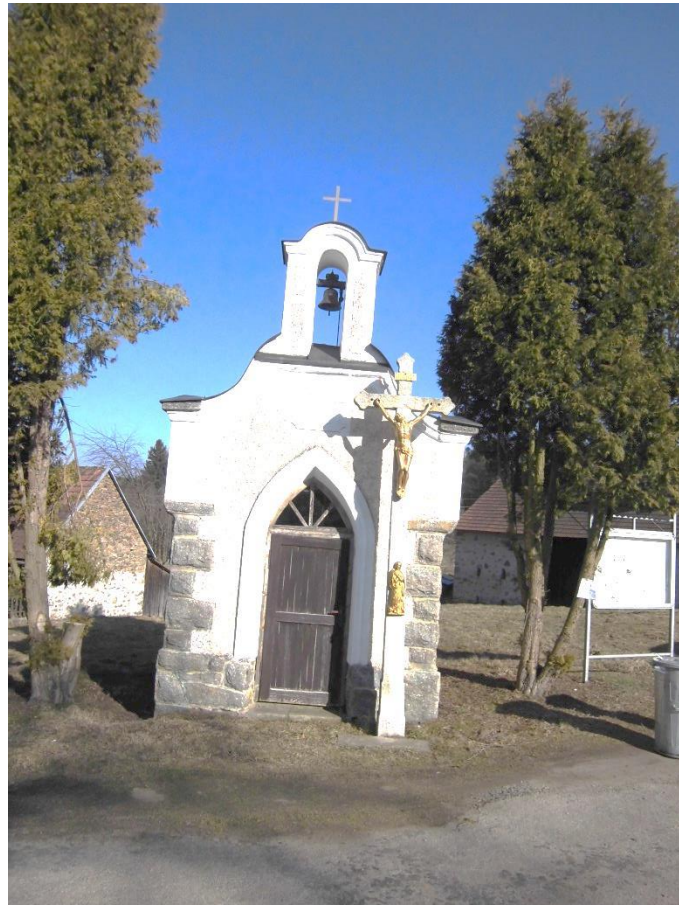
Obr. č. 49 kaple Dolany
Foto: autor

Obr. č. 50 kaple Horosedly
Foto: autor

Obr. č. 51 kaple Záhoříčko
Foto: autor

Obr. č. 48 kaple Spůle
Foto: autor

Obr. č. 52 kaple Bošice
Foto: autor

Obr. č. 53 kaple Budilov Foto: autor

Obr. č. 54 kaple Hradčany
Foto: autor

Obr. č. 55 Boží muka nad zámkem Lčovice Foto: autor

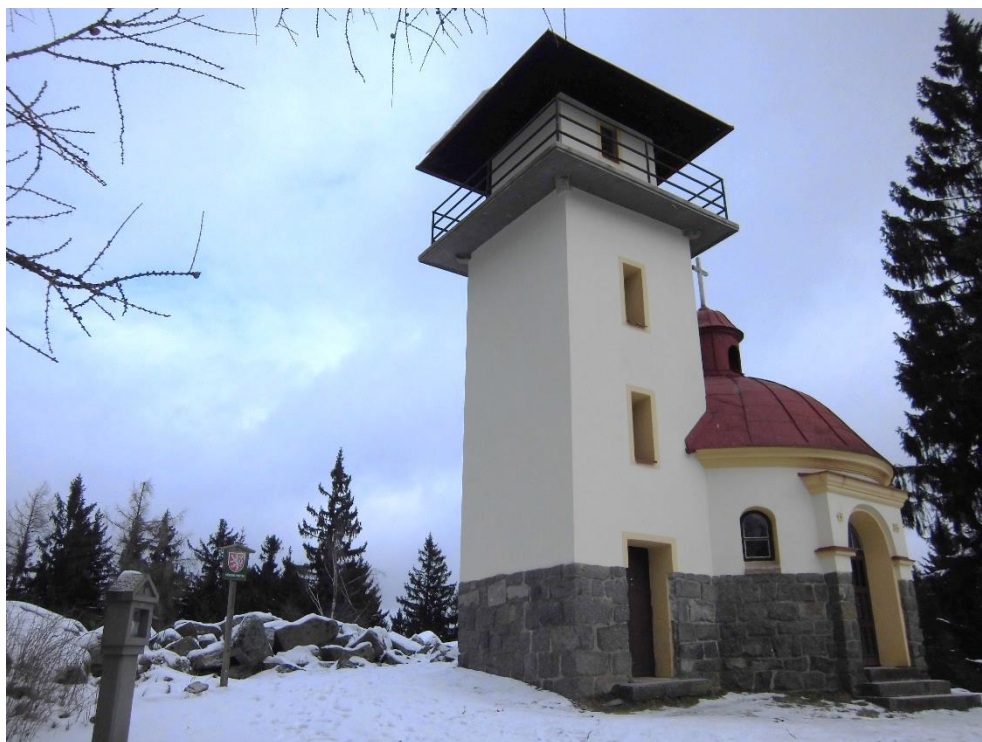
Obr. č. 56 Boží muka Lčovice Foto: autor

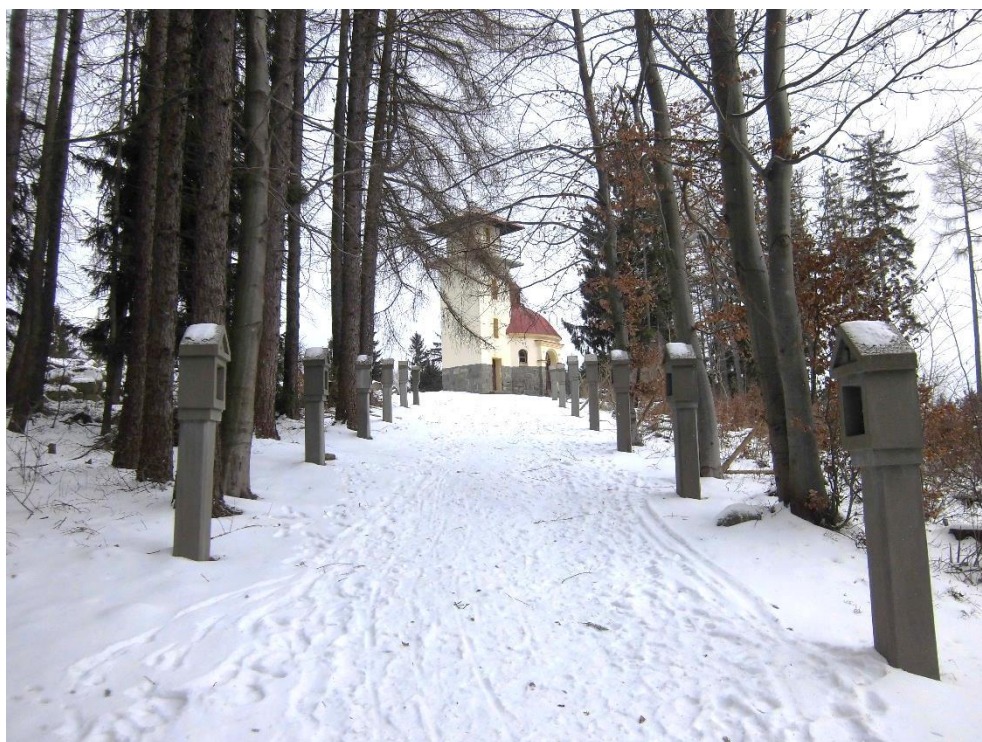
Obr. č. 57 kaple Ant.
Paduánského
Foto: zapůjčeno z obecního
úřadu Lčovice

Obr.č . 58 Kaplička Jana
Nepomuckého Lčovice
Foto: autor

Obr. č. 60 a 61 Rotunda a křížová cesta Sv. Máří Foto: autor

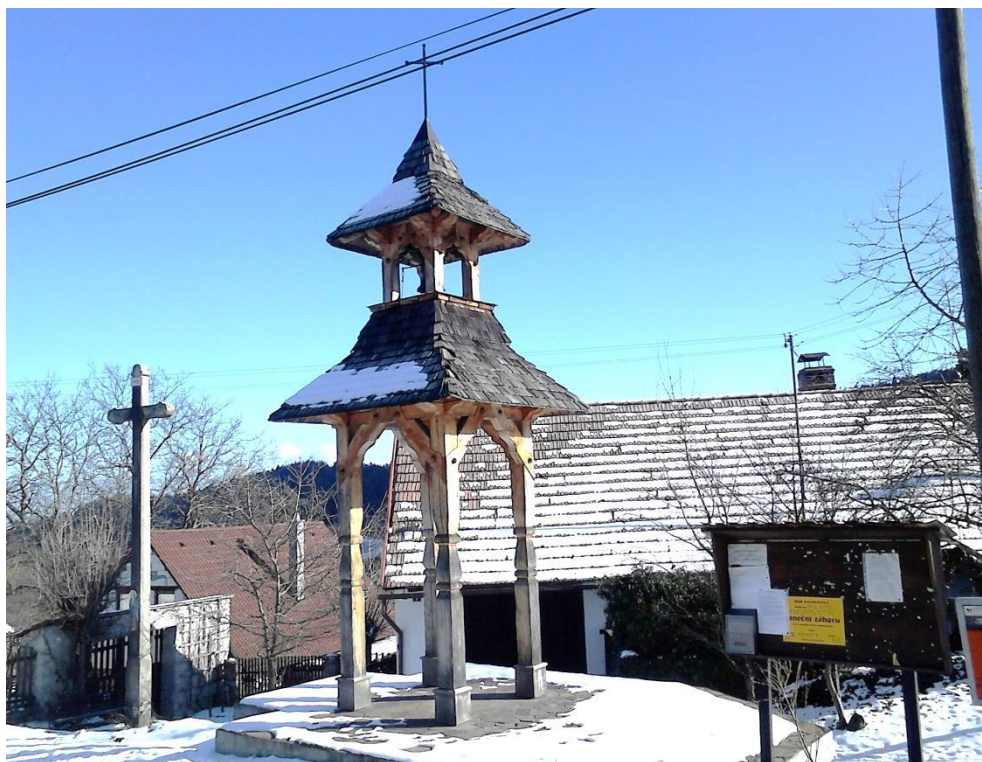

Obr. č. 62 Kaple Štítkov
Foto: autor

Obr. č. 63 Boží muka Radhostice Foto: autor

Obr. č. 64 zvonička Bolíkovice Foto: autor

Obr. č.65 kaple Libotyně
Foto: autor

Obr. č. 66 kaple sv. Vojtěcha Lštění
Foto: autor

Obr. č. 67 kaple Panny Marie Lštění   Foto: autor

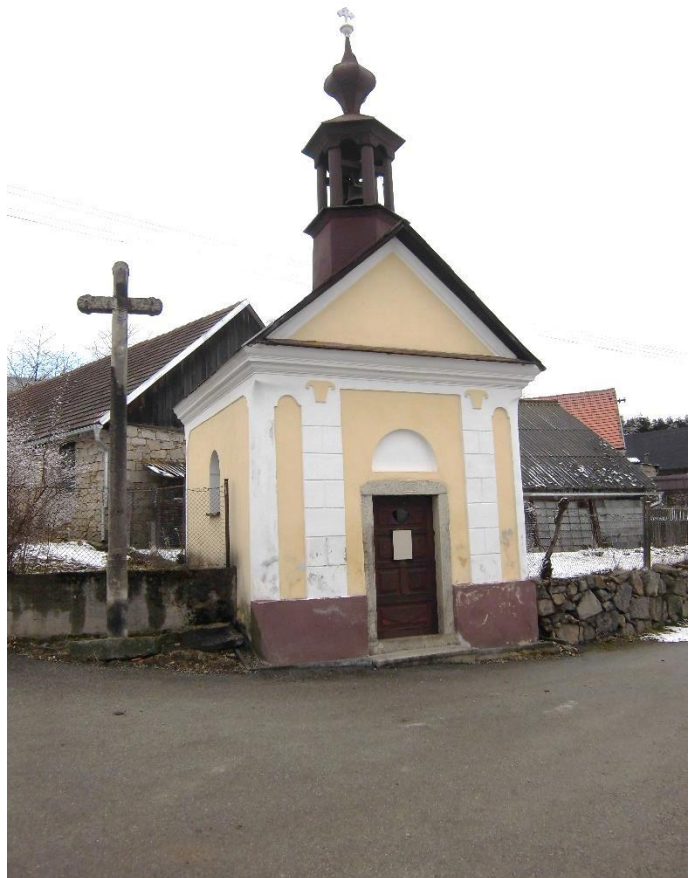

Obr. č. 68 Boží muka Zálezly

Foto: autor

Obr. č. 69 kaple Zálezly Foto: autor

Obr. č. 70 kaple Setěchovice
Foto: autor

Obr. č. 71 kaple Kovanín
Foto: autor

Obr. č. 74 Kalvárie, Čestice Foto: autor

Obr. č. 75 Kalvárie, Čestice
Foto: autor

Obr. č. 75
Poustečna,
Čestice
Foto: autor

Obr. č. 76 Jan Nepomucký
Čestice Foto: autor

Obr. č. 77 Boží muka, Čestice
Foto: autor

Obr. č. 78 František Xaverský, Čestice
Foto: autor

Obr. č. 79 kaple Nahořany
Foto: autor

Obr. č. 80 kaplička Nahořany

Obr. č. 81 Krušlov
Kaplička

Obr. č. 82 kaple Krušlov
Foto: autor

Obr. č. 84 kaple
Doubravice
Foto: autor

Obr. 83 kaple Nuzín
Foto: autor

Obr. č. 85 kaple Dobrš, oprava fresek   Foto: autor

Obr.č. 86 kaple Drážov
Foto: autor

Obr. č. 87 kaplička Dřešín
Foto:

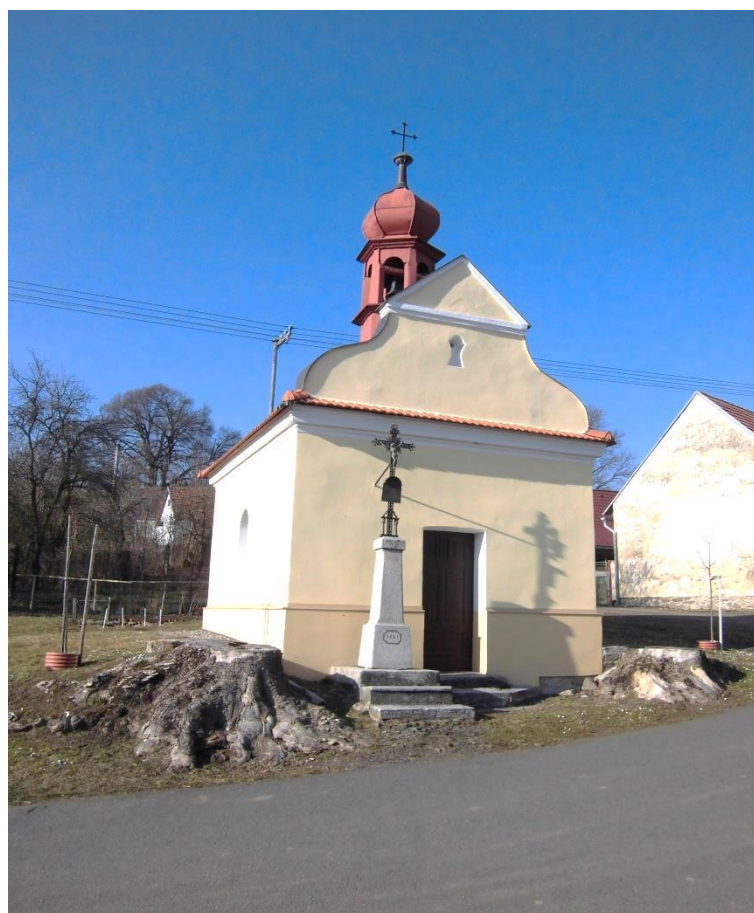

Obr. č. 88 kaplička Dřešín
Foto:

Obr. č. 89 Boží muka Hořejšice
Foto: autor

Obr. č. 90 kaple Dřešínek
Foto: autor

Obr. č. 91 kaple Dřešín
Foto: autor

Obr. č. 92 kaple Hoslovice
Foto: autor

Obr. č. 96 Jan Nepomucký
Hoslovice Foto: autor

Obr. 93 kaple Škrobočov
Foto: autor

Obr. č. 95 kaplička Hodějov
Foto: autor

Obr. 94 kaple Hodějov
Foto: autor

Obr. č. 97 Boží muka,
Němčice
Foto: autor

Obr. č. 98 Výklenková kaplička
Němčice
Foto: autor

Obr. č 102. Kaple Nišovice
Foto: autor

Obr.č 101 Boží muka Nišovice

Foto: autor

Obr. č. 103 svěcení kaple sv. Huberta Foto: autor

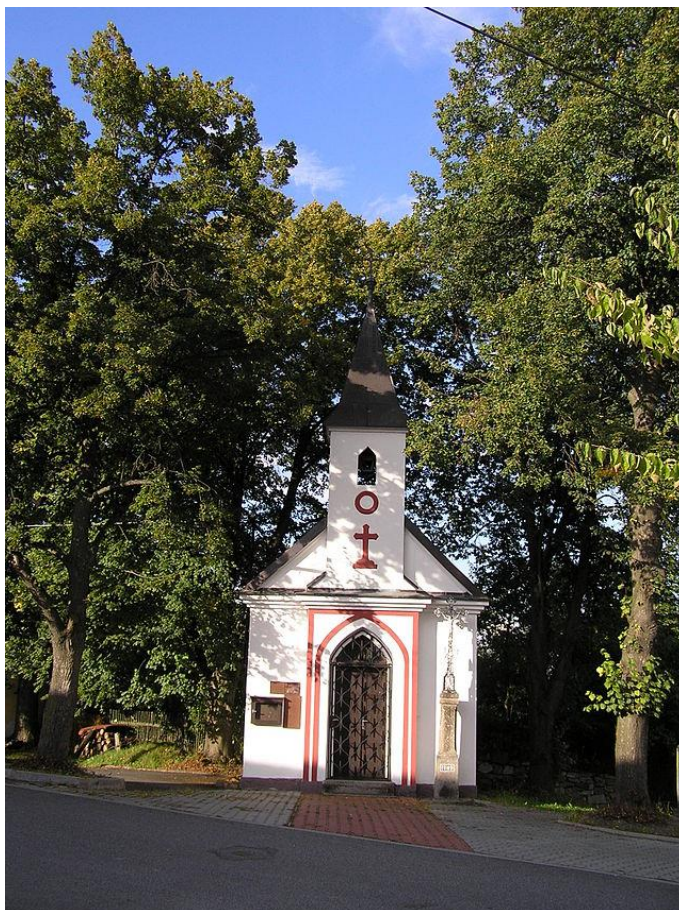
Obr. č.99 kaple Němčice
Foto: autor

Obr. č. 100 kaple Nihošovice

Foto: autor

Obr. č. 109 kaple Vacovice
Foto: zapůjčeno obec Vacovice

Obr. č. 119 kaple Anděla Strážce
Volyně Foto: autor

Obr. č. 110 kaple sv. Šebestiána
Foto: autor

Obr. č. 111 kaple sv. Vojtěcha
Foto: autor

Obr. č. 112 kaple sv. Ludmily
Foto: autor

Obr. č. 113 boží muka Volyně
Foto: autor

Obr. č. 114 sloup Panny Marie
Foto: autor

Obr. č. 115 kaplička Zechovice
Foto: autor

Obr. č. 116 soukromá kaplička
Černětice
Foto: autor

Obr. č. 117 kaplička sv. Vojtěcha
Foto: autor

Obr. č. 118 soukromá kaplička Volyně

Foto: autor